NŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIN ORGAN

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLER



müşavir mühendislik hizmetleri

özel sayı 3

230

MAYIS 19

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

YIL : 20 CİLT : 20 SAYI : 230

Sahibi : İnşaat Mühendisleri Odası
Adına İlkay İZER
Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni :
Enis ÜSER
Teknik Yönetmeni :
Ahmet SAT

Yönetim Yeri :
Selânik Cad. No. 19/1 Yenişehir - Ankara
Tel. : 12 13 69 - 17 85 99

Dizilip Basıldığı Yer :
DOĞUŞ Ltd. Şti. Matbaası - Ankara

Abone Tarifesi :
Fiyatı : 20,— lira, Yıllığı : 200,— lira olup, dış memleketler için 40 lira. Öğrencilere % 60 tenzilâtlıdır. Yıllık abone tutarına özel sayı bedelleri de dahildir. Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi İnşaat Mühendisleri Odası üyelerine bedelsiz gönderilir.

Telif Hakları Tarifesi :
Derginin beher standart sayfası, telif yazılar için 75,— lira, çeviri yazılar için 50,— lira; orijinal şekil ve resimler için 30,— liradır. Orijinal karikatürlere 100,— liraya kadar telif hakkı ödenir. ★ Yayın Komitesi gönderilen yazılar üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmağa yetkilidir, ★ Basılan çeviri yazılardan dolayı her türlü sorumluluk çevirene aittir ★ Yayınlanan yazılardaki fikir ve teknik sorumluluk yazarlarına ait olup İnşaat Mühendisleri Odasını ve dergiyi bağlamaz ★ Dergideki yazılar kaynak gösterilmek şartıyla izin alınarak başka bir yayın aracında yayınlanabilir. İlânlardan sorumluluk kabul olunmaz ★ Dergiye gönderilen çeviri ve fotoğrafların kaynaklarının gösterilmesi gerekir.

İÇİNDEKİLER

ulaşım sorunu ve tekelci sermaye

8 - 11 Mayıs tarihleri arasında toplanan İstanbul Ulaşım Kongresi, teknik meslek Odalarının yurt sorunlarına eğilmeleri konusunda başarılı bir örnek oldu. Aralarında Odamız İstanbul Şubesinin de bulunduğu sekiz Odanın İstanbul Şubelerinin ortak çabaları ile oluşturulan kongre bu güne dek ihmal edilmiş olan ulaşım sorununa yeni boyutlar getirirken, İstanbul ulaşım sorununun da bütün problemleri ile ortaya konulduğu bir toplantı olmuştur.

Kongrenin halka açık ve tam demokratik bir şekilde yürütülmesi, teknik elemanların demokrasiye olan inançlarının özlü bir simgesi olmuştur. Bu kongreden bir süre önce tekelci sermaye temsilcilerinin petrol konusunda yaptıkları bir toplantı tümüyle gizli ve kapalı kalırken, teknik elemanların oluşturduğu kongre tekelci sermayenin en sivri temsilcilerinin bile, düşüncelerini rahatça söyleyebildikleri bir demokrasi forumu olmuştur. Böylece tekelci kesimin sahte demokrasi ve hürriyetçilik teranelerinin ipliği pazara çıkarken, ilerici teknik eleman kitlesinin demokrasiye bağlılığı bir kez daha ispatlanmıştır. Ayrıca tekelci sermaye sözcülerinin dile getirdikleri düşünceler, bu kesimin kendi kârından başka hiç bir amaç tanımadığını, kitlelerin ızdırabını umursamadığını, hattâ alaya aldığını belgelemiştir.

ULAŞIM POLİTİKASI HALK YARARINA GÖRE ŞEKİLLENMEMİŞTİR

Kongrenin ortaya koyduğu en önemli gerçeklerden biri de Osmanlı imparatorluğundan bu yana ulaşım politikamızın, ülkemiz ve halkımızın yararına göre değil yerli ve yabancı tekelci sermayenin çıkarına göre şekillendiğidir. Konuşmacılar verdikleri örneklerle bu gerçeği belgelemişlerdir. Yabancıların inşa ettikleri yol kilometresi başına para ve imtiyaz aldıkları, Osmanlı dönemi demiryolları, yılan gibi kıvrım, kıvrım yapılmıştır. Cumhuriyetin ilk 17 yılında iki misli bir gelişme gösteren Demiryolları sonraki 30 yılda hiç gelişmemiş hattâ gerilemiştir. Buna karşılık 1947' den sonra tüm politikayı olduğu gibi yol politikasını da etkiliyen Amerikancı eğilimler, demiryolu yapımının terkedilmesi ve karayolu yapımının hızlandırılmasında temel etken olmuştur. Bu gelişimin nedeni açıktır. Çok daha ucuz bir kitle taşıma aracı olan demiryollarının yerine karayollarının ikame edilmesi, Amerikan tröstlerinin tekelinde bulunan karayolu yapım ve taşıma araçları ile akaryakıta, yeni pazarlar yaratma amacına yönelmiştir. Bugün yurdumuzdaki en büyük tekelci kuruluşun 1940'larda bir Amerikan motorlu araç şirketinin temsilciliği ile serpilmeye başlaması da, yerli ve yabancı tekelci sermayenin işbirliğine en güzel örneklerden birini teşkil etmektedir.

Nitekim ulaşım kongresinde tekelci sermayenin sözcülüğünü bu kuruluşun yöneticilerinden biri yapmıştır.

İşte bu yerli - yabancı tekelciler işbirliği, kendi çıkarları adına Türkiyenin ulaşım politikasını alt-üst etmişler, çıkmaza sokmuşlardır. Buna bir de gösterişli ama irrasyonel imarcılık anlayışı eklenince bugünkü durum ortaya çıkmıştır. Kongreye verilen bir tebliğde; gelişmiş ülkelerde yük taşımasının % 46,4'ünün demiryolları ile, % 34,4'ü su yolları ve boru hatları ile, buna karşılık sadece % 19.2' sinin karayolları ile yapıldığı belirtilmiştir. Yurdumuzda ise, karayollarının % 73,9, demiryollarının ise % 25,8'lik bir orana sahip oldukları açıklanmıştır. Oysa karayolu taşıması demiryolu taşımasının hemen, hemen 10 misli bir maliyetle yapılmaktadır. Yani Türkiyedeki ulaşım olabileceğinden 5 - 6 misli daha pahalı olarak yapılmaktadır. Bu büyük bir ziyandır. Ülkemizin neden geri kaldığını açıklıyan çarpıcı bir örnektir. Böylesine büyük bir hata ancak, kasıtlı bir politika ile açıklanabilir. Ülkenin bu denli zararına bir politika, bir kaç tekelci kuruluşun tatlı kârları uğruna yapılmaktadır.

Kongrede açıklanan bir diğer gerçek, bir kilometre karayolu başına ve 1000 nüfusa düşen motorlu taşıt sayıları oldu. Türkiye bu açıdan dünya ortalamasının çok gerisindedir. Tekelci sermaye sözcüleri bunu kârlarını artırma niyetlerinin gerekçesi olarak kullanmak istemişlerdir. Oysa yukarıda açıklanan değerler, Türkiyenin tek yanlı olarak karayoluna dayalı ulaşım politikasının ne denli sakat olduğunu açıkça göstermektedir. Bu politikada ısrar etmek, zararı daha da artırmaktan başka bir şey sağlamayacaktır. Çünkü sorun, soyut rakam mukayeseleri değil taşımanın maliyeti ve güvenliği sorunudur. Ülkemizde sosyal tabakalar arasında olduğu kadar, coğrafi bölgeler arasında da dengesizlikler vardır. Bu bakımdan tüm ülkede yol kilometresi başına düşen araç sayısı açıklayıcı bir rakam değildir. Örneğin İzmit - İstanbul karayolu bugünden tıkanmış durumdadır. Buna karşılık birçok yol kapasitesinin çok altında çalışmaktadır. Bu şekilde yapılan mukayeseler yanıltıcı olmaktadır. Trafik kazalarında dünya birincisi olduğumuz akıldan çıkarılmamamalıdır. Bu güne kadar uygulanan politika yüzünden en pahalı ve en güvenliksiz bir ulaşım düzeyinden yukarı çıkamadık. Tekelci sermaye sözcüleri laf cambazlıkları ile gerçekleri saklamaya çalışmaktadırlar.

İstanbul Ulaşım Kongresi tekelci sermayenin yurt çapında kurduğu ağı da gözler önüne sermiştir. Kongrede konuşan ve karayolu taşıyıcı esnafını temsil eden bir sözcü ulaşım sorununun rasyonel bir şekilde ele alınmasından tedirgin olduğunu göstermiştir. Bu konuşmacı tekelci sermayenin ağına yakalananların sözcülüğünü yapmıştır. Aslında bu kesimde tekelci sermaye tarafından sömürülmektedir. Ama dar görüşlülüğü, kökünü tarihten alan ilkel çıkarcılığı, onun gerçekleri görmesini engellemektedir. Bizlerin ve tüm ilericilerin bu konuda uyanık olması ve onları uyarması gerekir. Nitekim Şili'deki ilerici iktidarın devrilmesinde bu dar görüşlü çıkarcılık önemli bir rol oynamıştır.

İSTANBUL ULAŞIM KONGRESİ DERSLERİ

Yurdumuzdaki durum hiç olmazsa şimdilik araba sahibi olmayı rasyonel kılmamaktadır. Bu gün araba sahipliği bir toplumsal prestij ve gösteri aracıdır. Bu, kentlerimizin ulaşım sorunlarının çözümü ve ulaşım sorununun rasyonel olarak ele almak açısında önemli olanaklar yaratmaktadır. Kentlerdeki kitle taşıma araçlarının geliştirilmesi, kent merkezlerine özel araba girişlerinin yasaklanması gibi tedbirlerle kentlerdeki ulaşım sorunu büyük ölçüde çözümlenebilecektir. Özel araba sahipliği arttıkça yukarıda anlatılan rasyonel çözüm zorlaşacak ve belli bir araba yoğunluğundan sonra mekan organizasyonunda bir dönüşüm olarak, kentlerin yapısı değişecektir. Kentsel ulaşım sorununa bir çözüm getirmek için henüz vakit vardır.

Tekelci sermaye sözcüleri bu rasyonel tedbir önerilerinden de rahatsız olmuşlardır. Çünkü bu tedbirler kesinlikle halk yararına olsalar bile, özel araba üretim sürecini kısıntıya uğratacak niteliktedirler.

Yukarıda söz konusu edilen gerçekler, bizlere ystanbul Ulaşım Kongresinden çıkarılacak birçok dersler olduğunu göstermektedir. Bunları kısaca tekrarlamayı yararlı görüyoruz.

1. Sorunlara somut eleştiri ve belgelerle yaklaşmak, gerçekleri daha anlaşılır, daha etkin bir şekle sokmakta ve çözüm yollarının belirlenmesinde yardımcı olmaktadır.

2. Teknik elemanların, bütün çalışanlar gibi demokrasi ve özgürlükten yana oldukları buna karşılık tekelci sermayenin halktan gizli çalıştığı ve antidemokratik bir tavrı benimsediği, ulaşım kongresi ve tekelci sermayenin oluşturduğu petrol toplantısı ile belgelenmiştir.

3. Tekelci sermaye çıkarına dokunacak, en olumlu en rasyonel tedbirlere bile şiddetle karşı çıkmaktadır.

4. Bu güne kadar uygulanan ulaşım politikası kökünden yanlış ve halkın yararlarına ters düşen, bir politikadır.

5. Ulaşım sorununun ve özellikle büyük kentlerdeki ulaşım sorununun çözümü için henüz vakit geçmiş değildir. Yeterki, halk yararına ve rasyonel çözüm yolları üstüne cesaretle yürünebilsin, Tekelci kesimin oyunları açığa çıkarılıp, direnişi kırılabilsin.

İNGİLTERE'DE

MÜŞAVİR MÜHENDİSLER BİRLİĞİ TARAFINDAN HAZIRLANAN "SÖZLEŞME" ESASLARI

Ö N S Ö Z

İngiliz Müşavir Mühendisleri Birliği, bir yandan mühendislik hizmetlerinin geliştirilmesi; diğer yandan da, hükümetin, kamu kuruluşlarının, sanayi ve ticaret alanında faaliyet gösteren firmalarla, müşavirlik hizmetlerine ihtiyaç duyabilecek diğer kuruluşların hizmetle ilgili taleplerinde yardımcı olunabilmesi amaçlarıyla kurulmuştur.

Müşavirlik hizmetleri, talep eden kamu ya da özel kuruluşlar, "Birlik" aracılığıyla, "Birliğin" üyelerinin nitelikleri, tecrübe ve bilgi düzeyleri konusunda bilgi alabilmektedirler. Eğer sözkonusu kuruluşlar belirli bir müşavirlik hizmetinin hangi kuruluştan temin edilebileceği hususunda tereddütte bulunuluyorsa; "Birlik"; talep edilen hizmetleri en iyi şekilde yerine getirebilecek niteliklere sahip, bir veya birkaç üye müşaviri, aday göstermeğe daima hazırdır.

"Birlik" üyeleri, müşavirlik hizmetlerinin ne şekilde yerine getirileceğini belirten "Birlik Tüzüğü" ndeki hükümlere uygun şekilde faaliyet göstermek yükümlülüğü altındadırlar. Müşavirlerin, Birliğe üye olabilmeleri için:

(a) Önemli mühendislik projelerinin hazırlanmasında,

(b) Aynı nitelikte proje uygulamalarının denetiminde uzun yıllar çalışıp tecrübe edinmiş olmaları ve ayrıca,

(c) Mesleki Mühendislik Kuruluşları'nda üst seviyedeki bir üyelik pozisyonuna yükselmiş bulunmaları,

(d) Belirli bir süredir, kendi başlarına, başarılı bir şekilde müşavirlik hizmeti sunuyor ya da isim yapmış bir müşavir mühendislik kuruluşunda müşavir veya ortak sıfatıyla çalışıyor olmaları gereklidir.

Birlik üyeleri, müşavirlik konusundaki değerlendirmelerini etkileyeceği gerekçesiyle, ticari ve sınai kuruluşlarla ve müteahhit firmalarla herhangi bir şekilde, irtibatlı veya işbirliği içinde olamazlar. Üyelerin, ayrıca hizmet sundukları kişi ya da kuruluşların dışındaki herhangi bir kimse ya da kuruluştan, ücret almaları kesinlikle yasaklanmıştır. Birlik üyeleri, müşavirlik ücretleri hususunda, bir başka üye ile, bile bile, rekabet içinde bulunamazlar. Müşavir mühendisin seçiminde de geçerli olan tek kriter, mesleki yetenektir.

Müşavir mühendis, mesleği ve talep edilen hizmetlerle ilgili her konuda, işvereni aydınlatmakla yükümlü bulunduğu gibi; inşaat ihale dokümanlarının hazırlanmasında ve gerektiğinde inşaatın denetiminde de; işverenle müteahhit arasında sonuna kadar tarafsız davranmak zorundadır.

Çeviren :
İnş. Yük. Müh.
Dr. SEDAT ÖZKOL

MÜŞAVİR MÜHENDİSLER BİRLİĞİ
(The Association of Consulting Engineers)
ABBEY HOUSE, 2, VICTORIA STREET, WESTMINSTER, S.W. 1.

G İ R İ Ş

1. Aşağıdaki paragraflarda Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetlerin kapsamı hakkında bilgi verilmekte ve bir Müşavir Mühendis'le ne şekilde anlaşmaya gidileceği hususuna ışık tutulmaktadır.

İngiliz Müşavir Mühendisler Birliği, Müşavir Mühendisle "İşveren" veya "İşsahibi" arasındaki anlaşmanın esasını oluşturmak üzere, aşağıda açıklanacağı gibi, beş değişik dalla ilgili standart "Sözleşme Esasları" hazırlamış bulunmaktadır. Her "Sözleşme Esası" ndan sonra, bir "Sözleşme Formu" yer almaktadır. Müşavir Mühendis'le "İşveren" arasındaki sözleşme, esas olarak bu iki belgeye dayanılarak oluşturulacaktır.

İlerde verilen "Sözleşme Esasları" nın kullanılmaması halinde, İşveren'le Müşavir Mühendis arasında yer alacak mektuplarla, talep edilen müşavirlik hizmetlerinin kapsamı ve bu hizmetlerle ilgili ödemeler, açık bir şekilde belirtilmiş olmalıdır.

2. RAPOR HAZIRLANILMASI VE GEREKEN TAVSİYELERDE BULUNULMASI

Rapor hazırlanması ile ilgili hizmetler, genellikle şu şekilde sıralanabilirler.

(a) Bir projenin incelenmesi ve inceleme safhasından sonra rapor sunulması. Müşavir Mühendis, alternatif çözümleri, teknik hususları, gözden geçirecek, maliyet ve yararlar hakkında ekonomik bir değerlendirmede bulunacak, bu çalışmalar sonucunda da gereken tavsiyelerde bulunacaktır.

(b) Bir yapının incelenmesi (örneğin bir rezervuar,. bir bina ya da tesis) ve rapor hazırlanması. İşverenin, mevcut projenin işletilmesi ya da bakımıyla ilgili konularda da tavsiyeye ihtiyaç duyması halinde, Müşavir Mühendis inşaatı, periyodik olarak ziyaret edecektir.

(c) Bir mühendislik probleminin incelenmesi ve bu konuda rapor hazırlanması.

(d) İşletmeye alınan bir tesisin değerlendirilmesi.

Yukarda belirtilen müşavirlik hizmetleriyle ilgili ödemelerde, kriter olarak, hizmetlerin yerine getirilmesi için gerekli olan zaman süresi alınmalıdır. Bu konuda ayrıntılı bilgi

10. Bölüm'de verilmektedir.

3. BİR İNŞAATIN PROJELENDİRİLMESİ VE DENETİMİ

İşveren'in, 2 (a) da belirtilen hususlarla ilgili tavsiyeleri benimsemesi halinde, Müşavir Mühendis'in, sözkonusu işin diğer bölümleri ile ilgili hizmetleri sunması da normal uygulama olarak mütalâa edilmelidir. Böylece Müşavir Mühendis projeleri tamamlıyacak, inşaat ihale evraklarını hazırlıyacak ve inşaatın teknik kontrol ve yönetiminden de sorumlu olacaktır.

4. İNŞAAT PROJE VE DENETİM HİZMETLERİ İLE İLGİLİ FARKLI ÖDEME ŞEKİLLERİ

İngiliz Müşavir Mühendisler Birliğinin uyguladığı ve bağlı bulunduğu ilkelere göre, normal koşullarda ve proje hizmetlerinin ortalama bir karmaşıklığa sahip bulunduğu hallerde, yetenekli ve tatminkâr müşavirlik hizmetlerinin sağlanabilmesi için, "Sözleşme Esasları" nda belirtilen ödeme miktarlarının aşağısına inilmemelidir. Bununla beraber, belirtilen ödeme miktarlarının daha üstüne çıkılmasının zorunlu olduğu hallerde mevcuttur. Örneğin :

(a) Proje hizmetlerinin çok karmaşık nitelikler taşıması,
(b) İnşaatın, birbirinden ayrı ihalelerle tamamlanması,
(c) İşin kapsamına; mevcut yapıların veya tesislerin değiştirilmesi ya da bu yapılara ilâveler yapılması hususlarının girmiş bulunması,
(d) İş süresinin, Müşavir Mühendis'in iradesi dışında uzatılması.

Diğer yandan aşağıdaki hususların sözkonusu olması halindeyse ücretlerde azaltma mümkün olabilir :
(a) Projelerin çok basit olması,
(b) Projelerde mükerrer yapı ve elemanların bulunması.

5. İNŞAATIN İŞVEREN TARAFINDAN YAPILMASI HALİ

İnşaatın, İşveren tarafından yapılması ve bu inşaatla ilgili kontrolluk hizmetlerinin Müşavir Mühendis tarafından yerine getirilmesi halinde, "Sözleşme Esasları" nda belirtilen ödemelerin üstüne çıkmak gerekli olacaktır. Çünkü, inşaatın ihale yoluyla yerine getirilmesine kıyasla Müşavir Mühendis'in daha fazla sorumluluk taşıması ve ek hizmetler sunması zorunlu olacaktır.
İnşaatın, doğrudan doğruya işveren tarafından yapılması halinde hem İşveren'in hem de Müşavir Mühendis'in yetki, görev ve sorumlulukları, gayet açık bir şekilde, belirtilmiş olmalıdır.

6. KISMİ HİZMETLER

İşverenin, Müşavir Mühendis'i, sözkonusu işin tümü için değil de, ancak belirli bir bölümü için angaje etmesi halinde de, Müşavir Mühendis'ten beklenen hizmetlerin kapsamı ve niteliği açıkça ortaya konulmalıdır ki, Müşavir Mühendis, kendisinin ilgili bulunmadığı bir faaliyette sorumlu tutulmasın. Kısmi hizmetlerle ilgili örnekler, 7. ve 8. Bölümler'de verilmektedir.

7. İNŞAAT MALZEMELERİYLE İLGİLİ KONTROLLUK HİZMETLERİ

Bir projenin inşaatla ilgili safhasına geçildiğinde, hem inşaat malzemelerinin hem de tesislerinin yapım sırasında ve ayrıca şantiyede kontrol edilmeleri gerekir. Bu gibi hizmetlerle ilgili olarak 2 ve 3 no. lu "Sözleşme Esasları" nda belirtilen ödeme şekilleri sözkonusu olabileceği gibi, kontrol edilen malzeme ve tesislerin maliyetlerinin belirli bir yüzdesi de ödeme olarak kabul edilebilir.

8. PREFABRİKE BİNALAR

Prefabrike bir binanın projelendirilmesi ve inşaatı için bir müteahhitten yararlanmayı düşünen, bir İşveren, hem müteahhit'in seçiminde hem de sözkonusu işin proje ve inşaatının denetiminde bir Müşavir Mühendis'ten yararlanmak isteyebilir. Bu durum da, 5 no. lu "Prefabrike Binalarla İlgili Yapı ve Statik Mühendisliği Hizmetleri Sözleşme Esasları" ndan yararlanılmalıdır.

9. HAKEM VE BİLİRKİŞİ OLARAK HİZMET SUNULMASI

Mühendislikle ilgili pek çok sorunda, bir Müşavir Mühendis'ten hakem ya da bilirkişi olarak hizmet sunması talep edilebilir. Bu gibi hizmetlerle ilgili olarak, çok kere götürü bir miktara harcanan zamanla ilgili giderler eklenmekte ve günde en az üç saat çalışıldığı esas alınmaktadır.

10. ZAMAN SÜRESİ ÜZERİNDEN ÖDEME YAPILMASI

Müşavir Mühendislik hizmetleriyle ilgili sürenin ve bu hizmetlerin kapsamının öngörülememesi halinde, ne götürü bir ödeme miktar ne de inşaat maliyetinin belirli bir yüzdesi esas olarak alınabilmektedir. Bu durumda, sözkonusu hizmetlerin yerine getirilmesi için harcanan zaman süresi esas olarak alınacaktır. Bu durumda, yapılacak ödeme şu elemanlardan oluşacaktır.

10.1. — Müşvir Mühendis'in, sunduğu hizmetlere karşılık, saat başına ücret esası üzerinden bir ödeme, artı,

10.2. — Müşavir Mühendis'e bağlı olarak, sözkonusu hizmetlerin sunulmasında faaliyet gösteren teknik ve idari personelle büro personelinin aylıkları, artı işletme giderleri, artı belirli bir kâr miktarı. Bu durumda, en iyisi teknik, idari ve büro personelinin normal aylıklarını 2,5 gibi bir katsayı ile çarpmak ve böylece diğer giderleri de dikkate almaktır. Bu giderler arasında :

(a) Büroların kirası, mobilye, teçhizat ve malzeme giderleri,
(b) Sigorta ödemeleri,
(c) Muhasebe, sekreterlik ve yönetim giderleri,
(d) Mühendislikle ilgili son gelişmeleri takip edebilme masrafları,
(e) Ön çalışma giderleri,
(f) Farklı teknik hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında ortaya çıkan zaman kayıpları ile ilgili masraflar.

10.3. — Komputer ve diğer özel teçhizatla ilgili harcamalar.

10.4. — Müşavir Mühendis tarafından, sözkonusu hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında yapılan diğer ödemeler.

11. İNGİLTERE DIŞINDAKİ MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİ

Bu kitapta belirtilen standart "Sözleşme Esasları" sadece İngiltere için geçerlidir. İngiltere dışındaki müşavirlik hizmetleri için anlaşma esaslarında önemli farklılıklar sözkonusu olabilir. Bu bakımdan, hem sözkonusu işin genel şartları, nitelikleri, Müşavir Mühendisle İşveren'in yükümlülükleri ayrıntılı bir şekilde belirtilmeli hem de özellikle ödemelerin miktarı ve şekli üzerinde durulmalıdır.

"RAPOR HAZIRLANMASI VE GEREKEN TAVSİYELERDE BULUNULMASI HİZMETLERİYLE İLGİLİ SÖZLEŞME ESASLARI"

*"Aşağıda Verilen Sözleşme Esasları, İngiliz Müşavir Mühendisler Birliği Yönetim Kurulu Tarafından 14 Aralık 1970 Tarihinde Onaylanmıştır."

İ Ç İ N D E K İ L E R

GENEL

1. TANIMLAR

Bu "Sözleşme" hükümlerinin uygulanılması sırasında, aşağıdaki deyimler, "tanımlandıkları" şekilde kullanılacaklardır.

"Müşavir Mühendis" Müşavir Mühendis, deyimiyle "Sözleşme Formu" nda sözkonusu edilen kişi ya da kuruluş anlaşılmaktadır. Aynı şekilde böyle bir firmanın ya da kişinin ortakları olan kişi veya kişilere de müşavir mühendis denilecektir.

"Görev" Sözleşme Formu'na ek olarak verilen belgede tanımlanan ve İşverenin Müşavir Mühendis tarafından yerine getirilmesini talep ettiği hizmetlerin toplamı.

"Müteahhit" "Görev" le ilgili malzemeleri sağlamak ve gereken çalışmaları yapmak üzere İşverene ihale esaslarına göre bağlı kişi, kişiler veya kuruluş.

"Aylık Maaş Gideri" İkramiyeler de dahil olmak üzere müşavir mühendis tarafından, "Sözleşme" de yer alan hizmetlerin yerine getirilmesi için, çalıştırılan bir elemanın yıllık toplam aylıklarının 1650 ile bölündükten sonra elde edilen değerin, söz konusu elemanın hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında saat olarak harcadığı zaman süresiyle çarpılmasından sonra elde edilen değer. Burada bir elemanın yılda ortalama 1650 saat çalıştığı kabul edilmektedir.

"Diğer Bordro Giderleri" Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetlerin yerine getirilebilmesi için, Müşavir Mühendis tarafından istihdam edilen elemanlarla ilgili olarak, bir yıl içinde yapılan sigorta, emeklilik kesintisi v.b. ödemelerin 1650 ile bölünmesiyle elde edilen değerin, sözkonusu elemanın, hizmetlerin yerine getirilmesinde fiilen saat olarak sarfettiği toplam zaman miktarıyla çarpılmasından sonra elde edilen değer.

2. SÖZLEŞMENİN SÜRESİ

2.1. — Ya bu Sözleşme tarihinden veya yine bu Sözleşmenin 6. ve 7. Maddelerinde tanımlanan hizmetleri fiilen sunmağa başladığı tarihten itibaren, Müşavir Mühendis istihdam edilmiş sayılacak, yukarıdaki tarihlerin farklı olmaları halinde, erken olanı başlangıç tarihi olarak kabul edilecektir.

2.2. — İşverenin muvafakatı olmaksızın, Müşavir Mühendis Sözleşmede sözkonusu edilen hizmetlerin herhangi bir bölümünü, bir başka kişi ya da firmaya devredemez.

2.3. — İşveren, "Görev" kapsamına giren işlerin hiç yapılmamasına veya ertelenmesine karar verecek olursa Müşavir Mühendise, Sözleşme'nin sona erdiğini yazılı olarak bildirmek zorundadır; aynı şekilde sadece ertelemenin sözkonusu olması halinde, yine yazılı olarak Müşavir Mühendise, işin şimdilik durdurulduğunu bildirmekle de yükümlüdür.

2.4. — Eğer işin ertelenmesinden itibaren en çok 12 ay içinde, İşveren Müşavir Mühendis'ten, yeniden işe başlamasını talep etmeyecek olursa, Sözleşme'nin sona erdiği kabul olunur.

2.5. — İşveren'in Sözleşme hükümlerine uymaması ve yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, Müşavir Mühendis, İşveren'e yazılı olarak, Sözleşme'nin 60 gün içerisinde sona ereceğini bildirebilir.

2.6. — İşveren'in Sözleşme'yi, 2.3. maddesinde olduğu gibi feshetmesi, veya Müşavir Mühendisin 2.5. maddesindeki gibi Sözleşme'ye son vermesi halinde Müşavir Mühendis, Sözleşme kapsamına giren hizmetleri belirli bir noktada durdurabilmek için gereken tedbirleri alacak ve bu tedbirlerin alınışında daima ekonomiyi gözönünde bulunduracaktır.

2.7. — Sözleşme'ye son verilmesi halinde, tarafların birikmiş hakları ve talepleri haleldar olmayacaktır.

3. DOKÜMANLARIN MÜLKİYET HAKKI VE COPYRIGHT

3.1. — "Görev" le ilgili bütün çizimlerin, raporların, hesapların ve diğer benzeri dokümanların mülkiyeti Müşavir Mühendis'e ait olacak ve fakat İşveren gerektiğinde "Görev" le ilgili hususlarda bu dokümanlardan yararlanma hakkına sahip olacaktır. Bununla beraber, İşveren bu dokümanları kopya ettiremiyeceği gibi, başka bir işte de kullanamaz.

3.2. — Müşavir Mühendis, İşveren'in muvafakatını almak suretiyle, "Görev" le ilgili dokümanları, makale ve fotoğrafları yayınlayabilir.

4. ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

Bu Sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesi sırasında, İşveren'le Müşavir Mühendis arasında ortaya çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlık daha önceden, İşveren'le Müşavir tarafından hakem olarak tayin edilmiş bir kişi ya da Sözleşme Formu'nda sözkonusu edilen Mühendislik Kuruluşu'nun Başkanı tarafından tayin edilen bir hakem aracılığıyla çözümlenecektir.

MÜŞAVİR MÜHENDİSİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

5. İŞE BAĞLILIK VE SORUMLULUK

Müşavir Mühendis, Sözleşme'de sözkonusu edilen mesleki hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, bütün mesleki bilgi ve tecrübesinden yararlanacak ve bu hizmetleri en iyi şekilde yerine getirmeğe çalışacaktır.

6. NORMAL HİZMETLER

Müşavir Mühendis tarafından sunulacak bu hizmetler kapsamına
(a) Sözleşme Formu'na ilâve edilen belgedeki hizmet ya da hizmetler,
(b) 7. Madde'de açıklanan, Ek Hizmetlerin neden gerekli olduğu hususundaki tavsiyeler girmektedir.

7. NORMAL HİZMETLER ARASINDA YER ALMIYAN EK HİZMETLER

7.1. — 6. Madde'de belirtilen hizmetlere ek olarak, Müşavir Mühendis, İşverenin talep etmesi halinde, 7.2. Madde'de belirtilen ek hizmetleri de sunacak ve 7.3. Madde'de tanımlanan hizmetleri sunabilmek için de gereken tedbirleri alacaktır.

7.2. — (a) İşverenin kararı üzerine, "Görev" le ilgili olarak, gerekirse parlâmenterlerle temas,
(b) "Görev" le ilgili olarak, alınması gereken permit, lisans, müsaade, teşvik tedbirleri gibi hususların zorunlu kıldığı hizmetler,
(c) İşveren'in, işi zamanında ihaleye çıkaramamasından doğan sorunların gerektirdiği hizmetler,
(d) İnşaat işinin bir müteahhide ihale edilmesinden veya müteahhid'in görevlerini gerektiği şekilde yerine getirememesinden, ya da İşveren'in 8. Madde'de belirtilen yükümlülükleri geciktirmesinden sonra ortaya çıkabilecek sorunlarla ilgili hizmetler,
(e) "Görev" le ilgili, hukuki konularda, İşveren'e gereken tavsiyelerde bulunulması,
(f) 7.3. Madde'de tanımlanan ve başkaları tarafından sunulan ek hizmetlerin gerektirdiği diğer hizmetler.

7.3. — (a) "Görev" le ilgili uzman seviyesindeki teknik tavsiyeler,
(b) Mimari, hukuki, mali ve diğer mesleki hizmetler,
(c) Kıymetlendirme, satın alma, geçit hakkı ile ilgili hizmetler,
(d) Hava, deniz ve kara sörveylerinin yapılması, model deneyleri ve özel araştırmalar.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

8. MÜŞAVİR MÜHENDİSE SUNULACAK BİLGİLER

8.1. — İşveren "Görev" le ilgili olarak elinde bulunan bütün bilgi ve verileri en kısa zamanda ve ücretsiz olarak Müşavir Mühendis'e vermekle yükümlüdür.

8.2. — İşveren, Müşavir Mühendis tarafından kendisine sunulan, çizimleri, raporları, yazılı tavsiyeleri, eksiltme evraklarını ve buna benzer diğer belgeleri en kısa zamanda inceleyip verdiği kararı Müşavir Mühendis'e derhal bildirecektir ki Müşavir Mühendis çalışma hızında gereksiz bir yavaşlama ortaya çıkmasın.

9. MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

9.1. — Maddesinin (c) fıkrasında sözkonusu edilen ücretler ya ay esası üzerinden veya götürü bir ücret olarak ödenebilirler.

9.1. — Müşavir Mühendis 6. ve 7. Madde'lerde belirtilen hizmetleri sunmasına karşılık, İşveren şu şekilde ödemelerde bulunacaktır.

(a) Müşavir Mühendis'in bürosunda "Görev" le ilgili olarak çalışan teknik ve yardımcı personel için; Aylık Maaş Giderleri'nin 2,5 katı artı değer Bordro Giderleri,

(b) 10. Madde'de belirtildiği gibi, arazide çalışan teknik ve yardımcı personel için; Aylık Maaş Giderleri'nin Sözleşme Formu'nun 4. (a) Madde'sinde belirtilen katı artı diğer Bordro Giderleri,

(c) Sözleşme Formu'nun 4 (b) Madde'sinde belirtilen ve firmanın ortaklarıyla müşavirlerin sundukları hizmetlerin karşılığı olan ödemeler.
11. (a) Madde'sinde belirtilen giderler bu ödemelere dahil değildir.

(d) Komputer ve diğer özel donatım kullanımıyla ilgili ödemeler.

9.2. — Teknik ve yardımcı personel tarafından komputer ve diğer özel donatımın kullanılmasında geçerli olan zamanla, komputer programlarının hazırlanması, kontrolu ve işleme konulması için gerekli zaman ve teknik ve yardımcı personelin "Görev" lerle ilgili seyahatleri için gerekli zaman karşılıklarında ödemelerde bulunulacaktır.

9.3. — Müşavir Mühendis'le, İşveren arasında, bu konuda ayrıca, bir anlaşma bulunmadığı takdirde, Müşavir Mühendis'in bürosunda, sekreterler tarafından sağlanılan hizmetlerle genel muhasebe ve idarecilik hizmetleri karşılığında ödemede bulunulmayacaktır.

10. ARAZİ PERSONELİNİN BAKIMI İLE İLGİLİ ÖDEMELER

İşveren, Müşavir Mühendis'in arazide çalışan personeli için, gerekli geçici tesisler, mobilya, telefonlar, donatım ve taşın olanaklarıyla ilgili ödemelerde bulunacak, ayrıca posta, telefon, telgraf v.b. ücretlerini ödeyecektir. Müşavir Mühendis'le İşveren arasındaki anlaşmada, aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, arazide çalışacak personelle ilgili tesislerin sağlanmasında, Müşavir Mühendis sorumlu olacaktır.

11. FATURA KARŞILIĞI ÖDEMELER

İşveren, Müşavir Mühendis'e, fatura karşılığında aşağıdaki hususlarla ilgili ödemelerde de bulunacaktır:

(a) Bütün dokümanların, projelerin, harita v.b. nin basımı, teksir edilmesi, fotokopi çıkarılması ve satın alınması,
(b) Şehirlerarası telefon konuşmaları ve telgraflar,
(c) Seyahat ve otel giderleri,
(d) İhale ile ilgili Tekliflerin ve Kontrolluk Teşkilâtı Elemanları'nın sağlanması için verilecek ilânlar ve,
(e) 7.4. Maddesi'nde belirtilen ek hizmetlerle ilgili ödemeler.

12. İŞE İŞVEREN TARAFINDAN SON VERİLMESİ VEYA İŞİN DURDURULMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

12.1. — İşin, İşveren tarafından, 2.3. Madde'de belirtildiği şekilde sona erdirilmesi veya ertelenmesi halinde, İşveren Müşavir Mühendis'e, aşağıdaki (a), (b), (c) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunacaktır. (İşverenin Sözleşme Esasları'na göre, Müşavir Mühendis'e daha önce yaptığı ödemeler, bu ödemelerden düşülecektir.)

(a) 9. Madde'de belirtildiği şekilde, Müşavir Mühendis'e, İşveren tarafından işe son verilmesine kadar geçen sürede sunulan hizmetlere karşılık olmak üzere, zaman

esası üzerinden yapılacak ödemelerle Müşavir Mühendis'in çalıştırdığı personelin 2.6. Madde'ye uygun şekilde sunduğu hizmetlere karşılık olan ödemeler,

(b) SÖZLEŞME FORMU'nun 4 (b) Maddesi'nde belirtildiği şekilde, ödenecek götürü miktarın makul bir bölümü. Bu bölümün tesbitinde; Müşavir Mühendis'in, işin İşveren tarafından sona erdirilmesi veya ertelenmesine kadar sunduğu hizmetlerin toplamının, Müşavir'in işi sonuna kadar götürmesi halinde sunacağı hizmetlere oranı gözönünde tutulacaktır.

(c) Sözleşme'nin diğer hükümlerinde sözkonusu edilen ödemeler.

12.2. — İşveren, 2.3. Madde'de belirtilen yetkiden yararlanmak suretiyle, Müşavir Mühendis'in çalışmalarını durdurması halinde, Müşavir Mühendis'e işi durdurması hakkında verdiği yazılı talimat tarihinden itibaren geçecek 12 ay içerisinde, yine yazılı olarak Müşahir Mühendis'ten işe başlamasını talep edebilir. Böyle bir durumda, Müşavir Mühendis, İşveren'in yazılı talimatını kabul ettikten sonra, makul bir süre içerisinde işe başlıyacaktır. Müşavir Mühendis'in işe başlamasıyla birlikte, 12.1. Madde'nin (b) fıkrasında belirtilen ödeme, Müşavir'in hizmetlerin tümünü sunmuş olması halinde hak edeceği ödemelerin bir bölümü olarak mütalâa edilecektir.

12.3. — Eğer Müşavir Mühendis, 12.2. Madde gereğince işe yeniden başlamasıyla birlikte, birtakım ek hizmetler sunmak zorunluğuyla karşı karşıya kalacak olursa, İşveren, bu hizmetlere karşılık 9. Madde ve 11. Madde gereğince ödemelerde bulunacaktır.

13. İŞE, MÜŞAVİR MÜHENDİS TARAFINDAN SON VERİLMESİ

2.5. Madde'ye uygun olarak çalışmalara Müşavir Mühendis tarafından son verilmesi halinde, Sözleşme gereğince Müşavir Mühendis sözkonusu zamana kadar yapılan ödemeler düşülmek suretiyle, 12.1. Madde'nin (a), (b) ve (c) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunulacaktır. Bu ödemelerin yapılmasından sonra, Müşavir Mühendis İşveren'e kendi tasarrufunda bulunan "Görev" le ilgili, tamamlanmış, çizimlerle diğer benzeri dokümanları teslim edecektir. Bununla beraber, Müşavir Mühendis, İşveren'e orjinalleri teslim edilen bu gibi dokümanların kopyalarını saklıyabilecektir.

14. İSTİHKAK ÖDEMELERİ

14.1. — İşveren'le Müşavir Mühendis arasında imzalanan Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça :

(a) Müşavir Mühendis'e 9.1. Madde'nin (c) fıkrası gereğince yapılması gereken ödemeler, yine Sözleşme Formu'nda belirtilen aralıklarla, taksit taksit ödenecektir.

(b) 9.1. Madde'nin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemelerde 11. Madde'de belirtilen ödemeler, Müşavir Mühendis tarafından İşveren'e her ay sonunda sunulacak, gider belgelerine uygun olarak, ödenecektir.

14.2. — Müşavir Mühendis, İşveren'e 9.1. Madde'nin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen hizmetlerle ilgili aylık gider belgelerini sunarken, ayrıca İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmaya bağlı olarak, diğer yardımcı verileri de sunacaktır.

14.3. — İşveren, Müşavir Mühendis'in aylık gider belgelerini (istihkak raporlarını) sunmasından itibaren 40 gün içinde ödemede bulunmak yükümlülüğündedir. Bu ödemelerin tamamının sözkonusu süre içerisinde yapılmaması halinde, kalan miktara, bankaların tesbit ettiği yıllık faiz oranından % 2 daha fazla bir faiz eklenecektir.

14.4. — Aylık giderlerde belirtilen maddelerden birisine veya bu maddelerin birinin sadece bir bölümüne, İşveren tarafından itiraz edilmesi halinde, diğer maddelerle ilgili ödemelerde herhangi bir gecikme sözkonusu olamıyacağı gibi, İşveren'in itiraz ettiği madde üzerinde anlaşmaya varıldığında, bu maddenin kapsamına giren ödemeye, 14.3. Madde tatbik edilecektir.

SÖZLEŞME FORMU

"İŞVEREN'LE MÜŞAVİR MÜHENDİS ARASINDA RAPOR HAZIRLANMASI VE GEREKEN TAVSİYELERDE BULUNULMASI HİZMETLERİYLE İLGİLİ OLARAK HAZIRLANMIŞTIR."

Bu Sözleşme . . . . . . tarihinde, bundan böyle "işveren" (idare) diye tanımlanacak İş sahibi ile yine bundan böyle "Müşavir Mühendis" diye tanımlanacak taraflar arasında imzalanmıştır.

Bu Sözleşmeye göre, İşveren, Müşavir Mühendis'ten Sözleşme Formu'na ek olarak verilen belgede tanımlanan hizmetler talep etmektedir.
Taraflar şu hususları da aynen kabul ederler :

1. İşveren, Müşavir Mühendis'i, "Sözleşme Esasları" na göre istihdam edecek ve Müşavir Mühendiste talep edilen mesleki hizmetleri, yine aynı "Sözleşme Esasları" na bağlı kalarak sunacaktır.

2. Sözleşme Formu ile Sözleşme Esasları, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşmenin tümünü oluştururlar.

3. "Sözleşme Esasları" nın 4. maddesi'nde sözkonusu edilen "Kurum" . . . . adındaki Mühendislik Kurumu olacaktır.

4. "Sözleşme Esasları'nın 9.1. (b) maddesinde sözkonusu edilen "Katsayı" . . . . ve yine "Sözleşme Esasları" nın 9.1. (c) maddesinde açıklanan "Ücret" ise . . . . . . olacaktır.

5. "Sözleşme Esasları" nın 14.1. (a) maddesinde belirtildiği şekilde, ara ödemeler, Müşavir Mühendis'in görevlendirildiği tarihten itibaren her ay (veya her üç ayda bir) yapılacak ve bu ödemelerin miktarı . . . . . olacaktır.

Bu Sözleşme Formu'na eklenecek bir belgede, Müşavir Mühendisin sunacağı hizmetlerin nitelikleri konusunda kesin açıklamalarda bulunulacak ve bu arada, hizmetlerin amacı, kapsamı, süresi, araştırmalar, jeoteknik etüdler, arazi çalışmaları ekibi, İşveren ve diğer tarafların katkıları, toplam giderler (bütçe), maliyet kontolu, sunulacak raporun şekli, rapor ve diğer ilgili dokümanların kaçar kapya sunulacağı gibi hususlara yer verilecektir. Yukarıda sözkonusu edilen hususları yerine getirmek üzere, İşveren ve Müşavir Mühendis, bu belgeyi şahitlerin huzurunda imzalarlar.

Şahit . . . . İşveren

Şahit . . . . Müşavir Mühendis

İNŞAAT, MAKİNA VE ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ DALLARINDAKİ PROJELERİN HAZIRLANMASI VE KONTROLLUK HİZMETLERİYLE İLGİLİ SÖZLEŞME ESASLARI

"Aşağıda Verilen Sözleşme Esasları, İngiliz Müşavir Mühendisleri Birliği Yönetim Kurulu Tarafından 14 Aralık 1970 Tarihinde Onaylanmıştır."

İ Ç İ N D E K İ L E R

GENEL

1. TANIMLAR

Bu "Sözleşme" Hükümlerinin uygulanılması halinde, aşağıdaki deyimler, "tanımlandıkları" şekilde kullanılacaklardır.

"Müşavir Mühendis" — Müşavir Mühendis deyimiyle "Sözleşme Formu" nda sözkonusu edilen kişi ya da kuruluş anlaşılmaktadır. Aynı şekilde böyle bir Firmanın ya da kişinin ortakları olan kişi veya kişilere de Müşavir Mühendis denilecektir.

"Yapımlar" — Yapımlar deyimiyle, İşveren tarafından tutulan Müşavir Mühendis'in sunacağı mesleki hizmetlerin hedefi olan "Yapımlar" anlaşılacaktır.

"Müteahhit" — Yapımlar'la ilgili malzemeleri sağlamak ve gereken çalışmaları yapmak üzere, İşveren'e ihale ile bağlı kişi, kişiler ya da kuruluş anlaşılacaktır.

"Aylık Maaş Gideri" — Aylık Maaş Giderleri ile, ikramiyeler de dahil olmak üzere, Müşavir Mühendis tarafından Sözleşme'de yer alan hizmetlerin yerine getirilmesi için, çalıştırılan bir elemanın yıllık toplam aylıklarının 1650 ile bölünmesinden sonra elde edilen değerin sözkonusu elemanın hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, saat olarak harcadığı zaman süresiyle çarpılmasıyla elde edilen değer anlaşılacaktır. Burada bir elemanın yılda ortalama 1650 saat çalıştığı kabul edilmektedir.

"Diğer Bordro Giderleri" — Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetlerin yerine getirilebilmesi için, Müşavir Mühendis tarafından istihdam edilen elemanlarla ilgili olarak bir yıl içinde yapılan sigorta, emeklilik ve kesintisi v.b. gibi ödemelerin 1650 ile bölünmesiyle elde edilen değerin, sözkonusu elemanın hizmetlerin yerine getirilmesinde fiilen saat olarak sarfettiği toplam zaman miktarıyla çarpılmasından sonra elde edilen değer anlaşılacaktır.

2. SÖZLEŞMENİN SÜRESİ

2.1. — Ya bu Sözleşme tarihinden veya yine bu Sözleşme'nin 6. ve 7. Maddelerinde tanımlanan hizmetleri fiilen sunmağa başladığı tarihten itibaren, Müşavir Mühendis istihdam edilmiş sayılacak; yukarıdaki tarihlerin farklı olmaları halinde, erken olanı başlangıç tarihi olarak kabul edilecektir.

2.2. — İşveren'in muvafakatı olmaksızın, Müşavir Mühendis, Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetlerin herhangi bir bölümünü, bir başka kişi yada firmaya devredemez.

2.3. — İşveren, "Yapımlar" kapsamına giren işlerin yapılmamasına veya ertelenmesine karar verecek olursa, Müşavir Mühendis'e Sözleşme'nin sona erdiğini yazılı olarak bildirmek ve Sözleşme'nin sona erdiği tarihe kadar geçen süre içerisinde Müşavir Mühendis'in 6. Madde gereğince sunduğu mesleki hizmetlerin karşılığını 10.2. Madde ile belirtilen ödeme şeklinin dışındaki, bir ödeme şekliyle ödemek zorundadır. Aynı şekilde, sadece ertelemenin sözkonusu olması halinde, yine yazılı olarak Müşavir Mühendis'e işin şimdilik durdurulduğunu bildirmekle de yükümlüdür.

2.4. — Eğer işin ertelenmesinden itibaren, en çok 12 ay içerisinde, İşveren Müşavir Mühendis'ten, yeniden işe başlamasını talep etmeyecek olursa, Sözleşme'nin sona erdiği kabul olunur.

2.5. — İşveren'in Sözleşme hükümlerine uymaması ve yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, Müşavir Mühendis, İşverene yazılı olarak Sözleşmenin 60 gün içerisinde sona ereceğini bildirebilir.

2.6. — İşveren'in Sözleşme'yi 2.3. Madde'de olduğu gibi feshetmesi veya Müşavir Mühendis'in 2.5. Madde'deki gibi Sözleşme'ye son vermesi halinde; Müşavir Mühendis, sözleşme kapsamına giren hizmetleri belirli bir noktada durdurabilmek için gereken tedbirleri alacak ve bu tedbirlerin alınışında, daima ekonomi faktörünü gözönünde bulunduracaktır.

2.7. — 2. Madde'ye göre işin sona erdirilmemesi halinde, Müşavir Mühendis'in Sözleşme hükümlerine göre görevlendirilmesi, Müşavir Mühendis'in, İşveren tarafından Müteahhide son ödemenin yapılmasıyla ilgili belgenin hazırlanmasıyla birlikte sona ermiş sayılacaktır.

2.8. — Sözleşme'ye son verilmesi halinde, tarafların birikmiş hakları ve talepleri haleldar olmıyacaktır.

3. DOKÜMANLARIN MÜLKİYET HAKKI VE COPYRIGHT

3.1. — "Yapımlar"la ilgili bütün çizimlerin, raporların, hesapların ve diğer benzeri dokümanların mülkiyeti Müşavir Mühendis'e ait olacak ve fakat İşveren gerektiğinde "Yapımlar"la ilgili hususlarda bu dokümanlardan yararlanma hakkına sahip olacaktır. Bununla beraber, İşveren bu dokümanları, kopya ettiremiyeceği gibi, başka bir işte de kullanamaz.

3.2. — Müşavir Mühendis, İşveren'in muvafakatini almak suretiyle "Yapımlar"la ilgili dokümanları, makale ve fotoğrafları yayınlayabilir.

4. ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

Bu Sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesi sırasında, İşveren'le Müşavir Mühendis arasında ortaya çıkabilecek, herhangi bir anlaşmazlık daha önceden işveren'le Müşavir Mühendis tarafından hakem olarak tayin edilmiş bir kişi ya da Sözleşme Formu'nda sözkonusu edilen Mühendislik Kuruluşu'nun Başkanı tarafından tayin edilen bir hakem aracılığıyla çözümlenecektir.

MÜŞAVİR MÜHENDİSİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

5. İŞE BAĞLILIK VE SORUMLULUK

Müşavir Mühendis, Sözleşme'de sözkonusu edilen mesleki hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, bütün mesleki bilgi ve tecrübesinden yararlanacak ve bu hizmetleri en iyi şekilde yerine getirmeye çalışacaktır.

6. NORMAL HİZMETLER

6.1. — Proje Safhası I

Bu safhada, Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmın ya da birini kapsayacaktır.

(a) "Yapımlar" la ilgili verilerin ve bilgilerin gözden geçirilmesi ve yine "Yapımlar" a ait olup ta Müşavir Mühendis tarafından hazırlanmış veya başkaları tarafından hazırlanıp İşverenler vasıtasıyla Müşavir Mühendise sunulmuş bulunan raporların incelenmesi,

(b) Gerektiğinde Müşavir Mühendis'in elinde bulunan topoğrafik bilgilere ek olarak, inşaat sahasında normal topoğrafik çalışmaların yapılması,

(c) Gerektiğinde Müşavir Mühendis'in elinde bulunan jeoteknik bilgi ve verilere ek olarak, İşveren'e ek jeoteknik etüdlerde bulunulması hususunda, tavsiyelerde bulunulması; İşveren'in onaylaması halinde, bu araştırmaların organizasyonun yapılması; İşveren tarafından bu gibi araştırmaları yapan kişilere ya da kuruluşlara yapılacak ödemelerin saptanması ve onaylanması, araştırma sonuçları konusunda işverenin aydınlatılması,

(d) 7. Madde'ye uygun olarak, İşveren'e özel araştırmalar, model deneyleri, özel incelemeler v.b. nin yapılması konusunda tavsiyelerde bulunulması ve bu çalışma sonuçları hakkında İşveren'in aydınlatılması,

(e) İşveren tarafından "Yapımlar" la ilgili olarak istihdam edilen mimar ya da mimarlara gereken tavsiyelerde bulunulması,

(f) Müşavir Mühendis tarafından, bu safhada yapılan araştırma ve çalışmaların ışığı altında, İşverenin Müşavir Mühendis'in "Yapımlar" la ilgili tekliflerini değerlendirebilmesi için, gereken dokümanların hazırlanması ve İşveren'e bu tekliflere bağlı olarak "Yapım" safhasına geçilebilmesi için, resmi makamlara müracaat imkânlarının sağlanması,.

6.2. — Proje Safhası II

Bu safhada Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsayacaktır :

(a) "Yapımlar" la ilgili projelerin ve ihale teklifiyle ilgili çizimlerinin hazırlanması,

(b) İşveren'le müteahhit arasında imzalanacak mukavelede, mukavelenin içinde yer alması gereken, uygun hükümler konusunda, gereken tavsiyelerde bulunulması,

(c) Yapımlar'la ilgili şartname, zamanlama v.b. gibi dokümanların hazırlanması suretiyle, İşveren'e teklif alma ve ihaleyi belirli bir Müteahhid'e verebilme olanaklarının sağlanması,

(d) İhale ile ilgili tekliflerin göreli avantajları, "Yapımlar" la ilgili maliyet tahminleri ve teklif veren firmaların niteliği ve yetenekleri konusunda, İşveren'e yardımcı olunulması.

Müşavir Mühendis'in İşveren'e "Yapımlar" la ilgili ihale teklifleri konusunda tavsiyelerde bulunmasiyle birlikte, bu safhadaki hizmetleri de sona ermiş sayılacaktır.

6.3. — İnşaat Safhası :

Müşavir Mühendis, İşveren tarafından kendisine açıkça görev verilmediği takdirde hiç bir şekilde "Yapımlar" la ilgili herhangi bir teklif kabul etmeyecektir. Bu şekilde görevlendirilmesi ve teklif kabul etmesi halinde ise, bu görevi İşveren adına yerine getiriyor olacaktır. Bu safhada, Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsıyacaktır :

(a) Kabul edilen tekliflere bağlı olarak "Yapımlar" ın tamamlanması hususunda, resmi mukavele evraklarının hazırlanılması için İşveren'e gereken tavsiyelerde bulunulması,

(b) Genellikle Müşavir Mühendis tarafından yapıldığı şekilde, elektrik ve makine aksam ve malzemeleriyle, "Yapım" için yer alan tesislerin imali ve yerine konulması sırasında, incelenmesi ve deneye tabi tutulması; kabil deneylerinin hazırlanılması ve bu deneylerde bulunulması,

(c) (b) fıkrasında belirtilen hususların dışında, gerektiğinde özel inceleme ve deneyler konusunda, İşveren'e tavsiyelerde bulunulması,

(d) 8. Madde'ye uygun olarak, İşveren'e inşaat alanındaki kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanların seçilmesi hususunda tavsiyelerde bulunulması,

(e) Gerektiğinde, inşaat demirlerinin hazırlanmasıyla ilgili program, çizim ve projelerin sağlanması,

(f) Müteahhit'in tekliflerinin incelenmesi,

(g) 8. Madde gereğince, inşaat sahasında kontrolluk hizmetlerini yerine getiren elemanların çalışmalarını denetlemek ve Müteahhit tarafından yerine getirilen hususların hem mukavele hükümlerine hem de mesleğin gereklerine uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığını saptamak üzere, inşaat sahasının periyodik olarak ziyaret edilmesi,

(h) Müteahhit'e gereken talimatın verilmesi. Bununla beraber, Müteahhit'e talimat verilirken, Müşavir Mühendis, İşveren'in daha önceden onayını almadan "Yapımlar" ın maliyetini önemli ölçüde arttıracak talimat vermeyecektir. Ancak, mevcut koşullar bu gibi talimatın mutlaka verilmesini gerektiriyorsa ve Müşavir Mühendis'in İşveren'in derhal onayını sağlaması mümkün değilse, Müşavir Mühendis sözkonusu nitelikteki talimatı verme yetkisine sahiptir,

(i) İşveren'in, Müteahhit'e yapacağı ödemelerle ilgili evrakların hazırlanması,

(j) "Yapımlar" ın tamamlanmasından sonra, İşveren'in "Yapımlar" ı işletmeye sokabilmesi ve normal bir şekilde çalışmalarını sürdürebilmesi için, uygun dokümanların ve özellikle, imalâtçılar tarafından verilen, tesislerle ilgili işletme el kitaplarının ve şemalarının İşveren'e verilmesi,

(k) İşveren'le Müteahhit arasında beliren ve Müşavir Mühendis'e bildirilen bir anlaşmazlık hususunda, gereken kararın alınması ya da yardımlarda bulunulması.

6.4. — Genel

6. Madde'de yer alan hususlarla çelişmemek şartıyla Müşavir Mühendis, İşverene gerektiğinde 7. Madde'ye uygun olarak ek hizmetler sunacaktır.

7. NORMAL HİZMETLER ARASINDA YER ALMIYAN EK HİZMETLER

7.1. — 6. Madde'de belirtilen hizmetlere ek olarak İşveren tarafından talep edilmesi halinde, Müşavir Mühendis, 7.2. Madde'de belirtilen hizmetleri sunacağı gibi, 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerin sağlanması hususunda, gereken girişimlerde bulunacaktır.

7.2. — (a) Mevcut duruma ve koşullara göre gerekebilecek ek raporlarla mukavele evraklarının hazırlanılması.

(b) İşveren'in kararına bağlı olarak, parlâmentoda gereken temasların yapılması,

(c) "Yapımlar" la ilgili çalışmaların yürütülebilmesi için gerekli resmi müracaatların yapılması ve yine gerekli resmi izin, permit, lisans, onay v.b. lerinin sağlanması,

(d) İşveren'in "Yapımlar" la ilgili ihaleyi, öngörülen zamanda, belirli bir Müteahhit'e verememesi halinde ortaya çıkabilecek ek çalışmaların yapılması,

(e) Metal ve plâstik kalıplarla ilgili, detaylı imalât çizimlerinin hazırlanması,

(f) Müteahhit'in mukavelenin bir hükmünü gerektiği şekilde yerine getirememesi, ya da İşveren'in 9. Madde'de belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmede geç kalması halinde, ortaya çıkabilecek hizmetlerin yerine getirilmesi,

(g) "Yapımlar" la ilgili olarak, ortaya çıkabilecek hukuki sorunlar konusunda İşveren'e gereken tavsiyelerde bulunulması,

(h) 7.3. Madde'de belirtilen hizmetleri sunmak üzere, istihdam edilmiş diğer elemanlarla birlikte, gereken hizmetlerin sunulması,

(i) Sözleşme Formu'nun 8. Maddesi'nde, belirtilen diğer ek hizmetlerin sunulması.

7.3. — (a) "Yapımlar" la ilgili olağandışı hususlar hakkında, uzmanlar tarafından yapılacak teknik tavsiyeler,

(b) Mimari, mali ve hukuki meslek hizmetleri,

(c) Arazi satın alınması, satılması, kıymetlendirilmesi ve geçit hakkının elde edilmesiyle ilgili hizmetler,

(d) 6. Madde'de belirtilenlerin dışındaki, deniz, hava ve yer topoğrafik ölçümlerinin yapılması, model deneylerinin hazırlanması ve özel araştırmalar,

(e) 6.3. Maddesinin (b) fıkrasında belirtilen ve Müşavir Mühendis tarafından tavsiye edilen, özel deneylerin yapılması.

7.4. — 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerin sağlanması hususunda, Müşavir Mühendis, İşverenin daha önceden onayını almış bulunmalıdır. Söz konusu hizmetlerle ilgili olarak çalıştırılan kişi ya da kişilerin ücretleri de İşveren tarafından ödenecektir.

8. KONTROLLUK HİZMETLERİ

8.1. — Müşavir Mühendis'in değerlendirilmesine göre, 6.1 Madde'de sözkonusu edilen jeoteknik etüdler ve "Yapımlar" ın niteliği, ya tam ya da yarım gün (part-time) esası üzerinden, inşaat sahasındaki kontrolluk hizmetlerini gerektiriyorsa; İşveren, bu gibi kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek nitelikteki teknik elemanlarla büro personelinin görevlendirilmesine itiraz etmeyecektir.

8.2. — Yukarıda sözkonusu edilen kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek olan elemanlar ya doğrudan doğruya Müşavir Mühendis tarafından ya da İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki bir ön anlaşmaya göre, İşveren tarafından istihdam olunacaklardır. Bununla beraber,

son yöntemin benimsenmesi halinde, İşveren, sözkonusu elemanları, ancak Müşavir Mühendis'in seçim ve onaylamasından sonra istihdam edebilecektir.

8.3. — Müşavir Mühendis tarafından kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunacak elemanlar, İşveren'in onayına sunulacak ve makul ve önemli bir neden bulunmadıkça, İşveren bu gibi elemanların onaylanmasını ne gerektirecek ne de reddedecektir.

8.4. — Kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanların, doğrudan doğruya, İşveren tarafından istihdam olunmaları halinde, İşveren'le kontrolluk hizmetlerini sunacak elemanlar arasında geçerli olan mukavelede, bu elemanların Müşavir Mühendis'ten başka hiç bir kimseden talimat almıyacakları ve bağımsız bir şekilde hareket edemiyecekleri hususunda kesin hükümler bulunacaktır.

8.5. — 6.3. Madde'de söz konusu edilen hizmetlerden herhangi birisinin, İşveren tarafından istihdam edilen elemanlar tarafından yerine getirilmesi halinde, Müşavir Mühendis, kendisi tarafından bu elemanlara verilen talimata uygun hareket edilememesinden dolayı ortaya çıkacak sorunlardan sorumlu olmıyacaktır.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

9. MÜŞAVİR MÜHENDİSE SUNULACAK BİLGİLER

9.1. — İşveren, Müşavir Mühendis'in bu Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetleri yerine getirebilmesi için elinde bulunan bütün bilgi ve verileri, en kısa zamanda ve ücretsiz olarak, Müşavir Mühendis'e vermekle yükümlüdür.

9.2. — İşveren, Müşavir Mühendis tarafından kendisine sunulan çizimleri, raporları, yazılı tavsiyeleri, eksiltme evraklarını ve buna benzer belgelerini, en kısa zamanda inceleyip, verdiği kararı, Müşavir Mühendis'e derhal bildirecektir ki, Müşavir Mühendis'in çalışma hızında, gereksiz bir yavaşlama ortaya çıkmasın.

10. NORMAL MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

Bu bölümde sözkonusu edilen ödeme yöntemi ancak normal koşullar için tavsiye edilmektedir.

10.1.1. — Müşavir Mühendis'in 6. Madde kapsamına giren hizmetlerine karşılık, İşveren tarafından yapılacak olan ödemeler aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

(a) İlk olarak, "Yapımlar", niteliklerine bağlı olarak sınıflandırılıp, aşağıdaki gurup ya da gurupların içine sokulacaklardır :

Sınıf 1 : Betonarme, ön gerilmeli, çelik, v.b. yapılarla ilgili inşaat işleri.

Sınıf 2 : Mühendislik sistemlerini havi binalar. Burada Sınıf 1'e giren işler kapsam dışı tutulmaktadır.

Sınıf 3 : Sınıf 1 ve Sınıf 2 kapsamına giren işleri kapsamıyan ve fakat jeoteknik etüdleri ihtiva eden inşaat mühendisliği işleri.

Sınıf 4 : Makine ve elektrik tesis ve donatımları.

(b) Her sınıfla ilgili işlerin gideri hesaplanacak ve,

(c) İşveren tarafından, Müşavir Mühendis'e ödenecek toplam ödeme miktarı saptanacaktır. Bu hesaplar yapılırken toplam ödeme; ya 10.1.3. Madde'de belirtildiği şekilde, herhangi bir işin gideri 10.000 Sterlinden az olmamak ve "Ücretler Çizelgesi" kullanılmak suretiyle, her "Sınıf" ın kapsamına giren işlerin giderleri hesaplanacak ve birbirlerine eklenecek; ya da bri "Sınıf" ın kapsamına giren işlerinin 10.000 Sterlin'den az olması halinde 11. Madde'de belirtilen "Ücretler Çizelgesi" nden yararlanılarak saptanacaktır.

10.1.2. — "Yapımlar" la ilgili işlerin gideri 19. Madde'ye uygun olarak ve "Yapımlar" ın 10.1.1. Madde'ye bağlı şekilde sınıflandırılmasından sonra yapılacaktır. Sınıf 1 kapsamına giren iş giderlerinin kapsamına, beton normal teçhizat, öngerilme teçhizatı ve ekleri, kalıplar ve işçilik giderleri girecektir.

10.1.3. — 10.1.1. Maddesi'nde sözkonusu edilen "Ücretler Çizelgesi" aşağıda verilmiştir:

İşin Maliyeti	Sınıf 1 Kapsamına Giren İşlerle İlgili Ödemeler	Sınıf 2 veya Sınıf 3 veya Sınıf 4 Kapsamına Giren İşlerle İlgili Ödemeler
İlk 10.000 Sterlin	% 15	% 11
Müteakip 15.000 "	% 13	% 9
" 25.000 "	% 11 1/2	% 7 1/2
" 50.000 "	% 9 3/4	% 6 1/2
" 100.000 "	% 8 1/4	% 6
" 300.000 "	% 7 1/4	% 5 1/2
" 500.000 "	% 6 1/2	% 5
" 1.000.000 "	% 6 1/4	% 4 1/2
" 2.000.000 "	% 6	% 4 1/4
" 4.000.000 "	% 5 3/4	% 4
Geriye kalan	% 5 1/4	% 3 3/4

Sınıf I Kapsamına giren İşlerle İlgili Ödemeler. Kolayca ***Aşağıdaki Şekilde Hesaplanabilir.***

Sınıf I Kapsamına Giren İşlerin Maliyeti	Yapılacak Ödemeler
10.000 Sterlinden 25.000 Sterline kadar	1.500 Sterlin + 10.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 13'ü
25.000 " 50.000 " "	3.450 " + 25.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 11'i
50.000 " 100.000 " "	6.325 " + 50.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 9 3/4'ü
100.000 " 200.000 " "	11.200 " + 100.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 8 1/4'ü
200.000 " 500.000 " "	19.450 " + 200.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 7 1/4'ü
500.000 " 1.000.000 " "	41.200 " + 500.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6 1/2'si
1.000.000 " 2.000.000 " "	73.700 " +1.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6 1/4'ü
2.000.000 " 4.000.000 " "	136.200 " +2.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6'sı
4.000.000 " 8.000.000 " "	256.200 " +4.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 5 3/4'ü
8.000.000 " fazla	486.200 " +8.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 5 1/4'ü

Sınıf 2, Sınıf 3 veya Sınıf 4 Kapsamına Giren İşlerle İlgili Ödemeler, Kolayca Aşağıdaki Şekilde de Hesaplanabilir.

Sınıf 2, Sınıf 3, Sınıf 4 Kapsamına Giren İşlerin Maliyeti					Yapılacak Ödemeler
10.000 Sterlinden	25.000 Sterline kadar				1.100 Sterlin + 10.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 9'u
25.000	"	50.000	"	"	2.450 Sterlin + 25.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 7 1/2'si
50.000	"	100.000	"	"	4.325 Sterlin + 50.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6 1/2'si
100.000	"	200.000	"	"	7.575 Sterlin + 100.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6'sı
200.000	"	500.000	"	"	13.575 Sterlin + 200.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 5 1/2'si
500.000	"	1.000.000	"	"	30.075 Sterlin + 500.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 5'i
1.000.000	"	2.000.000	"	"	55.075 Sterlin + 1.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 4 1/2'si
2.000.000	"	4.000.000	"	"	100.075 Sterlin + 2.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 4 1/4'ü
4.000.000	"	8.000.000	"	"	185.075 Sterlin + 4.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 4'ü
8.000.000	"	fazla			345.075 Sterlin + 8.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 3 3/4'ü

10.1.4. — Eğer İşveren, "Yapımlar" ın inşaatının tek bir safhada değil de, birkaç safhada tamamlanmasına karar verirse, Müşavir Mühendis'in 6. Madde gereğince sunduğu hizmetler, inşaatın her safhası için ayrı ayrı tesbit edilecek ve bu hizmetlerle ilgili ödemeler de yine ayrı ayrı hesaplanacaktır. Bu durumda "Yapımlar" deyiminden inşaatın her safhasındaki ayrı "Yapımlar" anlaşılacak.

10.2. — Sabit Bir Miktarın Ödenmesi

Bu ödeme yöntemi aşağıda verilen durumlarda geçerlidir:

(a) "Yapımlar" ın niteliğinin ve niteliklere bağlı olarak sunulacak hizmetlerin nitelik ve kapsamının da büyük bir yaklaşımla tanımlanabilmesi ve hem "Yapımlar" ın hem de sunulacak hizmetlerde bir değişiklik ortaya çıkmasının muhtemel bulunmaması halinde,

(b) İşveren'le Müşavir Mühendis'in "Yapımlar" ın yaklaşık ve kalemlere ayrılmış giderleri konusunda tam bir anlaşmaya varmaları halinde,

(c) İnşaat safhasının proje safhasını, derhal izlemesi ihtimalinin büyük olması halinde.

Genellikle, Sabit Ödeme Miktarı, 10.1. Madde'ye göre elde edilen değerden daha az olmıyacaktır. İşveren tarafından, Müşavir Mühendis'e, 6. Madde kapsamına giren hizmetlerine karşı yapacağı ödeme, Sözleşme Formu'nun 5 (a) Maddesi'nde belirtilen miktar olacaktır. Bununla beraber, 6.3 (1) Madde'de belirtilen hizmetlerin de sunulması halinde, yukarıda sözkonusu edilen miktara, 11.2. Madde gereğince hesaplanan bir ek ödeme katılacaktır.

10.3. — "Aylık Maaş Giderinin Belirli Bir Katı Artı Diğer Bordro Giderleri Artı Ücretler Yöntemiyle Ödemelerin Saptanması.

Bu ödeme yöntemi, aşağıda verilen hallerde kullanılabilir:

(a) Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetlerin kapsam ve süresinin, işe başlandığı sırada, öngörülmesinin güç olması halinde,

(b) Sunulacak hizmetlerin, 6. Madde'de belirtilen hizmetlerden büyük ölçüde farklı olmaları halinde,

(c) Müşavir Mühendis'in, sarfedeceği zamanla, "Yapımlar" ın değeri arasında açık ve belirli bir ilişkinin tesbit edilememesi halinde.

10.3.1. — Madde'nin (b) fıkrasında sözkonusu edilen "ücret" bu Sözleşme süresince aylık bir değer ya da götürü bir miktar olarak tesbit edilebilir.

10.3.1. — Müşavir Mühendis tarafından, 6. Madde gereğince sunulan Normal Hizmetler, 7. Madde gereğince sunulan Normal Hizmetler Arasında Yer Almıyan Ek Hizmetler, 12. Madde gereğince sunulan Komputer ve Diğer Özel Donatının Kullanılmasıyla İlgili Hizmetler, 13.3. Madde gereğince sunulan Kontrolluk Hizmetleri, 15. Madde gereğince sunulan Proje Tadilât ve İlâvelerle ilgili Hizmetler ve 16. Madde gereğince sunulan Müşavirlik Hizmetlerinin Hedefini Teşkil Eden "Yapımlar" ın Hasara Uğraması ya da Tamamının Tahrip Olması Halinde Sunulacak Hizmetler karşılığında, İşveren Müşavir Mühendis'e şu şekilde ödemelerde bulunacaktır :

(a) Teknik ve Yardımcı Elemanların Aylık Maaş Giderlerinin, Sözleşme Formu'nun 5 (b) Maddesi'nde belirtilen katsayı ile çarpımı artı Diğer Bordro Giderleri,

(b) Sözleşme Formu'nun 5 (c) Maddesi'nde belirtilen ve Firmanın Müşavirleriyle Ortaklarının hizmetlerine karşılık yapılacak ödemeler. Bu ödemeye 14 (c) Maddesi kapsamına giren giderler dahil edilmeyecektir.

(c) 12 (d) Maddesi gereğince ödenecek, komputer veya diğer özel teçhizat kullanımıyla ilgili ödemeler.

10.3.2. — Teknik ve Yardımcı Elemanların, "Yapımlar" la ilgili olarak yapacakları seyahatleri harcanan zamanın karşılığı da, yukardaki şekilde hesaplanacaktır.

10.3.3. — İşveren Müşavir Mühendis'in bürosunda çalışan sekreterler, muhasebe ve idari personelle ilgili hiç bir ödemede bulunmayacaktır.

10.3.4. — Müşavir Mühendis, 20. Madde'de belirtilen, aylık hesapların İşveren'e sunulması sırasında, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmaya bağlı olarak, diğer ek verileri de sunacaktır.

11. EK MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

11.1. — Müşavir Mühendis'in, 7. Madde gereğince sunduğu ek hizmetlere karşılık, İşveren 10.3. Madde'ye ve aşağıda 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak ödemelerde bulunacaktır.

11.2. — Ücretler Çizelgesi

(a) Ortaklar ve Müşavirler için Sözleşme Formu'nun 5 (d) Maddesi'nde belirtilen saatlik ücret ya da ücretler,

(b) Teknik ve Yardımcı Elemanlar için : Aylık Maaş Giderinin 2,5 katı artı Diğer Bordro Giderleri,

(c) Ortaklar, Müşavirler, teknik ve yardımcı elemanların, "Yapımlar" la ilgili olarak yaptıkları seyahatlerde harcadıkları zamana karşılık yapılacak ödemelerde yukardaki gibi hesaplanacaktır.

(d) İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, İşveren, Müşavir Mühendis'in bürosunda çalışan sekreterler, muhasebe ve yönetim personeliyle ilgili hiç bir ödemede bulunmayacaktır.

12. KOMPUTER VE DİĞER ÖZEL DONATIMIN KULLANILMASIYLA İLGİLİ ÖDEMELER

İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşmeye göre :

(a) İşveren Müşavir Mühendis'e 10.3. Madde gereğince ödemelerde bulunmayı kabul etmişse ve Müşavir Mühendis sunacağı hizmetlerin gereği olarak bir komputer veya diğer özel teçhizat kullanımına karar vermişse, veya;

(b) İşveren, Müşavir Mühendis'in 6. Madde kapsamına giren hizmetlerine karşılık, 10.1. ve 10.2. Madde'ler gereğince ödemelerde bulunmayı kabul etmişse ve Müşavir Mü-

hendis 7. Madde kapsamına giren ek hizmetleri yerine getirebilmek için bir komputer ya da özel teçhizat kullanımına karar vermişse, veya İşveren 6. Madde kapsamına giren hizmetler için de komputer veya diğer özel teçhizat kullanımını şart koşmuşsa; İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, İşveren Müşavir Mühendis'e, aşağıdaki ödemelerde bulunacaktır :

(c) Komputer veya diğer özel teçhizatın kullanımında ve komputer programlarının geliştirilmesi, yazılması ve işleme sokulmasında harcanan zamana karşılık, mümkün olması halinde, 10.3. Madde gereğince; aksi takdirde 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak ve,

(d) İşverenle Müşavir Mühendis arasındaki daha önceden varılan anlaşmaya bağlı olmak şartıyla komputer veya diğer özel teçhizatın kiralanması v.b. ile, ilgili olarak makul bir ödemede bulunulacaktır.

13. KONTROLLUK HİZMETLERİ İLE İLGİLİ ÖDEMELER

13.1. — İşveren, Müşavir Mühendis'e, bu Sözleşme'ye göre yapacağı diğer ödemelere ek olarak şu ödemelerde de bulunacaktır.

(a) 8. Madde gereğince, Müşavir Mühendis tarafından inşaat sahasındaki kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunan elemanların maaşları ve ücretleri; ayrıca bu elemanların seçimi, işe alınması ve çalıştırılmaları için gerekli olan diğer giderler,

(b) Yukarıda belirtilen ödemelerin toplamının % 7'sine eşit bir miktarın, işletme giderlerini karşılamak üzere, Müşavir Mühendis'e ödenmesi.

Bununla beraber, İşveren'le Müşavir Mühendis yukarıda (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemeler yerine Müşavir Mühendis tarafından, inşaat sahasında Kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunan her elemana karşılık, bir aylık ya da daha uzun süreleri kapsayan sabit ve belirli ödemelerde bulunulması hususunda anlaşmaya varmış olabilirler.

13.2. — Bundan başka, İşveren 8. Madde gereğince Kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanlar için gerekli olan tesislerle, mobilya, telefon, teçhizat ve taşıt olanaklarının sağlanmasının gerektirdiği giderlerin ödenmesinden sorumlu olacaktır. Ayrıca, bu tesislerin bakım giderleriyle, telefon konuşmalarının, telgrafların ve diğer haberleşme işlemlerinin giderleri İşveren tarafından ödenecektir. Bununla beraber İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmada, aksine hüküm bulunmadıkça, kontrolluk tesislerinin sağlanmasından Müşavir Mühendis sorumlu olacaktır. Müşavir Mühendis, bu tesislerin kurulması için, Müteahhit'le veya bir başkasıyla anlaşma yapabilir.

13.3. — Müşavir Mühendis'in, kontrolluk hizmetleri için eleman istihdamının gerekli olmadığına karar vermesi veya gerekli kontrolluk elemanlarının hastalık ve benzeri nedenlerle inşaat sahasında bulunamamaları halinde, Müşavir Mühendis bu gibi elemanların mevcut olmayışından dolayı inşaat sahasına yapacağı ek ziyaretler için, 10.3. Madde esaslarına ve 11.2. Madde'de belirtilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak, ödemelerde bulunulacaktır.

14. FATURA KARŞILIĞI ÖDEMELER

İşveren, Müşavir Mühendis'e fatura karşılığında, aşağıdaki hususlarla ilgili, ödemelerde bulunacaktır :

(a) Bütün dokümanların, çizimlerin, harita v.b. nin basımı, teksir edilmesi, fotokopi çıkarılması ve satın alınması,

(b) Şehirlerarası telefon konuşmaları ve telgrafları,

(c) Seyahat ve otel giderleri,

(d) İhale ile ilgili tekliflerin ve Kontrolluk Teşkilâtı Elemanları'nın sağlanması için verilecek ilânlar ve,

(e) 7.4. Maddesi'nde belirtilen ek hizmetlerle ilgili ödemeler.

Bununla beraber, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmaya göre, İşveren yukardaki ödemeler yerine götürü veya "Yapımlar" ın maliyetinin belirli bir oranı şeklindeki bir ödemede bulunabilir.

15. PROJE TADİLÂTI VE İLÂVELERLE İLGİLİ ÖDEMELER

Müşavir Mühendis'in 6.1. Madde gereğince sunacağı hizmetlerin tamamlanmasından sonra veya İşveren'in Müşavir Mühendis'e 10.2. Madde gereğince, ödemede bulunmayı kabul etmesi halinde; eğer, ister tamamlanmış isterse kısmen hazırlanmış, olan herhangi bir projenin veya hazırlanma safhasında olan ve Müşavir Mühendis'in sorumluluğuna giren herhangi bir şartname, çizim veya başka bir evrakın, İşveren'in Müşavir Mühendis'e vereceği talimata ya da öngörülemiyen beklenmedik koşullara uygun olarak, değiştirilmesi veya revizyondan geçirilmesi gerekiyorsa, İşveren bu değişikliklerin yapılması ve yeni dokümanların hazırlanması için, Müşavir Mühendis'e ek ödemelerde bulunacaktır. Bu ödemede 10.3. Madde'de belirtilen yöntem kullanılacak ve ek ödemenin miktarı 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun şekilde hesaplanarak, ayrıca 14. Madde kapsamına giren, faturalı ödemelerde bulunulacaktır.

16. MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİNİN HEDEFİNİ TEŞKİL EDEN "YAPIMLAR" IN HASARA UĞRAMASI YA DA TAMAMEN TAHRİP OLMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

"Yapımlar" ın tamamlanmasından önce, "Yapımlar" ın herhangi bir bölümü veya, ister "Yapımlar" ın kapsamına girsin isterse girmesin, inşaat alanındaki malzeme, tesis ya da teçhizatın hasara uğraması veya tahrib olması halinde; bu gibi hasar ve tahribatın gerektireceği ek hizmet ve giderler için, İşveren Müşavir Mühendis'e ödemede bulunacaktır. Bu ödemede, 10.3. Madde'de belirtilen yöntem kullanılacak ve ek ödemenin miktarı 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun şekilde hesaplanacak, ayrıca 14. Madde kapsamına giren faturalı ödemelerde bulunulacaktır.

17. İŞE İŞVEREN TARAFINDAN SON VERİLMESİ VEYA İŞİN DURDURULMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

17.1. — İşin, İşveren tarafından 2.3. Madde'de belirtildiği şekilde sona erdirilmesi veya ertelenmesi halinde, İşveren, Mühendis'e, aşağıdaki (a), (b), (c) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunacaktır. (İşveren'in Sözleşme Esasları'na göre, Müşavir Mühendis'e daha önce yaptığı ödemeler, bu ödemelerden düşülecektir.)

(a) İşe son verilmemesi veya işin durdurulmaması halinde Sözleşme Esasları'nın 10. Maddesi'nde belirtildiği şekilde, İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e yapılacak toplam ödemenin makul ve adil bir oranı. Bu oranın tesbitinde, Müşavir Mühendis'in, işin, İşveren tarafından sona erdirilmesi veya durdurulmasına kadar ve ayrıca 2.6. Madde gereğince sunduğu hizmetlerin toplamının, Müşavir'in işi sonuna kadar götürmesi halinde sunacağı hizmetlere oranı gözönünde tutulacaktır. Yine bu ödemenin tesbitinde, "Yapımlar" ın maliyetiyle orantılı bir ödeme yapılmasının yöntem olarak benimsenmesi halinde, "Yapımlar" ın maliyetinin henüz bilinemiyen ve tesbit olunamıyan bölümü üzerinde, Müşavir Mühendis'in verebileceği en sağlıklı, yaklaşık değer baz olarak alınacaktır,

(b) Sözleşme Esasları'nın diğer hükümlerinde belirtilen ödemeler,

(c) İşin durdurulmaması halinde, Müşavir Mühendis'e 10. Madde gereğince ödenmesi öngörülen miktarla yukarıda (a) fıkrasında sözkonusu edilen miktar arasındaki farkın altıda biri (1/6 sı) iş kesintisi ödemesi olarak ödenecektir.

17.2. — İşveren, 2.3. Maddede belirtilen yetkiden yararlanmak suretiyle Müşavir Mühendis'in çalışmalarını durdurması halinde, Müşavir Mühendis'e işi durdurması hakkında verdiği yazılı talimat tarihinden itibaren 12 ay içerisinde, yine yazılı olarak Müşavir Mühendis'ten işe başlamasını talep edebilir. Böyle bir durumda,

(a) Müşavir Mühendis, İşveren'in yazılı talimatını aldıktan sonra, makul bir süre içerisinde işe başlıyacaktır. Müşavir Mühendis'in işe başlamasıyla birlikte 17.1. Maddesi'nin (a) fıkrasında belirtilen ödeme Müşavir Mühendis'in 10. Madde gereğince alacağı ödemelerin bir bölümü olarak mütalâa edilecektir.

(b) Bununla beraber, Müşavir Mühendis'e işe başlamasıyla birlikte 17.1. Maddesinin (c) fıkrasında belirtilen bir iş kesintisi ödemesi de, ek olarak, ödenecektir.

17.3. — Eğer, Müşavir Mühendis, 17.2. Madde gereğince işe yeniden başlamasıyla birlikte, bir takım ek hizmetler sunmak zorunluğuyla karşı karşıya kalacak olursa, İşveren bu hiz-

metlere karşılık, duruma göre, ya 10.3. Madde gereğince veya 11. Madde'deki Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak ödemelerde bulunacak ve 14. Madde'de belirtilen faturalı ödemeleri yapacaktır.

18. İŞE, MÜŞAVİR MÜHENDİS TARAFINDAN, SON VERİLMESİ HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

2.5. Madde'ye uygun olarak, çalışmalara Müşavir Mühendis tarafından son verilmesi halinde, Sözleşme gereğince, Müşavir Mühendis'e sözkonusu zamana kadar, yapılan ödemeler düşülmek suretiyle, 17.1. Maddesi'nin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunacaktır. Bu ödemelerin yapılmasından sonra Müşavir Mühendis İşveren'e "Yapımlar" la ilgili ve kendi tasarrufu altındaki tamamlanmış çizimlerle diğer benzeri dokümanları teslim edecektir. Bununla beraber, Müşavir Mühendis, İşveren'e orijinalleri teslim edilen bu gibi dokümanların kopyalarını saklıyabilecektir.

19. "YAPIMLAR"IN MALİYETİ

19.1. — "Yapımlar" ın toplam maliyetinde veya bir bölümünün maliyetinin tesbitinde şu hususlar yer alacaktır.

(a) Ne şekilde meydana gelirse gelsin Yapımlar'a ait giderler ve bunlara ek olarak İşveren tarafından, Müteahhit'e, "Yapımlar" la ilgili olarak, ikramiye, teşvik v.b. gibi ödemelerle, anlaşmazlıkların halli için yapılan ödemeler,

(b) İşveren tarafından sağlanan, işgücü, malzeme, imalât, makineler ve tesislerin değeri ve İşveren'e ait olan şantiye tesisleriyle teçhizatının Müteahhit tarafından kullanılmasından, Müteahhit'in sağladığı maddi yarar,

(c) "Yapımlar" da kullanılan, "kullanılmış" malzeme, imalât ve makinelerin piyasa değerleri,

(d) Jeoteknik Etüdlerin Maliyeti (6.1. Maddenin (c) fıkrası),

(e) Kamu tesislerinin kulanılması ya da yerlerinin değiştirilmesinden dolayı ortaya çıkan giderler. Bu giderlerin tesbitinde, bu tesislerle ilgili düzenlemeleri sağlıyan Müşavir Mühendis tarafından yapılan ödemeler esas alınacaktır.

19.2. — "Yapımlar" ın Maliyetine şu unsurlar girmeyecektir:

(a) İşveren'e ait idari giderler,

(b) İnşaat sırasında kullanılan sermayeye ödenen faiz miktarıyla, "Yapımlar" ın inşaatı için gerekli paranın sağlanması için yapılan masraflar,

(c) Arazi maliyeti ile, geçit hakkı giderleri.

20. İSTİHKAK ÖDEMELERİ

20.1. — İşveren'le, Müşavir Mühendis arasındaki, Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça;

(a) "Yapımlar" ın gerçek maliyeti belli oluncaya kadar, Müşavir Mühendis'e, İşveren tarafından kabul edilen ihale tekliflerine bağlı olarak, yine Müşavir Mühendis tarafından tesbit edilen en sağlıklı ve fakat yaklaşık "Yapımlar" maliyetine uygun şekilde ve 10.1. Madde'de belirtildiği gibi, İşveren, belirli aralıklarla taksit taksit ödemelerde bulunacaktır.

Bu taksitler, Sözleşme Formu'nun 6. Madde'sinde belirtilen aralıklarda ve Müşavir Mühendis'in sunduğu hizmetlerin değişik safhaları süresince ödenecek ve böylece, her safha sonunda, yine, Sözleşme Formu'nun 6. Maddesi'nde belirtilen miktar ödenmiş olacaktır. Her safha sonunda, ödenecek miktar, yine 6. Madde'ye göre, Müşavir Mühendis'e, bu Sözleşme'ye bağlı olarak ödenecek toplam miktarın belirli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Aşağıdaki tablo, her safhadaki ödeme oranları konusunda bir fikir verebilmek amacıyla sunulmuştur.

	1. Alternatif	*2. Alternatif*	*3. Alternatif*
Proje Safhası I	% 20	% 20	% 20
Proje Safhası II	% 50	% 40	% 30
İnşaat Safhası	% 30	% 40	% 50

1. Alternatif; proje çizimlerinin büyük bir çoğunluğunun, inşaat safhasına gelinmeden önce hazırlandığı, inşaat mühendisliği ile ilgili işlerde ve binalarda kullanılabilir.

2. Alternatif; proje çizimlerinin büyük bir çoğunluğunun, inşaat safhasında hazırlandığı, inşaat mühendisliği ile ilgili işlerde ve binalarda kullanılabilir.

3. Alternatf ise; makina ve elektrik tesisatıyla ilgili çalışmalarda yararlı olabilir.

(b) Duruma göre, 10.2. Madde veya 10.3.1. Maddesi'nin (b) fıkrasına göre, İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar, Sözleşme Formu'nun 7. Maddesi'nde belirtilen aralıklarda ve taksitlerle ödenecekler dir.

(c) 10.3.1. Maddesi'nin (a) fıkrası ve 11, 12, 13 ve 14. Madde'ler gereğince, Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar, Müşavir Mühendis tarafından İşveren'e her ay sunulacak hesaplara göre ödenecektir.

20.2. — 20.1. Maddesi'nin (a) fıkrasına göre İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar sadece istihkak ödemeleri olarak mütalâa edilecek ve Müşavir Mühendis'e ödenecek toplam miktar, ancak "Yapımlar" ın gerçek maliyeti belli olduktan sonra, kesin bir şekilde ortaya çıkacaktır.

20.3. — İşveren, Müşavir Mühendis'in aylık istihkak raporlarını sunmasından itibaren 40 gün içinde, ödemede bulunmak yükümlülüğündedir. Bu ödemelerin tamamının sözkonusu süre içerisinde yapılamaması halinde, kalan miktara bankaların tesbit ettiği yıllık faiz oranından % .2 kadar fazla bir faiz eklenecektir.

20.4. — İstihkaklarda belirtilen maddelerden birisine veya bu maddelerden birinin sadece bir bölümüne, İşveren tarafından itiraz edilmesi halinde, diğer maddelerle ilgili ödemelerde, herhangi bir gecikme sözkonusu olamıyacağı gibi, İşveren'in itiraz ettiği madde üzerinde anlaşmaya varıldığında, bu maddenin kapsamına giren ödemeye, 20.3. Madde tatbik edilecektir.

SÖZLEŞME FORMU

İŞVEREN'LE MÜŞAVİR MÜHENDİS ARASINDA İNŞAAT, MAKİNA VE ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ DALLARINDAKİ PROJELERİN HAZIRLANMASI VE KONTROLLUK HİZMETLERİ İLE İLGİLİ OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

Bu Sözleşme . . . . tarihinde, bundan böyle, "İşveren" (İdare) diye tanımlanacak işsahibi ile yine bundan böyle "Müşavir Mühendis" diye tanımlanacak taraflar arasında imzalanmıştır.

Bu Sözleşme'ye göre, İşveren Müşavir Mühendis tarafından hazırlanmış . . . . . . tarihli raporda belirtilen teklifleri gözden geçirerek onaylamış ve Müşavir Mühendis'e . . . . ile ilgili mesleki hizmetleri talep etmiştir.

TARAFLAR ŞU HUSUSLARI DA AYNEN KABUL EDERLER :

1. İşveren Müşavir Mühendis'i "Sözleşme Esasları" na göre istihdam edecek ve Müşavir Mühendis'te, talep edilen mesleki hizmetleri, yine aynı "Sözleşme Esasları" na bağlı kalarak sunacaktır.

2. Sözleşme Formu ile "Sözleşme Esasları" İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'nin tümünü oluştururlar.

3. Sözleşme Esasları'nın 4. Maddesi'nde sözkonusu edilen "Kurum" . . . . adındaki Mühendislik Kurumu olacaktır.

4. Sözleşme Esasları'nın 6. Maddesi'nde sözkonusu hizmetlerle ilgili ödemeler, yine Sözleşme Esasları'nın 10.1. (*), 10.2. (*), 10.3. (*) Maddesi'nde belirtildiği şekilde yapılacaktır.

5. Sözleşme Esasları'nda;

(a) 10.2. Madde'de belirtilen sabit ödeme miktarı . . . . TL. olacaktır.
(b) 10.3.1. Maddesinin (a) fıkrasında belirtilen katsayı . . . . . . olacaktır.
(c) 10.3.1. Maddesinin (b) fıkrasında belirtilen ödeme . . . . TL. olacaktır.
(d) 11.2. Maddesi'nin (a) fıkrasında belirtilen ücret ya da ücretler . . . . . . olacaktır.

6. Sözleşme Esasları'nın 20.1. Maddesi'nin (a) fıkrasında belirtilen ödemelerle ilgili zaman aralıkları Müşavir Mühendis'in görevlendirildiği tarihten itibaren aylık/üç aylık (*) süreler şeklinde mütalâa edilecek ve yukarıda sözkonusu edilen fıkradaki oranlar şu şekilde alınacaktır.

Proje Safhası I	% . . .
Proje Safhası II	% . . .
İnşaat Safhası	% . . .

7. Sözleşme Esasları'nin 20.1. Maddesi'nin (b) fıkrasında sözkonusu edilen ödemeler, aylık/üç aylık (*) süreler esas alınmak suretiyle yapılacaktır.

8. Sözleşme Esasları'nın 7.2. Maddesi'nin (i) fıkrasına uygun olarak sunulan ek hizmetler . . . . olacaktır.

Yukarıdaki sözkonusu edilen hususları yerine getirmek üzere, İşveren ve Müşavir Mühendis, bu belgeyi şahitlerin huzurunda imzalarlar.

Şahit . . . . İşveren
Şahit . . . . Müşavir Mühendis

(*) Sözleşme'ye uygun olmıyanı, çıkartılacak.

No. 3

SÖZLEŞME ESASLARI

İŞVEREN'LE MÜŞAVİR MÜHENDİS ARASINDA, YAPIM MÜHENDİSLİĞİ DALINDAKİ BİNA VE DİĞER YAPILARLA İLGİLİ PROJELERİN HAZIRLANMASI VE KONTROLLUK HİZMETLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİNDE, BİR MİMARIN İŞVEREN TARAFINDAN İSTİHDAM EDİLMESİ ESASLARINA GÖRE HAZIRLANMIŞTIR.

"Aşağıda Verilen Sözleşme Esasları, İngiliz Müşavir Mühendisleri Birliği Yönetim Kurulu Tarafından 14 Aralık 1970 Tarihinde Onaylanmıştır."

İÇİNDEKİLER

G E N E L

1. TANIMLAR

Bu "Sözleşme" hükümlerinin uygulanılması halinde, aşağıdaki deyimler, "tanımlandıkları" şekilde kullanılacaklardır.

"Müşavir Mühendis"	Müşavir Mühendis deyimiyle "Sözleşme Formu" nda sözkonusu edilen kişi ya da kuruluş anlaşılmaktadır. Aynı şekilde böyle bir firmanın ya da kişinin ortakları olan kişi veya kişilere de Müşavir Mühendis denilecektir.
"Mimar"	İşveren tarafından, "Proje" de "Mimar" olarak çalışmak üzere istihdam edilecek olan kişiye "Mimar" denilecektir.
"Proje"	İşveren'in uygulamaya konulmak üzere kabul ettiği proje anlaşılmaktadır.
"Yapımlar"	Yapımlar deyimiyle, İşveren tarafından tutulan Müşavir Mühendis'in sunacağı mesleki hizmetlerin hedefi olan Yapımlar anlaşılacaktır.
"Müteahhit"	"Yapımlar" la ilgili malzemeleri sağlamak ve gereken çalışmaları yapmak üzere, İşveren'e ihale esasları ile bağlı kişi, kişiler ya da kuruluş anlaşılacaktır.
"Aylık Maaş Gideri"	Aylık Maaş Giderleri ile, ikramiyeler de dahil olmak üzere, Müşavir Mühendis tarafından, Sözleşme'de yer alan hizmetlerin yerine getirilmesi için, çalıştırılan bir elemanın yıllık toplam aylıklarının 1650 ile bölünmesinden sonra elde edilen değerin, sözkonusu elemanın hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, saat olarak harcadığı, zaman süresiyle çarpılmasıyla elde edilen değer anlaşılacaktır. Burada bir elemanın yılda ortalama 1650 saat çalıştığı kabul edilmektedir.
"Diğer Bordro Giderleri"	Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetlerin yerine getirilebilmesi için, Müşavir Mühendis tarafından istihdam edilen elemanlarla ilgili olarak bir yıl içinde yapılan sigorta emeklilik kesintisi v.b. gibi ödemelerin 1650 ile bölünmesiyle elde edilen değerin; sözkonusu elemanın hizmetlerin yerine getirilmesinde fiilen saat olarak sarfettiği toplam zaman miktarıyla çarpılmasından sonra elde edilen değer anlaşılacaktır.

2. SÖZLEŞMENİN SÜRESİ

2.1. — Ya bu Sözleşme tarihinden veya yine bu Sözleşme'nin 6. ve 7. Madde'lerinde tanımlanan hizmetleri fiilen sunmağa başladığı tarihten itibaren, Müşavir Mühendis istihdam edilmiş sayılacak; yukarıdaki tarihlerin farklı olmaları halinde, erken olanı başlangıç tarihi olarak kabul edilecektir.

2.2. — İşveren'in muvafakati olmaksızın, Müşavir Mühendis Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetlerin herhangi bir bölümünü bir başka kişi ya da firmaya devredemez.

2.3. — İşveren, "Yapımlar" kapsamına giren işlerin yapılmamasına veya ertelenmesine karar verecek olursa, Müşavir Mühendis'e, Sözleşme'nin sona erdiğini yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bununla beraber, işlerin ertelenmesi halinde, İşveren Müşavir Mühendis'e Sözleşme'nin sona ermediğini ve fakat erteleme dolayısıyla, "Şimdilik" Müşavirlik hizmetlerine ihtiyaç duyulmadığını ve bu nedenle bu hizmetlerin de durdurulduğunu yazılı olarak bildirebilir.

2.4. — Eğer işin ertelenmesinden itibaren, en çok 12 ay içersinde, İşveren Müşavir Mühendis'ten yeniden işe başlamasını talep etmeyecek olursa, Sözleşme'nin sona erdiği kabul olunur.

2.5. — İşveren'in Sözleşme hükümlerine uymaması ve yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde Müşavir Mühendis İşveren'e, yazılı olarak Sözleşme'nin 60 gün içerisinde sona ereceğini bildirebilir.

2.6. — İşveren'in Sözleşme'yi, 2.3. Madde'de olduğu gibi, feshetmesi veya Müşavir Mühendis'in 2.5. Madde'deki gibi, Sözleşme'ye son vermesi halinde Müşavir Mühendis Sözleşme kapsamına giren hizmetleri belirli bir noktada durdurabilmek için gereken tedbirleri alacak ve bu tedbirlerin alınışında daima ekonomi faktörünü gözönünde bulunduracaktır.

2.7. — 2. Madde'ye göre işin sona erdirilmemesi halinde Müşavir Mühendis'in Sözleşme hükümlerine göre görevlendirilmesi, Müşavir Mühendis'in, İşveren tarafından Müteahhit'e son ödemenin yapılmasıyla ilgili belgenin hazırlanmasıyla birlikte sona ermiş sayılacaktır.

2.8. — Sözleşme'ye son verilmesi halinde, tarafların birikmiş hakları ve talepleri haleldar olmıyacaktır.

3. DOKÜMANLARIN MÜLKİYET HAKKI VE COPYRICHT

3.1. — "Yapımlar" la ilgili bütün çizimlerin, raporların, hesapların ve diğer benzeri dokümanların mülkiyeti Müşavir Mühendis'e ait olacak ve fakat İşveren gerektiğinde "Yapımlar" la ilgili hususlarda bu dokümanlardan yararlanma hakkına sahip olacaktır. Bununla beraber, İşveren bu dokümanları, kopya ettiremiyeceği gibi, başka bir işte de kullanamaz.

3.2. — Müşavir Mühendis, İşveren'in muvafakatini almak suretiyle '.Yapımlar" la ilgili dokümanları, makale ve fotoğrafları yayımlayabilir.

4. ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

Bu Sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesi sırasında, İşveren'le Müşavir Mühendis arasında ortaya çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlık, daha önceden İşveren'le Müşavir Mühendis tarafından hakem olarak tayin edilmiş bir kişi ya da Sözleşme Formu'nda sözkonusu edilen Mühendislik Kuruluşu'nun Başkanı tarafından tayin edilen bir hakem aracılığıyla çözümlenecektir.

MÜŞAVİR MÜHENDİSİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

5. İŞE BAĞLILIK VE SORUMLULUK

Müşavir Mühendis Sözleşme'de sözkonusu edilen mesleki hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, bütün mesleki bilgi ve tecrübesinden yararlanacak ve bu hizmetleri en iyi şekilde yerine getirmeğe çalışacaktır.

6. NORMAL HİZMETLER

6.1. — **Ön Plânlama Safhası**

Bu safhada Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsayacaktır :

(a) "Proje" ve "Yapımlar" la ilgili veriler ve bilgilerin gözden geçirilmesi ve yine "Yapımlar" a ait olup ta Müşavir Mühendis tarafından hazırlanmış veya başkaları tarafından hazırlanıp İşveren vasıtasıyla Müşavir Mühendis'e sunulmuş bulunan raporların incelenmesi,

(b) Gerektiğinde Müşavir Mühendis'in elinde bulunan jeoteknik bilgi ve verilere ek olarak; İşveren'e ek jeoteknik etüdlerde bulunulması hususunda, tavsiyelerde bulunulması; İşveren'in onaylaması halinde, bu araştırmaların organizasyonun yapılması, İşveren tarafından bu gibi araştırmaları yapan kişilere ya da kuruluşlara yapılacak ödemelerin saptanması ve onaylanması, araştırma sonuçları konusunda İşveren'in aydınlatılması,

(c) 7. Madde'ye uygun olarak, İşveren'e özel araştırmalar, model deneyleri, özel incelemeler v.b. nin yapılması konusunda tavsiyelerde bulunulması ve bu çalışma sonuçları hakkında İşveren'in aydınlatılması,

(d) "Yapımlar" a ait projelerde geçerli olacak ilkeler konusunda mahalli otoritelerle ve resmi makamlarla istişarelerde bulunulması,

(e) Mimar'a, ön plân ve projelerini hazırlayabilmesi için, yeteri derecede yapısal ve statik bilginin verilmesi.

6.2. — İhale Safhası

Bu safhada, Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsayacak ve "teklif" lerin sağlanması amacına dönük olacaktır:

(a) Mimarla ortak çalışmak suretiyle "Yapımlar" la ilgili hesap, çizim, şartname ve projelerin hazırlanması,

(b) "Yapımlar" ın ihalesi ile ilgili olarak yapılacak tekliflerin şekli ve bu mukavelelerde yer alacak koşullar konusunda tavsiyelerde bulunulması,

(c) Projelerle ilgili olarak mahalli otoritelerle istişarelerde bulunulması ve tipik detaylarla tipik hesapların hazırlanması,

(d) "Yapımlar" la ilgili tekliflerde bulunan firma ya da kuruluşların değerlendirilmesi hususunda, İşveren'e gereken tavsiye ve yardımlarda bulunulması.

6.3. — Tatbikat Projeleri Safhası

Bu safhada, Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsayacaktır:

(a) "Yapımlar" la ilgili olarak alınan tekliflerin göreli avantajları, bu "Yapımlar" tamamlanmak için tekliflerde belirtilen giderler v.b. konularda İşveren'in aydınlatılması,

(b) "Yapımlar" la ilgili olup ta resmi makamlara sunulması gereken hesap ve detayların hazırlanması,

(c) Müteahhidin "Yapımlar" la ilgili görev ve yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için, gerekli diğer proje, şartname ve çizimlerin hazırlanması, inşaat demirlerinin kullanım zamanlamasının tertip edilmesi,

(d) "Yapımlar" da yer alan ve yerinde hazırlanan elemanların projeye uygunluk, boyut ve bağlantıların yeterliliği bakımından kontrolu.

6.4. — İnşaat Safhası

Müşavir Mühendis, İşveren tarafından kendisine açıkça görev verilmediği takdirde, hiç bir şekilde "Yapımlar" la ilgili herhangi bir teklif kabul etmeyecektir. Bu şekilde görevlendirilmesi ve teklif kabul etmesi halinde ise, bu görevi İşveren adına yerine getiriyor olacaktır. Bu safhada, Müşavir Mühendis, tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsayacaktır:

(a) Kabul edilen tekliflere bağlı olarak "Yapımlar" ın tamamlanması hususunda, resmi mukavele evraklarının hazırlanması için İşveren'e gereken tavsiyelerde bulunulması,

(b) Özel muayeneler ve deneyler konusunda İşveren'in aydınlatılması,

(c) 8. Madde'ye uygun olarak, kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanların seçimi ve görevlendirilmeleri konusunda hem İşveren ve hem de Mimar'a tavsiyelerde bulunulması,

(d) Seçilen Müteahhit'in, "Yapımlar" la ilgili, görüş ve tekliflerinin incelenmesi,

(e) 8. Madde gereğince, inşaat safhasında kontrolluk hizmetlerini yerine getiren elemanların çalışmalarını denetlemek ve Müteahhit tarafından yerine getirilen hususların hem mukavele hükümlerine hem de mesleğin gereklerine uygun şekilde yapılıp yapılmadığını saptamak üzere inşaat sahasının periyodik olarak ziyaret edilmesi,

(f) Müteahhit'e gereken talimatın verilmesi. Bununla beraber, bu talimat verilirken, Müşavir Mühendis, İşveren'in daha önce onayını almadan, "Yapımlar" ın maliyetini önemli ölçüde arttıracak bir talimat vermeyecektir. Ancak, mevcut koşullar, bu gibi talimatın mutlaka verilmesini gerektiriyorsa ve Müşavir Mühendis'in, İşveren'in derhal onayını sağlaması mümkün değilse, Müşavir Mühendis, sözkonusu nitelikteki talimatı verme yetkisine sahiptir.

(g) İşveren'in, Müteahhit'e yapacağı ödemelerle ilgili evrakların hazırlanması,
(h) Şartnamelerde belirtilen deneylerin denetimi,
(i) "Yapımlar" ın tamamlanmasından sonra, İşveren'in "Yapımlar" ı işletmeye sokabilmesi ve normal bir şekilde çalışmasını sürdürebilmesi için, uygun dokümanların ve özelikle, imalâtçılar tarafından verilen, tesislerle ilgili işletme el kitaplarının ve şemalarının İşveren'e verilmesi,
(j) İşveren'le Müteahhit arasında beliren ve Müşavir Mühendis'e bildirilen, bir anlaşmazlığın halli hususunda, gereken yardımlarda bulunulması.

6.4. — **Genel**

6. Madde'de yer alan hususlarla çelişmemek şartıyla, Müşavir Mühendis, İşveren'e "Yapımlar" ı işletmeye sokabilmesi ve normal bir şekilde çalışmasını sürdürebilmesi için, uygun dokümanların ve özellikle, imalâtçılar tarafından verilen, tesislerle ilgili işletme el kitaplarının ve şemalarının İşveren'e verilmesi.

6.4. — **Genel**

6. Madde'de yer alan hususlarla çelişmemek şartıyla, Müşavir Mühendis, İşveren'e, gerektiğinde, 7. Madde'ye uygun olarak ek hizmetler sunacaktır.

7. **NORMAL HİZMETLER ARASINDA YER ALMAYAN EK HİZMETLER**

7.1. — 6. Madde'de belirtilen hizmetlere ek olarak İşveren tarafından talep edilmesi halinde, Müşavir Mühendis 7.2. Madde'de belirtilen hizmetleri sunacağı gibi, 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerin sağlanması hususunda gereken girişimlerde bulunacaktır.

7.2. — (a) Mevcut duruma ve koşullara göre, gerekebilecek ek raporlarla mukavele evraklarının hazırlanması,
(b) İşveren'in kararına bağlı olarak, parlâmentoda gereken temasların yapılması,
(c) "Yapımlar" la ilgili çalışmaların yürütülebilmesi için, gerekli resmi müracaatların yapılması ve yine gerekli resmi izin, permit, lisans, onay, v.b. lerinin sağlanması,
(d) İşveren'in, "Yapımlar" la ilgili ihaleyi öngörülen zamanda, belirli bir Müteahhit'e verememesi halinde, ortaya çıkabilecek ek çalışmaların yapılması,
(e) Tahmini giderlerin hesaplanması,
(f) Metal ve plâstik kalıplarla ilgili, detaylı imalât çizimlerinin hazırlanması,
(g) Proje'nin Müşavir Mühendis tarafından hazırlanmıyan bölümlerinin kontrol edilmesi ve bu bölümler üzerinde gereken tavsiyelerde bulunulması,
(h) Ölçümlere dayanan gider analizleriyle tahminleri de kapsamak üzere, detaylı değerlendirmelerin yapılması, ara ve diğer raporların hazırlanması,
(i) Müteahhit'in mukavelenin bir hükmünü gerektiği şekilde yerine getirememesi, ya da İşveren'in 9. Madde'de belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmede geç kalması halinde, ortaya çıkabilecek hizmetlerin yerine getirilmesi,
(j) "Yapımlar" la ilgili olarak ortaya çıkabilecek hukuki sorunlar konusunda, İşveren'e gereken tavsiyelerde bulunulması,
(k) 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerle ilgili olarak istihdam edilmiş bulunan diğer elemanlarla birlikte, gereken hizmetlerin sunulması,
(l) Sözleşme Formu'nun 6. Maddesi'nde belirtilen diğer ek hizmetlerin sunulması.

7.3. — (a) "Yapımlar" la ilgili olağan dışı hususlar hakkında, uzmanlar tarafından yapılacak teknik tavsiyeler.
(6. Madde gereğince, Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, bu nitelikteki hizmetlerin gerektirdiği tüm teknik bilgi, tecrübe ve beceriyi kapsayacaktır).
(b) Hukuki ve mali konularla diğer benzeri konulardaki mesleki hizmetler,
(c) Arazi satınalınması, satılması, kıymetlendirilmesi ve geçit hakkının elde edilmesiyle ilgili hizmetler,
(d) Mevcut yapıların ve tesislerin gözden geçirilmesi,
(e) Mevcut yapıların nitelik ve mukavemetinin araştırılması, model deneylerinin ve özel çalışmaların yapılması,

(f) 6.4. Madde'nin (b) fıkrasında belirtilen ve Müşavir Mühendis tarafından tavsiye edilen özel deneylerin yapılması.

7.4. — 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerin sağlanması hususunda, Müşavir Mühendis, İşveren'in daha önceden onayını almış bilunmalıdır. Sözkonusu hizmetlerle ilgili olarak çalıştırılan kiş ya da kişilerin ücretleri de İşveren tarafından ödenecektir.

8. **KONTROLLUK HİZMETLERİ**

8.1. — Müşavir Mühendis'in değerlendirmesine göre, "Yapımlar" ın niteliği tam ya da yarım gün (part-time) esası üzerinden, inşaat sahasındaki kontrolluk hizmetlerini gerektiriyorsa; İşveren bu gibi kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek nitelikteki teknik elemanlarla büro personelinin görevlendirilmesine itiraz etmeyecektir.

8.2. — Yukarıda sözkonusu edilen kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek olan elemanlar ya doğrudan doğruya Müşavir Mühendis tarafından ya da İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki bir ön anlaşmaya göre, İşveren tarafından istihdam olunacaklardır. Bununla beraber, son yöntemin benimsenmesi halinde, İşveren; sözkonusu elemanları, ancak Müşavir Mühendis'in seçimi veya onaylamasından sonra istihdam edebilecektir.

8.3. — Müşavir Mühendis tarafından kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunacak elemanlar, İşveren'in onayına sunulacak ve makul ve önemli bir neden olmadıkça, İşveren, bu gibi elemanların onaylanmasını ne geciktirecek ne de reddedecektir.

8.4. — Kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanların, doğrudan doğruya, İşveren tarafından istihdam olunmaları halinde, İşveren'le kontrolluk hizmetlerini sunacak elemanlar arasında geçerli olan mukavelede, bu elemanların Müşavir Mühendis'ten başka hiç bir kimseden talimat almıyacakları ve bağımsız bir şekilde hareket edemiyecekleri hususunda kesin hükümler bulunacaktır.

8.5. — 6.4. Madde'de sözkonusu edilen hizmetlerin herhangi birinin İşveren tarafından istihdam edilen elemanlar tarafından yerine getirilmesi halinde, Müşavir Mühendis, kendisi tarafından bu elemanlara verilen talimata uygun hareket edilememesinden dolayı ortaya çıkacak sorunlardan sorumlu olmayacaktır.

8.6. — İnşat sahasındaki mühendislik işlemlerinin kontrol edilebilmesi amacıyla, bir elemanın, Mimar tarafından istihdam edilmesi halinde, bu elemanın seçimi ve istihdamında, mutlaka Müşavir Mühendis'in onayı alınacak ve bu elemana kontrolluk hizmetleriyle ilgili bütün talimatı da, yine Müşavir Mühendis verecektir. Bununla beraber, Müşavir Mühendis, verdiği talimat hakkında, Mimar'ı aydınlatmakla yükümlü olacaktır.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

9. **MÜŞAVİR MÜHENDİS'E SUNULACAK BİLGİLER**

9.1. — İşveren, Müşavir Mühendis'in bu Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetleri yerine getirebilmesi için, elinde bulunan bütün bilgi ve verileri, en kısa zamanda ve ücretsiz olarak, Müşavir Mühendis'e vermekle yükümlüdür. İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e sunulacak bu bilgiler, şu hususları ihtiva edecektir:

(a) İşveren'in, veya Mimar'ın, Müşavir Mühendis'ten talep ettiği hususları açıklığa kavuşturabilecek bütün çizimler. Bu çizimler arasında; 1 : 100 den daha küçük bir ölçekte olmamak üzere, plânlar ve bütün binaların kesitleri; 1 : 25 ten daha küçük bir ölçekte olmamak şartıyla başlıca detaylar; 1 : 1250 den daha küçük ölçekte olmamak üzere, vaziyet plânları ve kotlar.

(b) Bütün mukavele evraklarının kopyaları,

(c) Proje ile ilgili bütün yardımcı dokümanların kopyaları.

9.2. — İşveren, Müşavir Mühendis tarafından kendisine sunulan çizimleri, raporları, yazılı tavsiyeleri, eksiltme evraklarını ve buna benzer belgeleri, en kısa zamanda inceleyip, verdiği kararı, Müşavi Mühendis'e derhal bildirecektir ki, Müşavir Mühendis'in çalışmasında, gereksiz bir yavaşlama ortaya çıkmasın.

10. NORMAL MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

10.1. — Müşavir Mühendis'e, 6. Madde kapsamına giren hizmetleri karşılığında yapılacak ödeme ya da ödemeler aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

(a) "Yapımlar" ın toplam maliyeti gözönünde tutularak ve 10.3. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak, Müşavir Mühendis'e verilecek ücretin tesbiti. Bu yöntemin uygulanabilmesi için, "Yapımlar" maliyetinin 10.000 Sterlinden az olmaması gerekmektedir. İkinci bir ödeme yöntemi olarak 11.2. de verilen Ücretler Çizelgesi'nden yararlanılabilir veya "Yapımlar" maliyetinin 10.000 Sterlin'den az olması halinde, bu ücretin miktarı, doğrudan doğruya İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmayla saptanabilir. Bununla beraber, hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın, "Yapımlar" maliyeti tesbit edilirken, betonarme elemanların maliyeti "Yapımlar" maliyetine dahil edilecek; ve fakat yük taşıyan tuğla duvar v.b. elemanların maliyeti, "Yapımlar" maliyetinin dışında tutulacaktır,

(b) Yukarıda bulunan ödeme miktarına, betonarme elemanların maliyetinin % 3'ü kadar bir ilâve bulunulacaktır,

(c) (a) ve (b) fıkralarında tesbit edilen ödemelere, yük taşıyan tuğla duvar v.b. elemanların maliyetinin % 3 1/2'si kadar bir ilâvede bulunulacaktır.

10.2. — "Yapımlar" ın maliyeti 20. Madde'de belirtilen şekilde hesaplanacak ve betonarme yapı elemanlarının maliyeti hesaplanırken, beton teçhizat; kullanıldığı takdirde öngerilme fandon ve bağlantıları ve sarfolunan işçilik giderleri gözönünde tutulacak ve bu toplam gidere "Genel Giderleri" de kapsamak üzere makul bir miktar eklenecektir. Taşıyıcı tuğla duvar v.b. elemanların maliyet hesaplarında ise yük taşıyan elemanların malzeme ve işçilik giderleriyle birlikte, bu elemanların stabilitesini sağlıyacak elemanların maliyeti gözönünde tutulacak ve bu şekilde tesbit edilen miktara, "Genel Giderleri" de kapsamak üzere, makul bir değer ilâve edilecektir.

10.3. — 10.1. Madde'e sözkonusu edilen "Ücretler Çizelgesi" (*) aşağıda verilmiştir.

"Yapımlar" ın Maliyeti	Ödenecek Ücret
İlk 10.000 Sterlin için	% 11
Müteakip 15.000 Sterlin için	% 9
" 25.000 " "	% 7 1/2
" 50.000 " "	% 6 1/2
" 100.000 " "	% 6
Geriye kalan miktar "	% 5

Ödemelerin miktarı aşağıdaki şekilde de hesaplanabilir :

"Yapımlar" ın Maliyeti	Ödenecek Ücret
10.000 Sterlin'le 25.000 Sterlin arasında	1100 Sterlin + 10.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 9'u
25.000 Sterlin'le 50.000 Sterlin arasında	2450 Sterlin + 25.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 7 1/2'si
50.000 Sterlin'le 100.000 Sterlin arasında	7325 Sterlin + 50.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6 1/2'si
100.000 Sterlin'le 200.000 Sterlin arasında	7575 Sterlin + 100.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6'sı
200.000 Sterlin'den fazla	13575 Sterlin + 200.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 5'i

10.4. — Eğer, İşveren, "Yapımlar" ın inşaatının tek bir safhada değil de, bir kaç safhada tamamlanmasına karar verirse, Müşavir Mühendis'in 6. Madde gereğince sunduğu hizmetler, inşatın her safhası için ayrı ayrı tesbit edilecek ve bu hizmetlerle ilgili ödemeler de yine ayrı ayrı hesaplanacaktır. Bu durumda, "Yapımlar" deyiminden, inşaatın her safhasındaki, ayrı "Yapımlar" anlaşılacaktır.

11. EK MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

11.1. — Müşavir Mühendis'in, 7. Madde gereğince sunduğu ek hizmetlere karşılık, İşveren 10.3. Madde'ye ve aşağıda 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak ödemelerde bulunacaktır.

11.2. — Ücretler Çizelgesi

(a) Ortaklar ve Müşavirler için : Sözleşme Formu'nun 4. Maddesi'nde belirtilen saatlik ücret ya da ücretler,

(b) Teknik ve Yardımcı Elemanlar için : Aylık Maaş Giderlerinin 2.5 Katı Artı Diğer Bordro Giderleri,

(c) Ortaklar, Müşavirler, Teknik ve Yardımcı Elemanların "Yapımlar" la ilgili olarak yaptıkları seyahatlerde, harcadıkları zaman karşılık yapılacak ödemeler de, yukarıdaki gibi hesaplanacaktır.

(d) İşveren'le, Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'de aksine bir hüküm bulunmadıkça, İşveren, Müşavir Mühendis'in bürosunda çalışan sekreterler, muhasebe ve idari personelle ilgili hiç bir ödemede bulunmayacaktır.

12. METRAJ HESAPLARIYLA İLGİLİ ÖDEMELER

Eğer İşveren, Müşavir Mühendis'ten, kendisi tarafından projelendirilen "Yapımlar" la ilgili olarak, metraj hesapları yapmasını da talep edecek olursa, bu gibi çalışmalarla ilgili ödemeler, "Kraliyet Tescilli Ölçümcüler Birliği" tarafından tesbit edilen esaslara ve geçerli ücretler çizelgesine göre hesaplanacaktır.

13. KOMPUTER VE DİĞER ÖZEL DONATIMIN KULLANILMASIYLA İLGİLİ ÖDEMELER

Müşavir Mühendis'in, 7. Madde kapsamına giren ek hizmetleri sunması sırasında, komputer veya diğer özel donatımın kullanılmasına karar vermesi halinde; ya da, 6. Madde kapsamına giren hizmetlerin sunulması sırasında, İşveren'in açık bir şekilde komputer ve diğer özel donatımın kullanılmasını talep etmesi durumunda; Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça, İşveren;

(a) 11.2. Madde'de belirtilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun bir şekilde; komputer ve diğer özel donatımın kullanılmasıyla, programların geliştirilmesi, yazılması, denenmesi ve nihai işleme sokulması için harcanan zamanın karşılığında bir ödemede bulunacaktır.

(b) İşveren'le, Müşavir Mühendis arasında daha önceden varılan anlaşmaya bağlı olmak şartıyla, komputer veya diğer benzeri teçhizatın kiralanması v.b. ile ilgili olarak makul bir ödeme miktarı, yukarıda bulunan değere eklenecektir.

14. KONTROLLUK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

14.1. — İşveren, Müşavir Mühendis'e, bu Sözleşme'ye göre yapacağı diğer ödemelere ek olarak şu ödemelerde de bulunacaktır.

(a) 8. Madde gereğince, Müşavir Mühendis tarafından inşaat sahasındaki kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunan elemanların maaşları ve ücretleri; ayrıca bu elemanların seçimi, işe alınması ve çalıştırılmaları için gerekli olan diğer giderler,

(b) Yukarıda belirtilen ödemeler toplamının % 7'sine eşit bir miktarın işletme giderlerini karşılamak üzere, Müşavir Mühendis'e ödenmesi.

Bununla beraber, İşveren'le Müşavir Mühendis, Yukarıda (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemeler yerine, Müşavir Mühendis tarafından, inşaat sahasında kontrolluk hizmetlerini

yerine getirmek üzere istihdam olunan her elemana karşılık bir aylık ya da daha uzun süreleri kapsayan, sabit ve belirli ödemelerde bulunulması hususunda anlaşmaya varmış olabilirler.

14.2. — Bundan başka, İşveren; 8. Madde gereğince kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanlar için gerekli olan tesislerle, mobilya, telefon, teçhizat ve taşın olanaklarının sağlanmasının gerektirdiği giderlerin ödenmesinden sorumlu olacaktır. Ayrıca bu tesislerin bakım giderleriyle, telefon konuşmalarının, telgrafların ve diğer haberleşme işlemlerinin giderleri İşveren tarafından ödenecektir. Bununla beraber, İşveren'le, Müşavir Mühendis arasındaki sözleşmede aksine hüküm bulunmadıkça, Kontrolluk tesislerinin sağlanmasından, Müşavir Mühendis, sorumlu olacaktır. Müşavir Mühendis, bu tesislerin kurulması için, Müteahhit'le veya bir başkasıyla anlaşma yapabilir.

14.3. — Müşavir Mühendis'in, kontrolluk hizmetleri için, eleman istihdamının gerekli olmadığına karar vermesi veya gerekli kontrolluk elemanlarının hastalık ve benzeri nedenlerle inşaat sahasında bulunamamaları halinde; Müşavir Mühendis'e, bu gibi elemanların mevcut olmayışından dolayı, inşaat sahasına yapacağı ek ziyaretler için, 11.2. Madde'de verilen ücretler çizelgesine uygun olarak ödemelerde bulunulacaktır.

15. FATURA KARŞILIĞI ÖDEMELER

İşveren, fatura karşılığında Müşavir Mühendis'e aşağıdaki hususlarla ilgili ödemelerde bulunacaktır :

(a) Bütün dokümanların, çizimlerin, harita v.b. nin basımı, teksir edilmesi, fotokopi çıkarılması ve satın alınması,

(b) Şehirlerarası telefon konuşmaları ve telgraflar,

(c) Seyahat ve otel giderleri,

(d) İhale ile ilgili tekliflerin ve Kontrolluk Teşkilâtı Elemanlarının sağlanması için verilecek ilânlar ve;

(e) 7.4. Madde'de belirtilen ek hizmetlerle ilgili ödemeler.

Bununla beraber, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmaya göre, İşveren yukarıdaki ödemeler yerine götürü veya "Yapımlar" ın maliyetinin belirli bir oranı şeklindeki bir ödemede bulunabilir.

16. PROJE TADİLÂTI VE İLÂVELERLE İLGİLİ ÖDEMELER

Müşavir Mühendis'in 6.1. Madde gereğince sunacağı hizmetlerin tamamlanmasından sonra; eğer, ister tamamlanmış isterse kısmen hazırlanmış olan herhangi bir projenin veya hazırlanma safhasında olan ve Müşavir Mühendis'in sorumluluğuna giren herhangi bir şartname, çizim veya başka bir evrakın, İşveren'in veya Mimarın Müşavir Mühendis'e vereceği talimata ya da öngörülemeyen beklenmedik koşullara uygun olarak değiştirilmesi veya revizyondan geçirilmesi gerekiyorsa İşveren bu değişikliklerin yapılması ve yeni dokümanların hazırlanması için, Müşavir Mühendis'e ek ödemelerde bulunacaktır. İşveren'le, Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça, yapılacak olan ödeme 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi esas alınarak saptanacak ve bu şekilde hesaplanan ödeme değerine, 15. Madde'ye göre ödenmesi gereken fatura karşılığı ödemeler de eklenecektir.

17. "YAPIMLAR" IN HASARA UĞRAMASI YA DA TAMAMEN TAHRİP OLMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

"Yapımlar" ın tamamlanmasından önce, "Yapımlar" ın herhangi bir bölümü veya, ister "Yapımlar" ın kapsamına girsin isterse girmesin, inşaat alanındaki malzeme, tesis ya da teçhizatın hasara uğraması veya tahrip olması halinde; bu gibi hasar ve tahribatın gerektireceği ek hizmet ve giderler için, İşveren Müşavir Mühendis'e ödemede bulunacaktır. Bu ek ödemenin miktarı 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak hesaplanacak ve bu şekilde hesaplanan ödeme değerine, 15. Madde'ye göre ödenmesi gereken fatura karşılığı ödemeler de eklenecektir.

18. İŞE, İŞVEREN TARAFINDAN SON VERİLMESİ VEYA İŞİN DURDURULMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

18.1. — İşin, İşveren tarafından 2.3. Madde'de belirtildiği şekilde, sona erdirilmesi veya ertelenmesi halinde, İşveren, Müşavir Mühendis'e, aşağıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunacaktır. (İşveren'in, Sözleşme Esasları'na göre, Müşavir Mühendis'e, daha önce yaptığı ödemeler, bu ödemelerden düşülecektir.)

(a) İşe son verilmemesi veya işin durdurulmaması halinde, Sözleşme Esasları'nın 10. Madde'sinde belirtildiği şekilde, İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e yapılacak toplam ödemenin makul ve adil bir oranı. Bu oranın tesbitinde, Müşavir Mühendis'in, işin; İşveren tarafından sona erdirilmesi veya durdurulmasına kadar ve ayrıca 2.6. Madde gereğince sunduğu hizmetlerin toplamının, Müşavir'in işi sonuna kadar götürmesi halinde sunacağı hizmetlere oranı gözönünde tutulacaktır. Yine bu ödemenin tesbitinde, "Yapımlar" ın maliyetiyle orantılı bir ödeme yapılmasının yöntem olarak benimsenmesi halinde, "Yapımlar" maliyetinin henüz bilinemiyen ve tesbit olunamıyan bölümü üzerinde, Müşavir Mühendis'in verebileceği en sağlıklı ve fakat yaklaşık değer baz olarak alınacaktır.

(b) Sözleşme Esasları'nın diğer hükümlerinde belirtilen ödemeler,

(c) İşin durdurulmaması halinde, Müşavir Mühendis'e, 10. Madde gereğince ödenmesi öngörülen miktarla, yukarıda (a) fıkrasında sözkonusu edilen miktar arasındaki farkın altıda biri (1/6'sı), iş kesintisi ödenmesi olarak ödenecektir.

18.2. — İşveren, 2.3. Madde'de belirtilen yetkiden yararlanmak suretiyle, Müşavir Mühendis'in çalışmalarını durdurması halinde, Müşavir Mühendis'e işi durdurması hakkında verdiği yazılı talimat tarihinden itibaren, 12 ay içerisinde, yine yazılı olarak, Müşavir Mühendis'ten işe başlamasını talep edebilir. Böyle bir durumda :

(a) Müşavir Mühendis, İşveren'in yazılı talimatını aldıktan sonra, makul bir süre içerisinde işe başlıyacaktır. Müşavir Mühendis'in işe başlamasıyla birlikte, 18.1. Madde'nin (a) fıkrasında belirtilen ödeme, Müşavir Mühendis'in 10. Madde gereğince alacağı ödemelerin bir bölümü olarak mütalâa edilecektir.

(b) Bununla beraber, Müşavir Mühendis'e işe başlamasıyla birlikte, 18.1. Madde'nin (c) fıkrasında belirtilen bir iş kesintisi ödemesi de, ek olarak, ödenecektir.

18.3. — Eğer, Müşavir Mühendis, 18.2. Madde gereğince işe yeniden başlamasıyla birlikte, birtakım ek hizmetler sunmak zorunluğuyla karşı karşıya kalacak olursa, İşveren bu hizmetlere karşılık 11.2. Madde'de verilen ücretler çizelgesi'ne uygun ödemelerde bulunacak ve bu şekilde hesaplanan ödeme miktarına, 15. Madde gereğince ödenmesi gereken, fatura karşılığı ödemeler de eklenecektir.

19. İŞE, MÜŞAVİR MÜHENDİS TARAFINDAN SON VERİLMESİ HALİNDE, YAPILACAK ÖDEMELER

2.5. Madde'ye uygun olarak, çalışmalara Müşavir Mühendis tarafından son verilmesi halinde, Sözleşme gereğince Müşavir Mühendis'e sözkonusu zamana kadar, yapılan ödemeler düşülmek suretiyle, 18.1. Madde'nin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunulacaktır. Bu ödemelerin yapılmasından sonra, Müşavir Mühendis, İşveren'e "Yapımlar" la ilgili ve kendi tasarrufu altındaki tamamlanmış çizimlerle diğer benzeri dokümanları teslim edecektir. Bununla beraber, Müşavir Mühendis, İşveren'e orjinalleri teslim edilen bu gibi dokümanların kopyalarını saklıyabilecektir.

20. YAPIMLAR'IN MALİYETİ

20.1. — "Yapımlar" ın toplam maliyetine veya bir bölümünün maliyetinin tesbitinde şu hususlar yer alacaktır :

(a) Ne şekilde meydana gelirse gelsin, Yapımlar'a ait giderler ve bunlara ek olarak İşveren tarafından, Müteahhit'e, "Yapımlar" la ilgili olarak, ikramiye, teşvik v.b. gibi ödemelerle, anlaşmazlıkların halli için yapılan ödemeler,

(b) "Yapımlar" ın tamamlanabilmesi için gerekli hafriyat, kaplama, yeraltı suyu seviyesinin pompalarla indirilmesi, dolgu v.b. gibi işlemlerin maliyeti,

(c) İşveren tarafından sağlanan, iş gücü, malzeme, imalât, makineler ve tesislerin değeri ve İşveren'e ait olan şantiye tesisleriyle teçhizatının müteahhit tarafından kullanılmasından, Müteahhit'in sağladığı maddi yarar,

(d) "Yapımlar" da kullanılacak "kullanılmış" malzeme, imalât ve makinelerin piyasadaki değerleri,

(e) Jeoteknik Etüdler'in maliyeti (6.1. Maddesinin (b) fıkrası).

20.2. — "Yapımlar" ın Maliyetine, şu unsurlar girmeyecektir:

(a) İşveren'e ait, idari işlemlerle ilgili giderler,

(b) İnşaat sırasında, kullanılan sermayeye ödenen faiz miktarıyla, "Yapımlar" ın inşaatı için gerekli paranın sağlanması için yapılan masraflar,

(c) Arazi maliyeti ile, geçit hakkı giderleri.

21. İSTİHKAK ÖDEMELERİ

21.1. — İşveren'le, Müşavir Mühendis arasındaki, Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça;

(a) "Yapımlar" ın gerçek maliyeti belli oluncaya kadar, Müşavir Mühendis'e; İşveren tarafından kabul edilen ihale ile ilgili tekliflere bağlı olarak, yine Müşavir Mühendis tarafından tesbit edilen en sağlıklı ve fakat yaklaşık "Yapımlar" maliyetine uygun şekilde ve 10. Madde'de belirtildiği gibi, İşveren belirli aralıklarla, taksit taksit ödemelerde bulunacaktır. Bu taksitler, Sözleşme Formu'nun 5. Maddesi'nde belirtilen aralıklarla ve Müşavir Mühendis'in sunduğu hizmetlerinde değişik safhaları süresince ödenecek ve böylece, her safha sonunda, yine Sözleşme Formu'nun 5. Maddesi'nde belirtilen miktar ödenmiş olacaktır. Her safha sonunda ödenecek miktar yine 5. Madde'ye göre, Müşavir Mühendis'e bu Sözleşme'ye bağlı olarak ödenecek toplam miktarın belirli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Aşağıdaki tablo, her safhadaki ödeme oranları konusunda, sadece bir fikir verebilmek amacıyla sunulmuştur:

Ön Plânlama Safhası	*% 15*
İhale Safhası	*% 45*
Tatbikat Projelerinin Hazırlanması Safhası	*% 25*
İnşaat Safhası	*% 15*

(b) 11, 12, 13, 14 ve 15. Madde'ler gereğince, Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar, Müşavir Mühendis tarafından, İşveren'e her ay sonunda sunulacak hesaplara göre ödenecektir.

21.2. — 21.1. Madde'sinin (a) fıkrasına göre İşveren tarafından, Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar, sadece istihkak ödemeleri olarak mütalâa edilecek ve Müşavir Mühendis'e ödenecek toplam miktar, ancak "Yapımlar" ın gerçek maliyeti belli olduktan sonra, kesin bir şekilde ortaya çıkacaktır.

21.3. — İşveren, Müşavir Mühendis'in aylık istihkak raporlarını sunmasından itibaren 40 gün içinde, ödemede bulunmak yükümlülüğündedir. Bu ödemelerin tamamının sözkonusu süre içerisinde yapılamaması halinde, kalan miktara, bankaların tesbit ettiği yıllık faiz oranından, % 2 fazla bir faiz eklenecektir.

21.4. — İstihkaklarda belirtilen maddelerden birisine veya bu maddelerden birinin sadece bir bölümüne İşveren tarafından itiraz edilmesi halinde, diğer maddelerle ilgili ödemelerde, herhangi bir gecikme sözkonusu olamıyacağı gibi, İşveren'in itiraz ettiği madde üzerinde anlaşmaya varıldığında, bu maddenin kapsamına giren ödemeye, 21.3. Madde tatbik edilecektir.

SÖZLEŞME FORMU

İŞVEREN'LE MÜŞAVİR MÜHENDİS ARASINDA YAPIM MÜHENDİSLİĞİ DALINDAKİ BİNA VE DİĞER YAPILARLA İLGİLİ PROJELERİN HAZIRLANMASI VE KONTROLLUK HİZMETLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİNDE, BİR MİMARIN İŞVEREN TARAFINDAN İSTİHDAM EDİLMESİ ESASLARINA GÖRE HAZIRLANMIŞTIR.

Bu Sözleşme . . . . . . tarihinde, bundan böyle "İşveren" (İdare) diye tanımlanacak işsahibi ile yine bundan böyle "Müşavir Mühendis" diye tanımlanacak taraflar arasında imzalanmıştır.

Bu Sözleşme'ye göre İşveren bir Mimarı . . . . proje hizmetlerini yerine getirmek üzere görevlendirmiş olup, Müşavir Mühendis'ten . . . . şeklindeki mesleki hizmetleri talep etmektedir.

Taraflar şu hususları da aynen kabul ederler:

1. İşveren, Müşavir Mühendisi, "Sözleşme Esasları" na göre istihdam edecek ve Müşavir Mühendis'te talep edilen mesleki hizmetleri, yine aynı "Sözleşme Esasları" na bağlı olarak sunacaktır.

2. Sözleşme Formu ile Sözleşme Esasları, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'nin tümünü oluştururlar.

3. Sözleşme Esasları'nın 4. Maddesi'nde söz konusu edilen "Kurum" . . . . adındaki Mühendislik Kurumu olacaktır.

4. Sözleşme Esasları'nın 11.2. Maddesi'nin (a) fıkrasında sözkonusu edilen ücret ya da ücretler . . . . olacaktır.

5. Sözleşme Esasları'nın 21.1. Maddesi'nin (a) fıkrasında belirtilen ödemelerle ilgili zaman aralıkları, Müşavir Mühendis'in görevlendirildiği tarihten itibaren aylık/üç aylık (*) süreler şeklinde mütalâa edilecek ve yukarıda sözkonusu edilen fıkradaki oranlar şu şekilde alınacaktır.

Ön Plânlama Safhası	% . . .
Teklif Alınması Safhası	% . . .
Tatbikat Projelerinin Hazırlanması Safhası	% . . .
İnşaat Safhası	% . . .

6. Sözleşme Esasları'nın 7.2. (1) Maddesi'ne uygun olarak sunulacak ek hizmetler . . . . olacaktır.

Yukarıda sözkonusu edilen hususları yerine getirmek üzere, İşveren ve Müşavir Mühendis, bu belgeyi şahitler huzurunda imzalarlar.

Şahit . . . . İşveren

Şahit . . . . Müşavir Mühendis

(*) Anlaşma'ya uygun olmıyanı, çıkartılacak.

No. 4

SÖZLEŞME ESASLARI

İŞVEREN'LE MÜŞAVİR MÜHENDİS ARASINDA BİNALARLA DİĞER YAPILARDAKİ MÜHENDİSLİK SİSTEMLERİNE AİT PROJELERİN HAZIRLANMASI VE KONTROLLUK HİZMETLERİYLE İLGİLİ OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

"Aşağıda Verilen Sözleşme Esasları, İngiliz Müşavir Mühendisleri Birliği Yönetim Kurulu Tarafından 14 Aralık 1970 Tarihinde Onaylanmıştır."

İÇİNDEKİLER

G E N E L

1. TANIMLAR

Bu "Sözleşme" hükümlerinin uygulanılması hâlinde, aşağıdaki deyimler "tanımlanıldıkları" şekilde kullanılacaklardır

"Müşavir Mühendis"	Bu deyimle, "Sözleşme Formu'nda sözkonusu edilen kişi ya da kuruluş anlaşılmaktadır. Aynı şekilde böyle bir firmanın ya da kişinin ortakları olan kişi veya kişilere de Müşavir Mühendis denilecektir.
"Mimar"	İşveren tarafından, "Proje" de "Mimar" olarak çalışmak üzere istihdam edilecek olan kişiye "Mimar" denilecektir.
"Proje"	İşveren'in uygulamaya konulmak üzere kabul ettiği proje anlaşılmaktadır.
"Yapımlar"	Yapımlar deyimiyle, İşveren tarafından tutulan Müşavir Mühendis'in sunacağı mesleki hizmetlerin hedefi olan Yapımlar anlaşılacaktır. Bu Yapımlar, Sözleşme Esaslarına ek olarak verilen Teknik Tablo'da özetlenmişlerdir.
"Müteahhit"	Yapımlar'la ilgili malzemeleri sağlamak ve gereken çalışmaları yapmak üzere, İşveren'e ihale esasları ile bağlı kişi, kişiler, ya da kuruluş anlaşılacaktır.
"Aylık Maaş Gideri"	Aylık Maaş Giderleri ile, ikramiyeler de dahil olmak üzere, Müşavir Mühendis tarafından, Sözleşme'de yer alan hizmetlerin yerine getirilmesi için, çalıştırılan bir elemanın yıllık toplam aylıklarının 1650 ile bölünmesinden sonra elde edilen değerin, sözkonusu elemanın hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, saat olarak harcadığı zaman süresiyle çarpılmasıyla elde edilen değer anlaşılacaktır. Burada, bir elemanın, yılda ortalama 1650 saat çalıştığı kabul edilmektedir.
"Diğer Bordro Giderleri"	Sözleşmede sözkonusu edilen hizmetlerin yerine getirilebilmesi için, Müşavir Mühendis tarafından istihdam edilen elemanlarla ilgili olarak bir yıl içinde yapılan, sigorta, emeklilik kesintisi v.b. gibi ödemelerin 1650 ile bölünmesiyle elde edilen değerin, sözkonusu elemanın, hizmetlerin yerine getirilmesinde fiilen saat olarak sarfettiği toplam zaman miktarıyla çarpılmasından sonra elde edilen değer anlaşılacaktır.
"İhale Projeleri"	Yapımlar'la ilgili tekliflerini sunacak Müteahhitlerin Yapımlar'dan ne anlaşıldığını, açık bir şekilde görüp tefsir edebilmeleri için, Müşavir Mühendis tarafından, yeteri derecede ayrıntılı bir şekilde hazırlanmış projeler.
"Detay Projeleri"	Mimar ya da İşveren'in talebine göre ve yukarıda sözkonusu edilen çizimlere ek olarak Müşavir Mühendis tarafından özel olarak hazırlanan proje ve çizimler.
"Koordinasyon Projeleri"	Yapımlar'da yer alan iki ya da daha fazla Mühendislik sistemi arasındaki iç bağlantı ve ilişkileri göstermek üzere, Müşavir Mühendis veya Müteahhit tarafından hazırlanan çizimler.
"Teknolojik Projeler"	Yapımlar'daki tesisatla ilgili olarak, yerine getirilecek belirli işlemleri göstermek üzere, Müteahhit tarafından hazırlanıp, Müşavir Mühendis'in onayına sunulan projeler.

"Tatbikat Projeleri" — Genellikle, yapısal nitelikteki işlemlerin detaylarını göstermek üzere müteahhit tarafından hazırlanıp Müşavir Mühendisin onayına sunulan projeler.

"Ataşman Resimleri" — Tamamlanmış yapımlar'ın detaylarını ve genel durumunu göstermek, genellikle müteahhit tarafından hazırlanıp Müşavir Mühendis'in onayına sunulan resimler.

2. SÖZLEŞMENİN SÜRESİ

2.1. — Ya Bu Sözleşme tarihinden veya yine bu Sözleşme'nin 6, 7 ve 8. Madde'lerinde tanımlanan hizmetleri fiilen sunmaya başladığı tarihten itibaren, Müşavir Mühendis istihdam edilmiş sayılacaktır. Yukarıdaki tarihten farklı olmaları halinde, erken olanı başlangıç tarihi olarak kabul edilecektir.

2.2 — İşveren'in muvafakatı olmaksızın, Müşavir Mühendis, Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetlerin herhangi bir bölümünü bir başka kişi ya da firmaya devredemez.

2.3. — İşveren, "Yapımlar" kapsamına giren işlerin yapılmamasına veya ertelenmesine karar verecek olursa Müşavir Mühendis'e Sözleşme'nin sona erdiğini yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bununla beraber işlerin ertelenmesi halinde, İşveren Müşavir, Mühendis'e Sözleşme'nin sona ermediğini ve fakat erteleme dolayısıyla, şimdilik "Müşavirlik" hizmetlerine ihtiyaç duyulmadığını ve bu nedenle bu hizmetlerin de durdurulduğunu yazılı olarak bildirebilir.

2.4. — Eğer, işin ertelenmesinden itibaren, en çok 12 ay içerisinde, İşveren Müşavir Mühendis'ten yeniden işe başlamasını talep etmeyecek olursa, Sözleşme'nin sona erdiği kabul olunur.

2.5. — İşveren'in Sözleşme hükümlerine uymaması ve yükümlülüklerini yerine getirememesi halinde, Müşavir Mühendis, İşveren'e yazılı olarak, Sözleşme'nin 60 gün içerisinde sona ereceğini bildirebilir.

2.6. — İşveren'in Sözleşme'yi, 2.3. Madde'de olduğu gibi feshetmesi veya Müşavir Mühendis'in 2.5. Madde'deki gibi, Sözleşme'ye son vermesi halinde, Müşavir Mühendis, Sözleşme kapsamına giren hizmetleri belirli bir noktada durdurabilmek için gereken tedbirleri alacak ve bu tedbirlerin alınışında daima ekonomi faktörünü gözönünde bulunduracaktır.

2.7. — 2. Madde'ye göre, işin sona erdirilmemesi halinde, Müşavir Mühendis'in Sözleşme hükümlerine göre görevlendirilmesi, Müşavir Mühendis'in İşveren tarafından Müteahhit'e son ödemelerin yapılmasıyla ilgili belgenin hazırlanmasıyla birlikte sona ermiş sayılacaktır.

2.8. — Sözleşme'ye son verilmesi halinde, tarafların birikmiş hakları ve talepleri haleldar olmıyacaktır.

3. DOKÜMANLARIN MÜLKİYET HAKKI VE COPYRIGHT

3.1. — "Yapımlar" la ilgili bütün çizimlerin, raporların, hesapların ve diğer benzeri dokümanların mülkiyeti Müşavir Mühendis'e ait olacak ve fakat İşveren gerektiğinde "Yapımlar" la ilgili hususlarda bu dokümanlardan yararlanma hakkına sahip olacaktır. Bununla beraber işveren bu dokümanları kopya ettiremiyeceği gibi başka bir işte de kullanamaz.

3.2. — Müşavir Mühendis, İşveren'in muvafakatini almak suretiyle, "Yapımlar" la ilgili dokümanları, makale ve fotoğrafları yayımlayabilir.

4. ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

Bu Sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesi sırasında, İşveren'le Müşavir Mühendis arasında ortaya çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlık, daha önceden İşveren'le Müşavir Mühendis tarafından, hakem olarak tayin edilmiş bir kişi ya da Sözleşme Formu'nda sözkonusu edilen Mühendislik Kuruluşu'nun Başkanı tarafından tayin edilen bir hakem aracılığıyla çözümlenecektir.

MÜŞAVİR MÜHENDİSİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

5. İŞE BAĞLILIK VE SORUMLULUK

Müşavir Mühendis Sözleşme'de sözkonusu edilen mesleki hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, bütün mesleki bilgi ve tecrübesinden yararlanacak ve bu hizmetleri en iyi şekilde yerine getirmeye çalışacaktır.

6. NORMAL HİZMETLER

6.1. — Proje Safhası I

Bu safhada Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsayacaktır.

(a) "Yapımlar" la ilgili verilerin ve bilgilerin gözden geçirilmesi ve yine "Yapımlar" a ait olupta Müşavir Mühendis tarafından hazırlanmış veya başkaları tarafından hazırlanıp İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e sunulmuş bulunan raporların incelenmesi,

(b) 7. Madde'ye uygun olarak, İşveren'e özel araştırmalar, model deneyleri, özel incelemeler v.b. nin yapılması konusunda tavsiyelerde bulunulması ve bu çalışma sonuçları hakkında İşveren'in aydınlatılması,

(c) "Yapımlar" a ait projelerde geçerli olacak ilkeler konusunda mahalli otoritelerle ve resmi makamlarla istişarelerde bulunulması,

(d) İşveren tarafından istihdam edilen Mimar veya başka bir profesyonel danışmana, "Proje" ile ilgili, gereken tavsiyelerde bulunulması,

(e) Mimar'ın mimari ön plânları ve proje maliyet tahminlerini hazırlayabilmesi için; birim hacım, birim alan veya benzeri yöntemlerden yararlanmak suretiyle, Mimar'a "Yapımlar" la ilgili yeterli bilginin ve yaklaşık değerlendirmelerin verilmesi.

6.2. — Proje Safhası II

Bu safhada Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsayacaktır.

(a) Yapımlar'la ilgili projelerle, şartnamelerin ve ihale ile ilgili teklifler için gerekli çizimlerin detaylı bir şekilde hazırlanması,

(b) "Yapımlar" da yer alacak bacalar, havalandırma ve sentilasyon tesisleri ve benzerlerinin yerleşim durumları hakkında yeterli bilgiyle; yine Yapımlar'da kullanılacak ağır makine ve donatımın yaklaşık ağırlıkları konusundaki bilgilerin sağlanması,

(c) Yapımlar'ın ihalesi ile ilgili olarak yapılacak tekliflerin şekli ve bu mukavelelerde yer alacak koşullar konusunda tavsiyelerde bulunulması,

(d) Yapılan tekliflerin, göreli avantajları, "Yapımlar" la ilgili maliyet tahminleri ve teklif veren firmaların niteliği ve yetenekleri konusunda, İşveren'e yardımcı olunulması.

Müşavir Mühendis'in, İşveren'e, Yapımlar'ın ihalesi ile ilgili teklifler konusunda tavsiyelerde bulunmasıyla birlikte, bu safhadaki hizmetleri de sona ermiş sayılacaktır.

6.3. — Tesislerin Kurulması Safhası

Müşavir Mühendis, İşveren tarafından kendisine açıkça görev verilmediği takdirde, hiç bir şekilde "Yapımlar" la ilgili herhangi bir teklifi kabul etmeyecektir. Bu şekilde görevlendirilmesi ve teklif kabul etmesi halinde ise, bu görevi İşveren adına yerine getiriyor olacaktır. Bu safhada, Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü ya da birini kapsayacaktır.

(a) Kabul edilen tekliflere bağlı olarak, Yapımlar'ın tamamlanması hususunda, resmi mukavele evraklarının hazırlanılması için İşveren'e gereken tavsiyelerde bulunulması,

(b) 10. Madde'ye uygun olarak, İşveren'e inşaat alanındaki kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanların seçilmesi hususunda tavsiyelerde bulunulması,

(c) Teknolojik projelerin hazırlanabilmesi için, Müşavir Mühendis tarafından, Müteahhit'e gerekli ve yeterli bilginin verilmesi,
(d) Müteahhit'in tekliflerinin incelenmesi,
(e) 10. Madde gereğince, inşaat sahasında kontrolluk hizmetlerini yerine getiren elemanların çalışmalarını denetlemek ve Müteahhit tarafından yerine getirilen hususların, hem mukavele hükümlerine hem de mesleğin gereklerine uygun bir şekilde yapılıp yapılmadığını saptamak üzere, inşaat sahasının periyodik olarak ziyaret edilmesi,
(f) Müteahhit'e gereken talimatın verilmesi. Bununla beraber, Müteahhit'e talimat verilirken, Müşavir Mühendis, İşveren'in daha önceden onayını almadan, Yapımların maliyetini önemli ölçüde arttıracak talimat vermeyecektir. Ancak, mevcut koşullar, bu gibi talimatın mutlaka verilmesini gerektiriyorsa ve Müşavir Mühendis'in İşveren'in derhal onayını sağlaması mümkün değilse, Müşavir Mühendis, sözkonusu nitelikteki talimatı verme yetkisine sahiptir.
(g) Yapımlar'la ilgili bir hususun gereği olarak proje'nin belirli bir bölümünde yapılması zorunlu değişiklikler konusunda, İşveren'e ya da Mimar'a tavsiyelerde bulunulması,
(h) Müteahhit'in, taşaron marifetiyle yaptırmayı düşündüğü çalışmaların onaylanması, performans deneyleriyle tamamlanmış Yapımlar'ın denetlenmesi,
(i) Müteahhit'e yapılacak ara ve nihai ödemelerle ilgili belgelerin onaylanması,
(j) Müşavir Mühendis tarafından, Yapımlar'la ilgili olarak hazırlanmış bulunan belgelere bağlı olarak belirecek diğer gerekli hizmetlerin sunulması. Bununla beraber, Müşavir Mühendis, bu gibi hizmetleri yerine getireceği hususunda yazılı bir teminat vermemişse kendisinden bu hizmetleri sunması talep edilemez,
(k) Yapımlar'ın tamamlanılmasından sonra, İşveren'e Ataşman Resimleri ile Müteahhit tarafından hazırlanmış tesisat çalıştırma talimatının ve benzerlerinin teslim edilmesi,
(l) İşveren'le Müteahhit arasında beliren bir anlaşmazlık ya da farklı yaklaşım konusunda anlaşmaya varılabilmesi için yardımda bulunulması.

6.4. — Genel

6. Madde'de yer alan hususlarla çelişmemek şartıyla, Müşavir Mühendis, İşveren'e gerektiğinde 7. Madde'ye uygun olarak ek hizmetler sunacaktır.

7. NORMAL HİZMETLER ARASINDA YER ALMIYAN EK HİZMETLER

7.1. — 6. Madde'de belirtilen hizmetlere ek olarak İşveren tarafından talep edilmesi halinde, Müşavir Mühendis 7.2. Madde'de belirtilen hizmetleri sunacağı gibi, 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerin sağlanması hususunda gereken girişimlerde bulunacaktır.

7.2. — (a) Mevcut duruma ve koşulara göre gerekebilecek ek raporlarla mukavele evraklarının hazırlanılması,
(b) İşveren'in kararına bağlı olarak, parlâmentoda gereken temasların yapılması,
(c) Yapımlar'la ilgili çalışmaların yürütülebilmesi için gerekli resmi müracaatların yapılması ve yine gerekli resmi izin, permit, lisans, onay v.b. lerinin sağlanması,
(d) İşveren'in Yapımlar'la ilgili ihaleyi öngörülen zamanda belirli bir müteahhit'e verememesi halinde, ortaya çıkabilecek ek çalışmaların yapılması,
(e) Özel maliyet analizleriyle, detaylı değerlendirmelerin yapılması,
(f) Mevcut tesislerin değerlendirilmesi ve gerekli ölçümlerin yapılması,
(g) Yapımlar'ın tamamlanabilmesi için, kamu tesislerinden yararlanılmasının gerekli olması, ya da örneğin, inşaat alanında geçen, su havagazı v.b. tesisat hatlarının yerlerinin değiştirilmesinin zorunlu olması hallerinde resmi makamlarla temasa geçilmesi,
(h) Yapımlar'ın rekabet koşularına uygun olarak, eksiltme teklifleri alınması yoluyla, ihaleye çıkartılmaması halinde, seçilmesi öngörülen müteahhit ya da taşaronla yapılacak mukavele müzakerelerinin yürütülmesi ve Müteahhit tarafından belirtilen net malzeme ve işçilik giderleriyle miktarları konusunda anlaşmaya varılması, ayrıca bu giderlere eklenecek işletme giderlerinin miktarıyla Müteahhit kârı'nın onaylanması,
(I) Detay, Koordinasyon, Tatbikat Projeleriyle Ataşman Resimleri'nin hazırlanması,

(j) Metal ve plâstik kalıplarla ilgili detaylı imalât çizimlerinin hazırlanılması,
(k) Proje'nin Müşavir Mühendis tarafından hazırlanmıyan bölümlerinin kontrol edilerek, gereken tavsiyelerde bulunulması,
(l) İmalât safhasındaki makine ve malzemelerin kontrol edilmesi,
(m) Performans deneylerinin düzenlenmesi,
(n) Müteahhit'in mukavelede yer alan hususları veya İşveren'in 11. Madde'de belirtilen yükümlülüklerini gereği gibi yerine getirememesi ya da geciktirmesi halinde ortaya çıkacak hizmetlerin sağlanması,
(o) Yapımlar'ın projelendirilmesi, çalıştırılması ve bakımıyla ilgili el kitaplarının v.b. dokümanların sağlanması,
(p) Yapımlar'la ilgili olarak ortaya çıkabilecek hukuki sorunlar konusunda, İşveren'e gereken tavsiyelerde bulunulması,
(g) 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerle ilgili olarak istihdam edilmiş bulunan diğer elemanlarla birlikte, gereken hizmetlerin sunulması,
(r) Sözleşme Formu'nun 6. Maddesi'nde belirtilen diger ek hizmetlerde, İşveren ya da Mimar tarafından gerekli bulunan özel hizmetlerin sunulması.

7.3. — (a) Yapımlar'la ilgili olağan dışı hususlar hakkında uzmanlar tarafından yapılacak teknik tavsiyeler,

(6. Madde gereğince Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, bu nitelikteki hizmetlerin gerektirdiği tüm teknik bilgi, tecrübe ve beceriyi kapsayacaktır.)

(b) Hukuki ve mali konularla diğer benzeri konulardaki mesleki hizmetler,
(c) Arazi satın alınması, satılması, kıymetlendirilmesi ve geçit hakkının elde edilmesiyle ilgili hizmetler,
(d) Mevcut yapıların nitelik ve mukavemetinin araştırılması, model deneylerinin ve özel çalışmaların yapılması.

7.4. — 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerin sağlanması hususunda, Müşavir Mühendis, İşveren'in daha önceden onayını almış bulunmalıdır. Sözkonusu hizmetlerle ilgili olarak çalıştırılan kişi ya da kişilerin ücretleri de İşveren tarafından ödenecektir.

8. METRAJ CETVEL VE HESAPLARININ HAZIRLANMASI

8.1. — Yapımların ihalesi ile ilgili tekliflerin alınmasından önce, Müşavir Mühendis, İşveren'e metraj cetvel ve hesaplarının hazırlanmasının gerekliliği konusunda tavsiyelerde bulunacaktır.

8.2. — İşveren'in talebiyle birlikte;

(a) Proje'nin yeteri derecede geliştirilmiş olmasına bağlı olarak, Müşavir Mühendis, Yapımlar'la ilgili detaylı metraj cetvel ve hesapları'nı hazırlayacaktır, ya da,
(b) Proje'nin yeteri derecede geliştirilmemiş olması halinde, yaklaşık bir metraj cetvel ve hesabı hazırlayacaktır.

8.3. — Müşavir Mühendis, yaklaşık bir metraj cetvel ve hasarı hazırlaması halinde, bu listedeki malzemelerin miktar ve fiyatlarını, Müteahhit'le yapacağı görüşmeler sonunda, gerçeğe uygun şekilde düzeltecektir.

9. DEĞİŞİKLİKLER

9.1. — Yapımlar'la ilgili değişiklikler hususunda gerekli bütün talimat, Müşavir Mühendis tarafından verilecektir.

9.2. — Müşavir Mühendis, sözkonusu gerekli değişikliklerin kapsamı ve niteliklerini değerlendirdikten sonra, Müteahhit ile müzakereye girişip, bu değişikliklerin maliyeti hususunda bir anlaşmaya gidecektir. Müşavir Mühendis ayrıca, değişikliklerle ilgili ara ve nihai ödemeleri de kontrol edecek ve onaylayacaktır.

9.3. — Bununla beraber Müşavir Mühendis ile Müteahhit, tamamlanmış Yapımlar'ın, 8.3. Madde'ye uygun olarak, yeniden ölçülmesi hususunda anlaşmaya varmış bulunuyorlarsa, 9.2. Madde uygulanamıyacaktır.

9.4. — Müşavir Mühendis, ayrıca Müteahhit tarafından, malzeme ve işçilik maliyetlerinde belirdiği ileri sürülen artış ya da azalışları da denetleyecek ve onaylıyacaktır.

10. **KONTROLLUK HİZMETLERİ**

10.1. — Müşavir Mühendis'in değerlendirilmesine göre, Yapımlar'ın niteliği, ya tam ya da yarım gün (part-time) esası üzerinden, inşaat sahasındaki kontrolluk hizmetlerini gerektiriyorsa; İşveren, bu gibi kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek nitelikteki teknik elemanlarla büro personelinin görevlendirilmesine itiraz etmeyecektir.

10.2. — Yukarıda sözkonusu edilen kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek olan elemanlar ya doğrudan doğruya Müşavir Mühendis tarafından ya da İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki bir ön anlaşmaya göre, İşveren tarafından istihdam olunacaklardır. Bununla beraber, son yöntemin benimsenmesi halinde, İşveren, sözkonusu elemanları, ancak Müşavir Mühendis'in seçim ve onaylamasından sonra istihdam edilebilecektir.

10.3. — Müşavir Mühendis tarafından kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunacak elemanlar, İşveren'in onayına sunulacak ve makul ve önemli bir neden bulunmadıkça, İşveren bu gibi elemanların onaylanmasını ne geciktirecek ne de reddedecektir.

10.4. — Kontrolluk hizmetini yerine getirecek elemanların, doğrudan doğruya İşveren tarafından istihdam olunmaları halinde İşveren'le kontrolluk hizmetlerini sunacak elemanlar arasında geçerli olan mukavelede, bu elemanların Müşavir Mühendis'ten başka hiç bir kimseden talimat almıyacakları ve bağımsız bir şekilde hareket edemiyecekleri hususunda kesin hükümler bulunacaktır.

10.5. — 6.3. Madde'de sözkonusu edilen hizmetlerden herhangi birisinin, İşveren tarafından yerine getirilmesi halinde, Müşavir Mühendis, kendisi tarafından bu elemanlara verilen talimata uygun hareket edilmemesinden dolayı ortaya çıkacak sorunlardan sorumlu olmıyacaktır.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

11. **MÜŞAVİR MÜHENDİSE SUNULACAK BİLGİLER**

11.1. — İşveren, Müşavir Mühendis'in bu Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetleri, yerine getirebilmesi için, elinde bulunan bütün bilgi ve verileri, en kısa zamanda ve ücretsiz olarak, Müşavir Mühendis'e vermekle yükümlüdür. İşveren tarafından, Müşavir Mühendis'e sunulacak bu bilgiler şu hususları ihtiva edecektir :

(a) İşveren'in veya Mimar'ın Müşavir Mühendis'ten talep ettiği hususları açıklığa kavuşturabilecek bütün çizimler. Bu çizimler arasında; 1 : 100 den daha küçük bir ölçekte olmamak üzere, plânlar ve bütün binaların kesitleri;
1 : 25 ten daha küçük bir ölçekte olmamak şartıyla, başlıca detaylar;
1 : 1250 den daha küçük ölçekte olmamak üzere, vaziyet plânları ve kotlar,

(b) Bütün mukavele evraklarının, değişikliklerle ilgili talimatının ve diğer yardımcı dokümanların kopyaları.

11.2. — İşveren, Müşavir Mühendis tarafından kendisine sunulan çizimleri, raporları, yazılı tavsiyeleri, eksiltme evraklarını ve buna benzer belgeleri, en kısa zamanda inceleyip, verdiği kararı, Müşavir Mühendis'e derhal bildirecektir ki, Müşavir Mühendis'in çalışma hızında gereksiz bir yavaşlama ortaya çıkmasın.

12. **NORMAL MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER**

12.1. — Müşavir Mühendis'e, 6. Madde kapsamına giren hizmetleri karşılığında yapılacak ödeme ya Yapımlar'ın maliyetinin 10.000 Sterlinden daha az olmaması esasına göre hazırlanmış 12.2. Madde'deki Ücretler Çizelgesi'ne veya 13.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne

uygun olarak saptanacak; ya da Yapımlar'ın maliyetinin 10.000 Sterlin'den daha az olması halinde, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki bir anlaşmayla belirlenecektir.

12.2. — 12.1. Madde'de sözkonusu edilen Ücretler Çizelgesi (*) aşağıda verilmiştir.

Yapımlar'ın Maliyeti	Ödenecek Ücret
İlk 10.000 Sterlin için	% 11
Müteakip 15.000 " "	% 9
" 25.000 " "	% 8
" 50.000 " "	% 7 1/2
" 100.000 " "	% 7
" 800.000 " "	% 6 3/4
Geriye kalan miktar "	% 6 1/2

(*) Ortalama Karmaşıklıktaki İşler İçin.

Ödemelerin Miktarı Aşağıdaki Şekilde de Hesaplanabilir :

Yapımlar'ın Maliyeti	Ödenecek Ücret
10.000 Sterlinle 25.000 Sterlin arasında	1100 Sterlin + 10.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 9'u
25.000 Sterlinle 50.000 Sterlin arasında	2450 Sterlin + 25.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 8'i
50.000 Sterlinle 100.000 Sterlin arasında	4450 Sterlin + 50.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 7 1/2'si
100.000 Sterlinle 200.000 Sterlin arasında	8200 Sterlin + 100.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 7'si
200.000 Sterlinle 1.000.000 Sterlin arasında	15200 Sterlin + 200.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6 3/4'ü
1.000.000 Sterlin üzerinde	69200 Sterlin + 1.000.000 Sterlin üzerindeki miktarın % 6 1/2'si

12.3. — Eğer, İşveren, Yapımlar'ın inşaatının tek bir safhada değil, de bir kaç safhada tamamlanmasına karar verirse, Müşavir Mühendis'in 6. Madde gereğince sunduğu hizmetler, inşaatın her safhası için ayrı ayrı tesbit edilecek ve bu hizmetlerle ilgili ödemeler de yine ayrı ayrı hesaplanacaktır. Bu durumda "Yapımlar" deyiminden, inşaatın her safhasındaki, ayrı "Yapımlar" anlaşılacaktır.

13. EK MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

13.1. — Müşavir Mühendis'in 7. Madde gereğince sunduğu ek hizmetlere karşılık, İşveren 13.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun şekilde ödemede bulunacaktır.

13.2. — **Ücretler Çizelgesi**

(a) Ortaklar ve Müşavirler İçin : Sözleşme Formu'nun 4. Maddesi'nde belirtilen saatlik ücret ya da ücretler,

(b) Teknik ve Yardımcı Elemanlar İçin : Aylık maaş Giderlerinin 2.5 Katı Artı Diğer Bordro Giderleri,

(c) Ortaklar, Müşavirler, Teknik ve Yardımcı Elemanlar'ın "Yapımlar" la ilgili olarak yaptıkları seyahatlerde, harcadıkları zamana karşılık yapılacak ödemeler de yukarıdaki gibi hesaplanacaktır,

(d) İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'de aksine bir hüküm bulunmadıkça İşveren, Müşavir Mühendis'in bürosunda çalışan sekreterler, muhasebe ve idari personelle ilgili hiç bir ödemede bulunmayacaktır.

14. METRAJ HESAPLARIYLA İLGİLİ ÖDEMELER

14.1. — 8. Madde'de sözkonusu edilen hizmetler karşılığında Müşavir Mühendis'e ek bir ödemede bulunulacaktır. Bu ödeme miktarının hesaplanmasında aşağıda verilen prosedür uygulanacaktır :

(a) 8.2. Madde'nin (a) fıkrasında belirtilen metraj cetvel ve hesapları'nın hazırlanması için :
"Metrajdaki toplam maliyet üzerinden; ilk 500.000 Sterlin'in % 2 1/2'si ve geriye kalan miktarın % 2'si,

(b) 8.2. (b) sözkonusu edilen, yaklaşık metraj cetvel ve hesaplarının hazırlanması için : Metraj'daki toplam maliyet üzerinden, ilk 500.000 Sterlin'in % 1 1/4'ü ve geriye kalan miktarın % 1'i. Daha sonra bu yaklaşık değerlerin düzeltilmesi ve gerçek boyutlarına ulaştırılması için yapılan hizmetler karşılığında da, gerçek metraj'ın gösterdiği maliyetin % 1 1/2'si kadar bir ek ödemede bulunulacaktır.

14.2. — Eğer, İşveren, Metraj Cetvel ve Hesaplarını hazırlamak üzere, bir eleman istihdam etmişse Müşavir Mühendis, bu cetvel ve hesapların hazırlanılması için sunacağı bilgi karşılığında şu şekilde bir ödemeye hak kazanacaktır :
Metraj'daki maliyet üzerinden ilk 500.000 Sterlin'in % 1'i ve geriye kalan miktarın % 3/4'ü. Yaklaşık Metraj Cetvel ve Hesapları'nın hazırlanılması halinde, bu değerler 1/4 kadar azaltılacaktır.

14.3. — 14.1. ve 14.2. de sözkonusu edilen ödemeler, toplam maliyet üzerinden hesaplanacaktır.

14.4. — Metraj'daki değerlerin tam olarak hesaplanışına ve bu cetvellerdeki elemanların gerçek fiyatlarının tesbit edilişine kadar, Metraj'da verilen toplam maliyet; İşveren tarafından kabul edilmesi tavsiye edilen eksiltme teklifinde verilen değere eşit olarak alınacaktır. Elde, kabul edilmiş bir teklif bulunmaması halinde ise, bu değer, Müşavir Mühendis tarafından verilen en sağlıklı ve fakat yaklaşık toplam maliyet değeri olarak alınacaktır.

15. DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ ÖDEMELER

15.1. — Müşavir Mühendis, 9. Madde'de belirtilen hizmetleri için, Yapımlar'daki ilâve ve değişikliklerin maliyeti ile işçilik ve malzeme giderlerinde ortaya çıkan artış ya da azalış miktarlarının % 2 1/2 si kadar bir ek ödeme alacaktır.
Tamamlanmış Yapımlar'ın 8.3. Madde'deki amaçlara uygun olarak ölçülmesi halinde, yukarıda verilen madde uygulamaya girmeyecektir.

16. KOMPUTER VE DİĞER ÖZEL DONATIMIN KULLANILMASIYLA İLGİLİ ÖDEMELER

Müşavir Mühenis'in 7. Madde kapsamına giren ek hizmetleri sunması sırasında, komputer veya diğer özel donatımın kullanılmasına kadar vermesi halinde, ya da 6. Madde kapsamına giren hizmetlerin sunulması sırasında İşveren'in açık bir şekilde komputer ve diğer özel donatımın kullanılmasını talep etmesi durumunda, Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça, İşveren :

(a) 13.2. Madde'de belirtilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun bir şekilde; komputer ve diğer özel donatımın kullanılmasıyla, programların geliştirilmesi, yazılması, denenmesi ve nihai işleme sokulması için harcanan zamanın karşılığında bir ödemede bulunacaktır.

(b) İşveren'le, Müşavir Mühendis arasında daha önceden varılan anlaşmaya bağlı olmak şartıyla, komputer veya diğer benzeri teçhizatın kiralanması v.b. ile ilgili olarak makul bir ödeme miktarı, yukarıda bulunan değere eklenecektir.

17. KONTROLLUK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

17.1. — İşveren Müşavir Mühendis'e, bu Sözleşmeye göre yapacağı diğer ödemelere ek olarak şu ödemede de bulunacaktır :

(a) 10. Madde gereğince, Müşavir Mühendis tarafından inşaat sahasındaki kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunan elemanların maaşları ve ücretleri, ayrıca bu elemanların seçimi, işe alınması ve çalıştırılmaları için gerekli olan diğer giderler,

(b) Yukarıda belirtilen ödemeler toplamının % 7 'sine eşit bir miktarın, işletme giderlerini karşılamak üzere, Müşavir Mühendis'e ödenmesi.

Bununla beraber, İşveren'le Müşavir Mühendis yukarıda (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemeler yerine Müşavir Mühendis tarafından inşaat sahasında, kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunan her elemana karşılık, bir aylık ya da daha uzun süreleri kapsayan, sabit ve belirli ödemelerde bulunulması hususunda anlaşmaya varmış olabilirler.

17.2. — Bundan başka, İşveren, 10. Madde gereğince, kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanlar için, gerekli olan tesislerle, mobilya, telefon, teçhizat ve taşın olanaklarının sağlanmasının gerektirdiği giderlerin ödenmesinden sorumlu olacaktır. Ayrıca bu tesislerin bakım giderleriyle, telefon konuşmalarının, telgrafların ve diğer haberleşme işlemlerinin giderleri, İşveren tarafından ödenecektir. Bununla beraber, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça, kontrolluk tesislerinin sağlanmasında, Müşavir Mühendis, sorumlu olacaktır. Müşavir Mühendis, bu tesislerin kurulması için Müteahhit'le veya bir başkasıyla anlaşma yapabilir.

17.3. — Müşavir Mühendis'in kontrolluk hizmetleri için, eleman istihdamının gerekli olmadığına karar vermesi veya gerekli kontrolluk elemanlarının hastalık ve benzeri nedenlerle, inşaat sahasında bulunamamaları halinde; Müşavir Mühendis'e, bu gibi elemanların mevcut olmayışından dolayı, inşaat sahasında yapacağı ek ziyaretler için, 13.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak ödemelerde bulunulacaktır.

18. FATURA KARŞILIĞI ÖDEMELER

İşveren, fatura karşılığında, Müşavir Mühendis'e, aşağıdaki hususlarla ilgili ödemelerde bulunacaktır.

(a) Bütün dokümanların, projelerin, harita v.b. nin basımı, teksir edilmesi, fotokopi çıkarılması ve satın alınması,
(b) Şehirlerarası telefon konuşmaları ve telgraflar,
(c) Seyahat ve otel giderleri,
(d) İhale ile ilgili tekliflerin ve Kontrolluk Teşkilâtı Elemanlarının sağlanması için verilecek ilânlar, ve :
(e) 7.4. Madde'de belirtilen ek hizmetlerle ilgili ödemeler.

Bununla beraber, İşverenle Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmaya göre, İşıveren yukarıdaki ödemeler yerine, götürü veya "Yapımlar" ın maliyetinin belirli bir oran şeklindeki bir ödemede bulunabilir.

19. PROJE TADİLÂTI VE DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ ÖDEMELER

Müşavir Mühendis'in 6.1. Madde gereğince sunacağı hizmetlerin tamamlanmasından sonra; eğer ister tamamlanmış isterse kısmen hazırlanmış olan herhangi bir projenin veya hazırlanma safhasında olan ve Müşavir Mühendis'in sorumluluğuna giren herhangi bir şartname, çizim veya başka bir evrakın, İşveren'in veya Mimar'ın Müşavir Mühendis'e vereceği talimata ya da öngörülmeyen beklenmedik koşullara uygun olarak değiştirilmesi veya revizyondan geçirilmesi gerekiyorsa, İşveren bu değişikliklerin yapılması ve yeni dokümanların hazırlanması için, Müşavir Mühendis'e ek ödemelerde bulunacaktır. İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça, yapılacak olan ödemede 13.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi esas alınarak saptanacak ve bu şekilde hesaplanan ödeme değerine, 18. Madde'ye göre ödenmesi gereken, fatura karşılığı ödemeler de eklenecektir.

20. "YAPIMLAR"IN HASARA UĞRAMASI YA DA TAMAMEN TAHRİB OLMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

"Yapımlar" ın tamamlanmasından önce, "Yapımlar" ın herhangi bir bölümü veya, ister Yapımlar'ın kapsamına girsin isterse girmesin, inşaat a[illegible]daki malzeme, tesis ya da teçhizatın hasara uğraması veya tahrib olması halinde, bu gibi hasar ve tahribatın gerektireceği ek hizmet ve giderler için, İşveren Müşavir Mühendis'e ödemede bulunacaktır. Bu ek ödemenin miktarı, 13.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak hesaplana-

cak ve bu şekilde hesaplanan ödeme değerine, 18. Madde'ye göre ödenmesi gereken fatura karşılığı ödemelerde eklenecektir.

21. İŞE, İŞVEREN TARAFINDAN SON VERİLMESİ VEYA İŞİN DURDURULMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

21.1 — İşin, İşveren tarafından 2.3. Madde'de belirtildiği şekilde, sona erdirilmesi veya ertelenmesi halinde, İşveren Müşavir Mühendis'e aşağıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunacaktır. (İşveren'in Sözleşme Esasları'na göre, Müşavir Mühendis'e, daha önce yaptığı ödemeler, bu ödemelerden düşülecektir.

(a) İşe son verilmemesi veya işin durdurulmaması halinde, Sözleşme Esasları'nın 12. Maddesi'nde belirtildiği şekilde, İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e yapılacak toplam ödemenin makul ve adil bir oranı. Bu oranın tesbitinde, Müşavir Mühendis'in, İşin İşveren tarafından sona erdirilmesi veya durdurulmasına kadar ve ayrıca 2.6. Madde gereğince sunduğu hizmetlerin toplamının, Müşavirin işi sonuna kadar götürmesi halinde sunacağı hizmetlere oranı gözönünde tutulacaktır. Yine bu ödemenin tesbitinde, "Yapımlar" ın maliyetiyle orantılı bir ödeme yapılmasının yöntem olarak benimsenmesi halinde, "Yapımlar" maliyetinin henüz bilinemiyen ve tesbit olunamıyan bölümü üzerinde, Müşavir Mühendis'in verebileceği en sağlıklı ve fakat yaklaşık değer baz olarak alınacaktır,

(b) Sözleşme Esasları'nın diğer hükümlerinde belirtilen ödemeler,

(c) İşin durdurulmaması halinde, Müşavir Mühendis'e 12. Madde gereğince ödenmesi öngörülen miktarla, yukarıda (a) fıkrasında sözkonusu edilen miktar arasındaki farkın altıda biri (1/6 sı), iş kesintisi ödemesi olarak ödenecektir.

21.2. — İşveren, 2.3. Madde'de belirtilen yetkiden yararlanmak suretiyle, Müşavir Mühendis'in çalışmalarını durdurması halinde, Müşavir Mühendis'e işi durdurması hakkında verdiği yazılı talimat tarihinden itibaren, 12 ay içerisinde, yine yazılı olarak, Müşavir Mühendis'ten işe başlamasını talep edebilir. Böyle bir durumda,

(a) Müşavir Mühendis, İşveren'in yazılı talimatını aldıktan sonra, makul bir süre içerisinde işe başlıyacaktır. Müşavir Mühendis'in işe başlamasıyla birlikte, 21.1. Madde'nin (a) fıkrasında belirtilen ödeme, Müşavir Mühendis'in 12. Madde gereğince alacağı ödemelerin bir bölümü olarak mütalâa edilecektir,

(b) Bununla beraber, Müşavir Mühendis'e işe başlamasıyla birlikte, 21.1. Madde'nin (c) fıkrasında belirtilen bir iş kesintisi ödemesi de, ek olarak, ödenecektir.

21.3. — Eğer, Müşavir Mühendis, 21.2. Madde gereğince, işe yeniden başlamasıyla birlikte, birtakım ek hizmetler sunmak zorunluluğuyla karşı karşıya kalacak olursa, İşveren bu hizmetlere karşılık 13.2. Madde'de verilen ücretler çizelgesi'ne uygun ödemelerde bulunacaktır ve bu şekilde hesaplanan ödeme miktarına, 18. Madde gereğince ödenmesi gereken, fatura karşılığı ödemeler de eklenecektir.

22. İŞE, MÜŞAVİR MÜHENDİS TARAFINDAN SON VERİLMESİ HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

2.5. Madde'ye uygun olarak, çalışmalara Müşavir Mühendis tarafından son verilmesi halinde, Sözleşme gereğince Müşavir Mühendis'e sözkonusu zamana kadar yapılan ödemeler düşülmek suretiyle, 21. Madde'nin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunulacaktır. Bu ödemelerin yapılmasından sonra, Müşavir Mühendis, İşveren'e Yapımlar'la ilgili ve kendi tasarrufu altındaki tamamlanmış çizimlerle diğer benzeri dokümanları teslim edecektir. Bununla beraber, Müşavir Mühendis, İşveren'e orijinalleri teslim edilen bu gibi dokümanların kopyalarını saklayabilecektir.

23. YAPIMLAR'IN MALİYETİ

23.1. — Yapımlar'ın toplam maliyetinde veya bir bölümünün maliyetinin tesbitinde şu hususlar yer alacaktır:

(a) Ne şekilde meydana gelirse gelsin, Yapımlar'a ait giderler ve bunlara ek olarak İşveren tarafından, Müteahhid'e Yapımlar'la ilgili olarak, ikramiye, teşvik v.b. gibi ödemelerle, anlaşmazlıkların halli için yapılan ödemeler,

(b) Yapımlar'ın yerine getirilmesi sırasında, esas ihalenin, alt ihalelere ayrılması halinde, taşaronların toplam kârını ve diğer giderleri karşılamak üzere öngörülen miktarlar,

(c) Bacaların, havalandırma ve vantilasyon tesisleriyle bu gibi tesislerin izolasyonu için gerekli giderler,

(d) İşveren tarafından sağlanan işgücü, malzeme, imalât, makineler ve tesislerin değeri ve İşveren'e ait olan şantiye tesisleriyle teçhizatın Müteahhit tarafından kullanılmasından Müteahhidin sağladığı maddi yarar,

(e) Yapımlar'da kullanılacak "kullanılmış" malzeme, imalât ve makinelerin piyasadaki değerleri.

23.2. — Yapımlar'ın maliyetine şu hususlar girmeyecektir :

(a) İşveren'e ait idarî işlemlerle ilgili giderler,

(b) İnşaat sırasında kullanılan sermayeye ödenen faiz miktarıyla, Yapımlar'ın, inşaatı için gerekli paranın sağlaması için yapılan masraflar,

(c) Arazi maliyeti ile geçit hakkı giderleri.

24. İSTİHKAKLARIN ÖDENMESİ

24.1. — İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça :

(a) Yapımlar'ın gerçek maliyeti belli oluncaya kadar Müşavir Mühendis'e, İşveren tarafından kabul edilen ihale tekliflerine bağlı olarak, yine Müşavir Mühendis tarafından tesbit edilen en sağlıklı ve fakat yaklaşık "Yapımlar" maliyetine uygun şekilde ve 12. Madde'de belirtildiği gibi, İşveren belirli aralıklarla taksit taksit ödemelerde bulunacaktır. Bu taksitler, Sözleşme Formu'nun 5. Madde'sinde belirtilen aralıklarla ve Müşavir Mühendis'in sunduğu hizmetlerin değişik safhaları süresince ödenecek ve böylece, her safha sonunda, yine Sözleşme Formu'nun 5. Maddesi'nde belirtilen miktar ödenmiş olacaktır. Bu safha sonunda ödenecek miktar, yine 5. Madde'ye göre, Müşavir Mühendis'e bu sözleşme'ye bağlı olarak ödenecek toplam miktarın belirli bir bölümünü oluşturmaktadır,

Aşağıdaki tablo, her safhadaki ödeme oranları konusunda, sadece bir fikir verebilmek amacıyla sunulmuştur :

Proje Safhası I	*% 20*
Profe Safhası II	*% 60*
Montaj Safhası	*% 20*

(b) 13, 14, 15, 16, 17 ve 18. Madde'ler gereğince, Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar, Müşavir Mühendis tarafından İşveren'e her ay sonunda sunulacak hesaplara göre ödenecektir.

24.2. — 24.1. Madde'nin (a) fıkrasına göre, İşveren tarafından, Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar sadece istihkak ödemeleri olarak mütalâa edilecek ve Müşavir Mühendis'e ödenecek toplam miktar, ancak Yapımlar'ın gerçek maliyeti belli olduktan sonra, kesin bir şekilde ortaya çıkacaktır.

24.3. — İşveren, Müşavir Mühendis'in aylık istihkak raporlarını sunmasından itibaren 40 gün içerisinde, ödemede bulunmak yükümlülüğündedir. Bu ödemelerin tamamının sözkonusu süre içerisinde yapılamaması halinde, kalan miktara, bankaların tesbit ettiği yıllık faiz oranından, % 2 kadar fazla bir faiz eklenecektir.

24.4. — İstihkaklarda belirtilen maddelerden birisine veya bu maddelerden birinin sadece bir bölümüne, İşveren tarafından itiraz edilmesi halinde, diğer maddelerle ilgili ödemelerde, herhangi bir gecikme sözkonusu olamıyacağı gibi; İşveren'in itiraz ettiği madde üzerinde anlaşmaya varıldığında, bu maddenin kapsamına giren ödemeye 24.3. Madde tatbik edilecektir.

MÜHENDİSLİK SİSTEMLERİ VE BU SİSTEMLERLE İLGİLİ DONATIM HAKKINDAKİ TEKNİK LİSTE

Kazan Tesisleri ve Donatımı
Buharla Çalışan Tesisler
Isıtma Tesisleri
Su Tasfiye ve Filtrasyon Tesisleri
Sıcak Su Tesisleri
Soğuk Su Tesisleri
Yangından Korunma Sistemleri
Hava Kompresörleri ve Sıkıştırılmış Hava Tesisleri
Tıbbi Gaz Sistemleri
Tıbbi Vakum Sistemleri
Hava Gazı Tesisleri
Ana Su Dağıtım ve Taşıma Boruları Tesisleri
Air Conditioning ve Havalandırma Tesisleri
Soğutma Tesisleri ve Depolar
Soğutucu Su Sistemleri
Yiyecek Hazırlama, Pişirme, Taşıma ve Hizmet Sistemleri
Çamaşır Yıkama Tesis, Donatım ve Hizmetleri
Sterilizasyon, Tabak Yıkama ve Çöp Tasfiye Tesisleri
Basınçlı Boru Taşıma Sistemleri
Konveyör Tesis ve Donatımı
Merkezi Vakum - Temizleme Tesisleri
Çöp Toplama, Yakma ve Tasfiye Tesisleri
Termal İzolasyon Sistemleri
Titreşim Kontrolu
Akustik Dizayn ve Tesisler
Elektrik Devre ve Sistemleri
Elektrik Sisteminde Ara İstasyonlar
Elektrik Şebeke Sistemleri
Elektrikle Aydınlatma ve Isıtma Tesisleri
Sokak Aydınlatılması
Asansörler, Yürüyen Merdivenler v.b.
Telefon, Şebeke ve Donatımı
Yangın Kontrol ve Alârm Sistemleri
Zaman Ölçen Sistemler
Hoparlör, Personel Tesbit ve Çağırma Sistemleri
Radyo ve Televizyon Tesisleri
Merkezi Yazdırma Sistemleri
Yıldırımdan Korunma Sistemleri
Diğer

SÖZLEŞME FORMU

İŞVEREN'LE MÜŞAVİR MÜHENDİS ARASINDA BİNALARLA DİĞER YAPILARDAKİ MÜHENDİSLİK SİSTEMLERİNE AİT PROJELERİN HAZIRLANMASI VE KONTROLLUK HİZMETLERİ İLE İLGİLİ OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

Bu Sözleşme . . . . tarihinde, bundan böyle, "İşveren" (İdare) diye tanımlanacak iş sahibi ile, yine bundan böyle "Müşavir Mühendis" diye tanımlanacak taraflar arasında imzalanmıştır.

Bu Sözleşme'ye göre, İşveren, Müşavir Mühendis tarafından hazırlanmış . . . . . tarihli rapor'da belirtilen teklifleri gözden geçirerek onaylamış ve Müşavir Mühendis'ten . . . . ile ilgili mesleki hizmetleri talep etmiştir.
Taraflar, şu hususları da aynen kabul ederler:

1. İşveren, Müşavir Mühendis'i "Sözleşme Esasları" na göre istihdam edecek ve Müşavir Mühendis'te talep edilen mesleki hizmetleri, yine aynı "Sözleşme Esasları" na bağlı olarak sunacaktır.

2. Sözleşme Formu ile Sözleşme Esasları, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşmenin tümünü oluştururlar.

3. Sözleşme Esasları'nın 4. Maddesi'nde Sözkonusu edilen "Kurum" . . . . . . adındaki Mühendislik Kurumu olacaktır.

4. "Sözleşme Esasları" nın 13.2. Maddesi'nin (a) fıkrasında sözkonusu edilen ücret ya da ücretler . . . . olacaktır.

5. Sözleşme Esasları'nın 24.1. Maddesi'nin (a) fıkrasında belirtilen ödemelerle ilgili zaman aralıkları, Müşavir Mühendis'in görevlendirildiği tarihten itibaren aylık/üç aylık (*) süreler şeklinde mütalâa edilecek ve yukarıda sözkonusu edilen fıkradaki oranlar şu şekilde alınacaktır

Proje Safhası I	% . . .
Proje Safhası II	% . . .
Montaj Safhası	% . . .

6. Sözleşme Esasları'nın 7.2. Maddesi'nin (a) fıkrasına uygun olarak sunulacak ek hizmetler . . . . olacaktır.

Yukarıda sözkonusu edilen hususları yerine getirmek üzere, İşveren ve Müşavir Mühendis, bu belgeyi şahitler huzurunda imzalarlar.

Şahit . . . . İşveren

Şahit . . . . Müşavir Mühendis

(*) Sözleşmeye uygun olmıyanı çıkarılacak.

No. 5

SÖZLEŞME ESASLARI

İŞVEREN'LE MÜŞAVİR MÜHENDİS ARASINDA PREFABRİKE BİNALARA AİT YAPI MÜHENDİSLİĞİ HİZMETLERİYLE İLGİLİ OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

"Aşağıda Verilen Sözleşme Esasları, İngiliz Müşavir Mühendisleri Birliği Yönetim Kurulu Tarafından 14 Aralık 1970 Tarihinde Onaylanmıştır."

İÇİNDEKİLER

GENEL

1. TANIMLAR

Bu "Sözleşme" hükümlerinin uygulanılması halinde, aşağıdaki deyimler "tanımlanıldıkları" şekilde kullanılacaklardır.

"Müşavir Mühendis" — Bu deyimle, "Sözleşme Formu" nda sözkonusu edilen kişi ya da kuruluş anlaşılmaktadır. Aynı şekilde böyle bir firmanın ya da kişinin ortakları olan kişi veya kişilere de Müşavir Mühendis denilecektir.

"Mimar" — İşveren tarafından "Proje" de 'Mimar" olarak çalışmak üzere istihdam edilecek olan kişiye "Mimar" denilecektir.

"Proje" — İşveren'in uygulamaya konulmak üzere kabul ettiği proje anlaşılmaktadır.

"Yapımlar" — Yapımlar deyimiyle, İşveren tarafından tutulan Müşavir Mühendis'in sunacağı mesleki hizmetlerin hedefi olan yapımlar anlaşılacaktır.

"Prefabrike Binalar" — Bu deyimle, elemanlarının büyük bir bölümü, fabrikalarda imâl edilen ya da inşaat sahasında kitle üretim yöntemiyle üretilen ve asgari düzeydeki bir işçilikle monte edilen yapı ya da yapılar anlaşılmaktadır.

"Zemin Altı Yapıları" — Prefabrike Bina'ların Üstyapıları'nın üzerinde yükseldiği ve geleneksel inşaat yöntemleriyle inşa edilen bina temelleri v.b. anlaşılmaktadır.

"Üst Yapı" — Zemin Altı Yapısı üzerinde yükselen ve sınai yöntemlerle inşa edilen yapı bölümü kastedilmektedir. Aşağıda belirtilen elemanlar, üstyapı içerisinde mütalâa edilmektedir: Bütün döşemeler, duvarlar, çatılar, merdivenler, pencereler, kapılar; gaz, su, elektrik tesisleri, asansörler, eskalatörler, döşeme kaplamaları, ısıtma, havaland.rma v.b. tesisler. Bununla beraber yukarıda verilen elemanlar, üstyapı elemanlarının tümünü kapsamamaktadır.

"Müteahhit" — Prefabrike binaların proje ve inşaatından sorumlu olmak üzere, İşveren'e. ihale esaslarına göre bağlı kişi, kişiler ya da kuruluş anlaşılmaktadır.

"Aylık Maaş Gideri" — Aylık maaş giderleri ile ikramiyeler de dahil olmak üzere, Müşavir Mühendis tarafından, Sözleşme'de yer alan hizmetlerin yerine getirilmesi için, çalıştırılan bir elemanın yıllık toplam aylıklarının 1650 ile bölünmesinden sonra elde edilen değerin, sözkonusu elemanın hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, saat olarak harcadığı zaman süresiyle çarpılmasıyla elde edilen değer anlaşılacaktır. Burada bir elemanın, yılda ortalama 1650 saat çalıştığı kabul edilmektedir.

"Diğer Bordro Giderleri" — Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetlerin yerine getirilebilmesi için, Müşavir Mühendis tarafından istihdam edilen elemanlarla ilgili olarak, bir yıl içinde yapılan, sigorta, emeklilik kesintisi v.b. gibi ödemelerin 1650 ile bölünmesiyle elde edilen değerin, sözkonusu elemanın, hizmetlerin yerine getirilmesinde fiilen saat olarak sarfettiği toplam zaman miktarıyla çarpılmasından sonra elde edilen değer anlaşılmaktadır.

2. SÖZLEŞMENİN SÜRESİ

2.1. — Ya bu Sözleşme tarihinden veya yine bu Sözleşme'nin 6. ve 7. Maddeleri'nde tanımlanan hizmetleri fiilen sunmağa başladığı tarihten itibaren, Müşavir Mühendis istihdam edil-

miş sayılacak; yukarıdaki tarihlerin farklı olmaları halinde, erken olanı başlangıç tarihi olarak kabul edilecektir.

2.2. — İşveren'in muvafakatı olmaksızın Müşavir Mühendis, Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetlerin herhangi bir bölümünü bir başka kişi ya da firmaya devredemez.

2.3. — İşveren "Yapımlar" kapsamına giren işlerin yapılmamasına veya ertelenmesine karar verecek olursa, Müşavir Mühendis'e Sözleşme'nin sona erdiğini yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bununla beraber işlerin ertelenmesi halinde İşveren Müşavir Mühendis'e Sözleşme'nin sona ermediğini ve fakat erteleme dolayısıyla, şimdilik "Müşavirlik" hizmetlerine ihtiyaç duyulmadığını ve bu nedenle bu hizmetlerin de durdurulduğunu yazılı olarak bildirebilir.

2.4. — Eğer, işin ertelenmesinden itibaren, en çok 12 ay içerisinde, İşveren Müşavir Mühendis'ten yeniden işe başlamasını talep etmeyecek olursa, Sözleşme'nin sona erdiği kabul olunur.

2.5. — İşveren'in Sözleşme hükümlerine uymaması ve yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, Müşavir Mühendis İşveren'e yazılı olarak, Sözleşmenin 60 gün içerisinde sona ereceğini bildirebilir.

2.6. — İşveren'in Sözleşmeyi 2.3. Madde'de olduğu gibi feshetmesi veya Müşavir Mühendis'in 2.5. Madde'deki sözleşmeye son vermesi halinde, Müşavir Mühendis, sözleşme kapsamına giren hizmetleri belirli bir noktada durdurabilmek için gerekli tedbirleri alacak ve bu tedbirlerin alınışından daima ekonomi faktörünü gözönünde bulunduracaktır.

2.7. — 2. Madde'ye göre, işin sona erdirilmemesi halinde; Müşavir Mühendis'in Sözleşme hükümlerine göre görevlendirilmesi, Müşavir Mühendis'in İşveren tarafından Müteahhit'e son ödemenin yapılmasıyla ilgili belgenin hazırlanmasıyla birlikte sona ermiş sayılacaktır.

2.8. — Sözleşme'ye son verilmesi halinde tarafların birikmiş hakları ve talepleri haleldar olmıyacaktır.

3. DOKÜMANLARIN MÜLKİYET HAKKI VE COPYRIGHT

3.1. — "Yapımlar" la ilgili bütün çizimlerin, raporların, hesapların ve diğer benzeri dokümanların mülkiyeti Müşavir Mühendis'e ait olacak ve fakat İşveren gerektiğinde "Yapımlar" la ilgili hususlarda bu dokümanlardan yararlanma hakkına sahip olacaktır. Bununla beraber İşveren bu dokümanları kopya ettiremiyeceği gibi başka bir işte de kullanamaz.

3.2. — Müşavir Mühendis, İşveren'in muvafakatini almak suretiyle, "Yapımlar" la ilgili dokümanları, makale ve fotoğrafları yayımlayabilir.

4. ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

Bu Sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesi sırasında, İşveren'le Müşavir Mühendis arasında ortaya çıkabilecek herhangi bir anlaşmazlık, daha önceden İşveren'le Müşavir Mühendis tarafından hakem olarak tayin edilmiş bir kişi ya da Sözleşme Formu'nda sözkonusu edilen Mühendislik Kuruluşu'nun Başkanı tarafından tayin edilen bir hakem aracılığıyla çözümlenecektir.

MÜŞAVİR MÜHENDİS YÜKÜMLÜLÜKLERİ

5. İŞE BAĞLILIK VE SORUMLULUK

Müşavir Mühendis Sözleşme'de sözkonusu edilen mesleki hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında, bütün mesleki bilgi ve tecrübesinden yararlanacak ve bu hizmetleri en iyi şekilde yerine getirmeye çalışacaktır.

6. NORMAL HİZMETLER

Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, her koşulun ve durumun gereklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen hizmetlerin tümünü, bir kısmını ya da birini kapsayacaktır :

6.1. — Proje Safhası I

(a) "Yapımlar" la ilgili verilerin ve bilgilerin gözden geçirilmesi ve yine "Yapımlar" a ait olupta Müşavir Mühendis tarafından hazırlanmış veya başkaları tarafından hazırlanıp İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e sunulmuş bulunan raporların incelenmesi,

(b) Gerektiğinde, Müşavir Mühendis'in elinde bulunan jeoteknik bilgi ve verilere ek olarak, İşveren'e, ek jeoteknik etüdlerde bulunulması hususunda tavsiyelerde bulunulması. İşveren'in onaylaması halinde bu araştırmaların organizasyonunun yapılması, İşveren tarafından bu gibi araştırmaları yapan kişilere ya da kuruluşlara yapılacak ödemelerin saptanması ve onaylanması, araştırma sonuçları konusunda İşveren'in aydınlatılması,

(c) İnşaatla ilgili ihale mukavelesinde yer alması gereken husus ve şartlar konusunda İşveren'e tavsiyelerde bulunulması,

(d) Müteahhit'le; Müteahhit'in benimsenmesini teklif edeceği inşaat tipi konusunda, ön görüşmelerde bulunulması,

(e) Mevcut yüklere bağlı olarak belirlenen proje gerekleri konusunda İşveren'in aydınlatılması,

(f) Müteahhit tarafından proje'ye esas olarak alınacak gerilmelerin incelenmesi ve onaylanması.

6.2. — Proje Safhası II

(a) Müteahhit tarafından, resmi ve ilgili makamlara, onaylanmak üzere sunulan yapı projeleri, statik hesaplar ve detaylar hakkında, bu makamlara bilgi verilmesi,

(b) Müteahhit tarafından hazırlanan şartnamelerin gözden geçirilip onaylanması,

(c) Müteahhit tarafından hazırlanan tipik detayların gözden geçirilmesi ve onaylanması,

(d) Yapı projeleriyle ilgili olarak Müteahhit tarafından yapılan statik hesapların gözden geçirilmesi ve onaylanması,

(e) Müteahhit tarafından hazırlanan tatbikat projeleriyle detayların gözden geçirilmesi, Müşavir Mühendis tarafından önerilebilecek değişiklikler ve düzeltmeler yapıldıktan sonra, bu projelerin onaylanması.

6.3. — İnşaat Safhası

(a) 8. Madde'ye uygun olarak, kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanların seçimi ve görevlendirilmeleri konusunda, hem İşveren ve hem de Mimar'a tavsiyelerde bulunulması,

(b) Binaya ya da binalara ait elemanların imâl edildiği ve veya monte edildiği, Müteahhit'e ait fabrikaya veya bu işlemlerin yerine getirildiği inşaat sahasına düzenli ziyaretlerde bulunup işlemlerin kontrol edilmesi,

(c) "Yapımlar" da kullanılacak malzemelerin kontrol ve kabulü,

(d) Hem fabrika ve hem de inşaat sahasında, gerek malzemeler, gerekse imâl edilmiş yapı elemanları üzerinde ne gibi deneyler yapılacağı ve bu deneylerin kapsamı konusunda belirleyici talimat verilmesi; yapı elemanlarının kabul edilebilmesi için deney sonuçlarının hangi sınırlar içinde kalması gerektiğinin saptanması, deney sonuçlarının değerledirilmesi,

(e) Yapı elemanlarının, inşaat sahasına nasıl taşındıklarının, ne şekilde yerden kaldırılıp monte edildiğinin periyodik ve düzenli bir şekilde kontrolu,

(f) 8. Madde gereğince, İnşaat Safhasında kontrolluk hizmetlerini yerine getiren elemanların çalışmalarını denetlemek ve Müteahhit tarafından yerine getirilen hususların hem mukavele hükümlerine hem de mesleğin gereklerine uygun şekilde yapılıp yapılmadığını saptamak üzere, inşaat sahasının periyodik olarak ziyaret edilmesi,

(g) İşveren'in Müteahhit'e yapacağı ödemelerle ilgili olarak hazırlanacak belgeler konusunda tavsiyelerde bulunulması,
(h) Şartnamelerde belirtilen deneylerin denetimi,
(i) İşveren'le Müteahhit arasında beliren ve Müşavir Mühendis'e bildirilen bir anlaşmazlık ya da farklı yaklaşım çözümü hususunda gereken tavsiyelerde bulunulması.

6.4. — Genel

6. Madde'de yer alan hususlarla çelişmemek şartıyla Müşavir Mühendis, İşveren'e, gerektiğinde, 7. Madde'ye uygun olarak ek hizmetler sunacaktır.

7. NORMAL HİZMETLER ARASINDA YER ALMIYAN EK HİZMETLER

7.1. — 6. Madde'de belirtilen hizmetlere ek olarak, İşveren tarafından talep edilmesi halinde, Müşavir Mühendis 7.2. Madde'de belirtilen hizmetleri sunacağı gibi, 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerin sağlanması hususunda gereken girişimlerde bulunacaktır.

7.2. — (a) İşveren'in kararına bağlı olarak, parlâmentoda gereken temasların yapılması,
(b) Yapımlar'la ilgili çalışmaların yürütülebilmesi için, gerekli resmi müracaatların yapılması ve yine gerekli resmi izin, permit, lisans, onay v.b. lerinin sağlanması,
(c) İşveren'in Yapımlar'la ilgili ihaleyi öngörülen zamanda belirli bir Müteahhit'e verememesi halinde ortaya çıkabilecek ek çalışmaların yapılması,
(d) Müteahhit'in ihalenin bir hükmünü gerektiği şekilde yerine getirememsi ya da İşveren'in 9. Madde'de belirtilen yükümlülüklerin yerine getirmede geç kalması halinde, ortaya çıkabilecek hizmetlerin yerine getirilmesi,
(e) Yapımlar'la ilgili olarak ortaya çıkabilecek hukuki sorunlar konusunda, İşveren'e gereken tavsiyelerde bulunulması,
(f) 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerle ilgili olarak istihdam edilmiş bulunan diğer elemanlarla birlikte, gereken hizmetlerin sunulması,
(g) Sözleşme Formu'nun 6. Maddesi'nde belirtilen diğer ek hizmetlerin sunulması.

7.3. — (a) Yapımlar'la ilgili olağan dışı hususlar hakkında, uzmanlar tarafından yapılacak teknik tavsiyeler,
(6. Madde gereğince, Müşavir Mühendis tarafından sunulacak hizmetler, bu nitelikteki hizmetlerin gerektirdiği tüm teknik bilgi, tecrübe ve beceriyi kapsayacaktır.)
(b) Hukuki ve mali konularla diğer benzeri konulardaki mesleki hizmetler,
(c) Arazi satın alınması, satılması, kıymetlendirilmesi ve geçit hakkının elde edilmesiyle ilgili hizmetler,
(d) Mevcut yapıların gözden geçirilmesi,
(e) Mevcut yapıların nitelik ve mukavemetinin araştırılması, model deneylerinin ve özel çalışmaların yapılması.

7.4. — 7.3. Madde'de belirtilen hizmetlerin sağlanması hususunda, Müşavir Mühendis, İşveren'in daha önceden onayını almış bulunmalıdır. Sözkonusu hizmetlerle ilgili olarak çalıştırılan kişi ya da kişilerin ücretleri de İşveren tarafından ödenecektir.

8. KONTROLLUK HİZMETLERİ

8.1. — Müşavir Mühendis'in değerlendirmesine göre, Yapımlar'ın niteliği tam ya da yarım gün (part-time) esası üzerinden, inşaat sahasındaki kontrolluk hizmetlerini gerektiriyorsa; İşveren, bu gibi kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek nitelikteki teknik elemanlarla büro personelinin görevlendirilmesine itiraz etmeyecektir.

8.2. — Yukarıda sözkonusu edilen kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek olan elemanlar ya doğrudan doğruya Müşavir Mühendis tarafından ya da İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki bir ön anlaşmaya göre, İşveren tarafından istihdam olunacaklardır. Bununla beraber, son yöntemin benimsenmesi halinde, İşveren sözkonusu elemanları, ancak Müşavir Mühendis'in seçimi veya onaylamasından sonra istihdam edebilecektir.

8.3. — Müşavir Mühendis tarafından kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunacak elemanlar, İşveren'in onayına sunulacak ve makûl ve önemli bir neden bulunmadıkça, İşveren bu gibi elemanların onaylanmasını ne geciktirecek ne de reddedecektir.

8.4. — Kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanların, doğrudan doğruya, İşveren tarafından istihdam olunmaları halinde, İşveren'le kontrolluk hizmetlerini sunacak elemanlar arasında, geçerli olan mukavelede bu elemanların Müşavir Mühendis'ten başka hiç bir kimseden talimat almıyacakları ve bağımsız bir şekilde hareket edemiyecekleri hususunda kesin hükümler bulunacaktır.

8.5. — 6. Madde'de sözkonusu edilen hizmetlerden herhangi birisinin İşveren tarafından istihdam edilen elemanlar tarafından yerine getirilmesi halinde, Müşavir Mühendis, kendisi tarafından bu elemanlara verilen talimata uygun hareket edilememesinden dolayı ortaya çıkacak sorunlardan sorumlu olmayacaktır.

8.6. — İnşaat sahasındaki Mühendislik işlemlerinin kontrol edilebilmesi amacıyla, bir elemanın, Mimar tarafından istihdam edilmesi halinde bu elemanın seçimi ve istihdamında mutlaka Müşavir Mühendis'in onayı alınacak ve bu elemana kontrolluk hizmetleriyle ilgili bütün talimatı da yine Müşavir Mühendis verecektir. Bununla beraber, Müşavir Mühendis verdiği talimat hakkında Mimar'ı aydınlatmakla yükümlü olacaktır.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

9. MÜŞAVİR MÜHENDİS'E SUNULACAK BİLGİLER

9.1. — İşveren, Müşavir Mühendis'in bu Sözleşme'de sözkonusu edilen hizmetleri yerine getirebilmesi için, elinde bulunan bütün bilgi ve verileri, en kısa zamanda ve ücretsiz olarak, Müşavir Mühendis'e vermekle yükümlüdür. İşveren tarafından, Müşavir Mühendis'e sunulacak bu bilgiler şu hususları ihtiva edecektir:

(a) İşveren'in veya Mimar'ın Müşavir Mühendis'ten talep ettiği hususları açıklığa kavuşturabilecek bütün çizimler,

(b) Proje'nin Yapımlar'la ilgili bölümlerine ait mukavele evraklarının kopyaları,

(c) Proje'nin diğer bölümleriyle ilgili, değişiklik talimatının ve diğer yardımcı belgelerin kopyaları.

9.2. — İşveren, Müşavir Mühendis tarafından kendisine sunulan çizimleri, raporları yazılı tavsiyeleri, eksiltme evraklarını ve buna benzer belgeleri en kısa zamanda inceleyip, verdiği kararı Müşavir Mühendis'e derhal bildirecektir ki, Müşavir Mühendis'in çalışma hızında gereksiz bir yavaşlama ortaya çıkmasın.

10. NORMAL MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

10.1. — Müşavir Mühendis'e 6. Madde kapsamına giren hizmetleri karşılığında yapılacak ödeme ya Yapımlar'ın maliyetinin 10.000 Sterlin'den daha az olmaması esasına göre hazırlanmış 10.3. Madde'deki Ücretler Çizelgesi'ne göre veya 11. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak; ya da Yapımlar'ın maliyetinin 10.000 Sterlin'den daha az olması halinde, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki bir anlaşmayla belirlenecektir.

10.2. — Yapımlar'ın maliyeti 21. Madde'ye göre hesaplanacaktır.

10.3. — 10.1. Madde'de sözkonusu edilen Ücretler Çizelgesi aşağıda verilmiştir.

(a) Yapımlar'ın tek bir binadan oluşması halinde, Yapımlar'ın maliyetinin % 2 1/4'ü, Aynı şekilde, Yapımların maliyetinin, Yapımlar'ın ayrı fakat benzer binalardan oluşan bölümünün maliyetine izafe edilemeyen miktarının % 2 1/4'ü.

(b) Yapımlar maliyetinin, Yapımlar'ın ayrı fakat benzer binalardan oluşan bölümünün maliyetine izafe edilen miktarının ilk 200.000 Sterlin'inin % 2 1/4'ü ve 200.000 Sterlin'in üzerindeki miktarının % 1 3/4 ü.

11. EK MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

11.1. — Müşavir Mühendis'in 7. Madde gereğince sunduğu ek hizmetlere karşılık, İşveren 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun şekilde ödemede bulunacaktır.

11.2. — Ücretler Çizelgesi.

(a) Ortaklar ve Müşavirler için : Sözleşme Formu'nun 4. Madde'sinde belirtilen saatlik ücret ya da ücretler,

(b) Teknik ve Yardımcı Elemanlar için : Aylık Maaş Giderlerinin 2.5 katı artı Diğer Bordro Giderleri,

(c) Ortaklar, Müşavirler, Teknik ve Yardımcı Elemanların Yapımlar'la ilgili olarak yaptıkları seyahatlerde harcadıkları zamana karşılık yapılacak ödemeler de yukarıdaki gibi hesaplanacaktır,

(d) İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'de aksine bir hüküm bulunmadıkça, İşveren, Müşavir Mühendis'in bürosunda çalışan Sekreterler, Muhasebe ve idari personelle ilgili hiç bir ödemede bulunmayacaktır.

12. METRAJ HESAPLARIYLA İLGİLİ ÖDEMELER

Eğer, İşveren, Müşavir Mühendis'ten Yapımlar'la ilgili olarak, Metraj Hesapları yapmasını da talep edecek olursa, bu gibi çalışmalarla ilgili ödemeler "Kraliyet Tescilli Ölçümcüler Birliği" tarafından tesbit edilen esaslara ve geçerli ücretler çizelgesine göre hesaplanacaktır.

13. ZEMİN ALTI YAPILARIYLA İLGİLİ PROJELERİN MÜŞAVİR MÜHENDİS TARAFINDAN HAZIRLANMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER :

Eğer, İşveren Müşavir Mühendis'ten zemin altı yapılarıyla ilgili projelerin hazırlanmasını ve temel inşaatının kontrolunu da talep edecek olursa, bu durumda;

(a) Müşavir Mühendis'e 10. Madde gereğince yapılacak olan ödemelerin hesaplanmasında, Yapımlar maliyeti içerisine zemin altı yapılarının maliyetleri dahil edilmeyecektir,

(b) Zemin Altı Yapıları ile ilgili Müşavirlik Hizmetleri karşılığında yapılacak ödemeler No. 3'te verilen Sözleşme Esasları hükümlerine göre hesaplanacak, sözkonusu Sözleşme Esasları'nda geçen Yapımlar deyiminden zemin altı yapıları anlaşılacaktır.

14. KOMPUTER VE DİĞER ÖZEL DONATIMIN KULLANILMASIYLA İLGİLİ ÖDEMELER

Müşavir Mühendis'in 7. Madde kapsamına giren ek hizmetleri sunması sırasında, komputer veya diğer özel donatımın kullanılmasına karar verilmesi halinde, ya da 6. Madde kapsamına giren hizmetlerin sunulması sırasında, İşveren'in açık bir şekilde komputer ve diğer özel donatımın kullanılmasını talep etmesi durumunda; Sözleşmede aksine hüküm bulunmadıkça, İşveren :

(a) 11.2. Madde'de belirtilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun bir şekilde; komputer ve diğer özel donatımın kullanılmasıyla, programların geliştirilmesi, yazılması, denenmesi ve nihai işleme sokulması için harcanan zamanın karşılığında bir ödemede bulunacaktır,

(b) İşveren'le Müşavir Mühendis arasında, daha önceden varılan anlaşmaya bağlı olmak şartıyla, komputer veya diğer benzeri teçhizatın kiralanması v.b. ile ilgili olarak, makûl bir ödeme miktarı, yukarıda bulunan değere eklenecektir.

15. KONTROLLUK HİZMETLERİYLE İLGİLİ ÖDEMELER

15.1. — İşveren, Müşavir Mühendis'e bu Sözleşme'ye göre yapacağı diğer ödemelere ek olarak şu ödemelerde de bulunacaktır :

(a) 8. Madde gereğince, Müşavir Mühendis tarafından inşaat sahasındaki kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere, istihdam olunan elemanların maaşları ve ücretleri; ayrıca bu elemanların seçimi, işe alınması ve çalıştırılmaları için gerekli olan diğer giderler,

(b) Yukarıda belirtilen ödemeler toplamının % 7'sine eşit bir miktarın işletme giderlerini karşılamak üzere Müşavir Mühendis'e ödenmesi, bununla beraber, İşverenle Müşavir Mühendis, yukarıda (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemeler yerine Müşavir Mühendis tarafından, inşaat sahasında, kontrolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere istihdam olunan bir elemana karşılık, bir aylık ya da daha uzun süreleri kapsayan sabit ve belirli ödemelerde bulunulması hususunda anlaşmaya varmış olabilirler.

15.2. — Bundan başka İşveren, 8. Madde gereğince kontrolluk hizmetlerini yerine getirecek elemanlar için gerekli olan, tesislerle mobilya, telefon, teçhizat ve taşın olanaklarının sağlanmasının gerektirdiği giderlerin ödenmesinden sorumlu olacaktır. Ayrıca, bu tesislerin bakım giderleriyle, telefon konuşmalarının, telgrafların ve diğer haberleşme işlemlerinin giderleri, İşveren tarafından ödenecektir. Bununla beraber, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşmede aksine hüküm bulunmadıkça, kontrolluk tesislerinin sağlanmasından Müşavir Mühendis sorumlu olacaktır. Müşavir Mühendis, bu tesislerin kurulması için, Müteahhit'le veya bir başkasıyla anlaşma yapabilir.

15.3. — Müşavir Mühendis'in kontrolluk hizmetleri için eleman istihdamının gerekli olmadığına karar vermesi veya gerekli kontrolluk elemanlarının hastalık ve benzeri nedenlerle inşaat sahasında bulunamamaları halinde, Müşavir Mühendis'e bu gibi elemanların mevcut olmayışından dolayı, inşaat sahasına yapacağı ek ziyaretler için 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak ödemelerde bulunulacaktır.

16. FATURA KARŞILIĞI ÖDEMELER

İşveren, fatura karşılığında, Müşavir Mühendis'e aşağıdaki hususlarla ilgili ödemelerde bulunacaktır :

(a) Bütün dokümanların, projelerin, harita v.b. nin basımı, teksir edilmesi, fotokopi çıkarılması ve satın alınması,
(b) Şehirlerarası telefon konuşmaları ve telgraflar,
(c) Seyahat ve otel giderleri,
(d) İhale ile ilgili tekliflerinin ve Kontrolluk Teşkilâtı Elemanları'nın sağlanması için verilen ilânlar ve,
(e) 7.4. Madde'de belirtilen ek hizmetlerle ilgili ödemeler.

Bununla beraber, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki anlaşmaya göre, İşveren yukarıdaki ödemeler yerine götürü veya "Yapımlar" ın maliyetinin belirli bir oranı şeklindeki bir ödemede bulunabilir.

17. PROJE TADİLÂTI VE İLÂVELERLE İLGİLİ ÖDEMELER

Proje'de yapılması gerekli görülen değişiklikler dolayısıyla, Müşavir Mühendis'in 6. Madde uyarınca birtakım yeni hizmetler sunması bir zorunluk haline geldiğinde, bu hizmetlere karşılık, İşveren 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne göre ödemede bulunacak ve ayrıca bu ödemeye 16. Madde'ye göre ödenmesi gereken fatura karşılığı ödemeler de eklenecektir.

18. YAPIMLAR'IN HASARA UĞRAMASI YA DA TAMAMEN TAHRİB OLMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

Yapımlar'ın tamamlanmasından önce; Yapımlar'ın herhangi bir bölümü veya ister Yapımlar'ın kapsamına girsin isterse girmesin, inşaat alanındaki malzeme, tesis, ya da teçhizatın hasara uğraması veya tahrib olması halinde; bu gibi hasar ve tahribatın gerektireceği ek hizmet ve giderler için, İşveren Müşavir Mühendis'e ödemede bulunacaktır. Bu ek ödemenin miktarı 11.2. Madde'ye verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun olarak hesaplanacak ve bu şekilde hesaplanan ödeme değerine 16. Madde'ye göre ödenmesi gereken fatura karşılığı ödemeler de eklenecektir.

19. İŞE, İŞVEREN TARAFINDAN SON VERİLMESİ VEYA İŞİN DURDURULMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

19.1. — İşe, İşveren tarafından 2.3. Madde'de belirtildiği şekilde, sona erdirilmesi veya ertelenmesi halinde, İşveren, Müşavir Mühendis'e, aşağıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarında belir-

tilen ödemelerde bulunacaktır. (İşveren'in Sözleşme Esasları'na göre, Müşavir Mühendis'e, daha önce yaptığı ödemeler, bu ödemelerden düşülecektir.)

(a) İşe son verilmemesi veya işin durdurulmaması halinde, Sözleşme Esasları'nın 10. Maddesi'nde belirtildiği şekilde, İşveren tarafından Müşavir Mühendis'e yapılacak toplam ödemenin makul ve adil bir oranı. Bu oranın tesbitinde, Müşavir Mühendis'in işin, İşveren tarafından sona erdirilmesi veya durdurulmasına kadar ve ayrıca 2.6. Madde gereğince sunduğu hizmetlerin toplamının, Müşavir'in işi sonuna kadar götürmesi halinde sunacağı hizmetlere oranı gözönünde tutulacaktır. Yine bu ödemenin tesbitinde, Yapımlar'ın maliyetiyle orantılı bir ödeme yapılmasının yöntem olarak benimsenmesi halinden, Yapımlar maliyetinin henüz bilinemeyen ve tesbit olunamıyan bölümü üzerinde, Müşavir Mühendis'in verebileceği en sağlıklı ve fakat yaklaşık değer baz olarak alınacaktır.

(b) Sözleşme Esasları'nın diğer hükümlerinde belirtilen ödemeler,

(c) İşin durdurulmaması halinde, Müşavir Mühendis'e 10. Madde gereğince ödenmesi öngörülen miktarla, yukarıda (a) fıkrasında sözkonusu edilen miktar arasındaki farkın altıda biri (1/6 sı, iş kesintisi ödemesi olarak ödenecektir.)

19.2. — İşveren, 2.3. Madde'de belirtilen yetkiden yararlanmak suretiyle, Müşavir Mühendis'in çalışmalarını durdurması halinde, Müşavir Mühendis'e işi durdurması hakkında verdiği yazılı talimat tarihinden itibaren, 12 ay içerisinde, yine yazılı olarak, Müşavir Mühendis'ten işe başlamasını talep edebilir. Böyle bir durumda;

(a) Müşavir Mühendis, İşveren'in yazılı talimatını aldıktan sonra makûl bir süre içerisinde işe başlıyacaktır. Müşavir Mühendis'in işe başlamasıyla birlikte, 19.1. Madde'nin (a) fıkrasında belirtilen ödeme, Müşavir Mühendis'in 10. Madde gereğince alacağı ödemelerin bir bölümü olarak mütalâa edilecektir.

(b) Bununla beraber, Müşavir Mühendis'e işe başlamasıyla birlikte, 19.1. Madde'nin (c) fıkrasında belirtilen bir iş kesintisi ödemesi de, ek olarak ödenecektir.

19.3. — Eğer, Müşavir Mühendis, 19.2. Madde gereğince işe yeniden başlamasıyla birlikte, birtakım ek hizmetler sunmak zorunluğuyla karşı karşıya kalacak olursa, İşveren bu hizmetlere karşılık, 11.2. Madde'de verilen Ücretler Çizelgesi'ne uygun ödemelerde bulunacak ve bu şekilde hesaplanan ödeme miktarına, 16. Madde gereğince ödenmesi gereken, fatura karşılığı ödemeler de eklenecektir.

20. İŞE, MÜŞAVİR MÜHENDİS TARAFINDAN SON VERİLMESİ HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELER

2.5. Madde'ye uygun olarak, çalışmalara Müşavir Mühendis tarafından son verilmesi halinde, Sözleşme gereğince Müşavir Mühendis'e sözkonusu zamana kadar, yapılan ödemeler düşülmek suretiyle, 19.1. Madde'nin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen ödemelerde bulunulacaktır. Bu ödemelerin yapılmasından sonra, Müşavir Mühendis, İşveren'e Yapımlar'la ilgili ve kendi tasarrufu altındaki tamamlanmış çizimlerle diğer benzer dokümanları teslim edecektir. Bununla beraber, Müşavir Mühendis, İşveren'e orijinalleri teslim edilen bu gibi dokümanların kopyalarını saklıyabilecektir.

21. YAPIMLARIN MALİYETİ

21.1. — Yapımlar'ın toplam maliyetinde veya bir bölümünün maliyetinin tesbitinde şu hususlar yer alacaktır:

(a) Ne şekilde meydana gelirse gelsin, Yapımlar'a ait giderler ve bunlara ek olarak İşveren tarafından Müteahhit'e Yapımlar'la ilgili olarak, ikramiye, teşvik v.b. gibi ödemelerle, anlaşmazlıkların halli için yapılan ödemeler,

(b) İşveren tarafından sağlanan işgücü, malzeme, imalât, makineler ve tesislerin değeri ve İşveren'e ait olan şantiye tesisleriyle teçhizatın Müteahhit tarafından kullanılmasından Müteahhit'in sağladığı maddi yarar,

(c) Yapımlar'da kullanılacak "kullanılmış" malzeme, imalât ve malzemelerin piyasadaki değerleri,

(d) Jeoteknik etüdlerin maliyeti (6.1. Madde'nin (b) fıkrası).

21.2. — Yapımların maliyetine şu unsurlar girmeyecektir :

(a) İşveren'e ait, idari işlemlerle ilgil giderler,

(b) İnşaat sırasında kullanılan sermayeye ödenen faiz miktarıyla, Yapımlar'ın inşaatı için gerekli paranın sağlanması için yapılan masraflar,

(c) Arazi maliyeti ile geçit hakkı giderleri.

22. İSTİHKAK ÖDEMELERİ

22.1. — İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'de aksine hüküm bulunmadıkça;

(a) Yapımlar'ın gerçek maliyeti belli oluncaya kadar, Müşavir Mühendis'e İşveren tarafından kabul edilen ihale tekliflerine bağlı olarak, yine Müşavir Mühendis tarafından tesbit edilen en sağlıklı ve fakat yaklaşık Yapımlar maliyetine uygun şekilde ve 10. Madde'de belirtildiği gibi İşveren belirli aralıklarla taksit taksit ödemelerde bulunacaktır. Bu taksitle, Sözleşme Formu'nun 5. Maddesi'nde belirtilen aralıklarda ve Müşavir Mühendis'in sunduğu hizmetlerin değişik safhaları süresince ödenecek ve böylece, her safha sonunda, yine Sözleşme Formu'nun 5. Maddesi'nde belirtilen miktar ödenmiş olacaktır. Bu safha sonunda ödenecek miktar, yine 5. Madde'ye göre Müşavir Mühendis'le bu Sözleşme'ye bağlı olarak ödenecek toplam miktarın belirli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Aşağıdaki tablo, her safhadaki ödeme oranları konusunda, sadece bir fikir v. ebilmek amacıyla sunulmuştur :

Proje Safhası I	% 20
Proje Safhası II	% 55
İnşaat Safhası	% 25

(b) 11, 12, 14, 15 ve 16. Madde'ler gereğince Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar, Müşavir Mühendis tarafından, İşveren'e her ay sonunda sunulacak hesaplara göre ödenecektir.

22.2. — 22.1. Madde'nin (a) fıkrasına göre, İşveren tarafından, Müşavir Mühendis'e ödenecek miktarlar sadece istihkak ödemeleri olarak mütalâa edilecek ve Müşavir Mühendis'e ödenecek toplam miktar, ancak, Yapımlar'ın gerçek maliyeti belli olduktan sonra, kesin bir şekilde ortaya çıkacaktır.

22.3. — İşveren, Müşavir Mühendis'in aylık istihkak raporlarını sunmasından itibaren 40 gün içinde ödemede bulunmak yükümlülüğündedir. Bu ödemelerin tamamının sözkonusu süre içerisinde yapılamaması halinde, kalan miktara, bankaların tesbit ettiği faiz oranında % 2 kadar fazla bir faiz eklenecektir.

22.4. — İstihkaklarda belirtilen maddelerden birisine veya bu maddelerden birinin sadece bir bölümüne İşveren tarafından itiraz edilmesi halinde, diğer maddelerle ilgili ödemelerde, herhangi bir gecikme sözkonusu olamıyacağı gibi, İşveren'in itiraz ettiği madde üzerinde anlaşmaya varıldığında, bu maddenin kapsamına giren ödemeye 22.3. Madde tatbik edilecektir.

SÖZLEŞME FORMU

İŞVEREN'LE MÜŞAVİR MÜHENDİS ARASINDA PREFABRİKE BİNALARA AİT YAPI MÜHENDİSLİĞİ HİZMETLERİ İLE İLGİLİ OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

Bu Sözleşme . . . . . . tarihinde, bundan böyle "İşveren" (İdare) diye tanımlanacak, İş-sahibi ile, yine bundan böyle "Müşavir Mühendis" diye tanımlanacak taraflar arasında imzalanmıştır.

Bu Sözleşme'ye göre, İşveren, bir Mimar'ı . . . . proje hizmetlerini yerine getirmek üzere görevlendirmiş olup, Müşavir Mühendis'ten . . . . şeklindeki mesleki hizmetleri talep etmektedir.

Taraflar, şu hususları da aynen kabul ederler :

1. İşveren Müşavir Mühendis'i "Sözleşme Esasları" na göre istihdam edecek ve Müşavir Mühendis'te talep edilen mesleki hizmetleri, yine "Sözleşme Esasları" na bağlı olarak sunacaktır.
2. Sözleşme Formu ile Sözleşme Esasları, İşveren'le Müşavir Mühendis arasındaki Sözleşme'nin tümünü oluştururlar.
3. Sözleşme Esasları'nın 4. Maddesi'nde sözkonusu edilen "Kurum" . . . . . . adındaki Mühendislik Kurumu olacaktır.
4. Sözleşme Esasları'nın 11.2. Maddesi'nin (a) fıkrasında sözkonusu edilen ücret ya da ücretler . . . . olacaktır.
5. Sözleşme Esasları'nın 22.1. Maddesi'nin (a) fıkrasında belirtilen ödemelerle ilgili zaman aralıkları Müşavir Mühendis'in görevlendirdiği tarihten aylık/üç aylık (*) süreler şeklinde mütalâa edilerek ve yukarıda sözkonusu edilen fıkradaki oranlar şu şekilde alınacaktır :

Proje Safhası I	% . . .
Proje Safhası II	% . . .
İnşaat Safhası	% . . .

6. Sözleşme Esasları'nın 7.2. Maddesi'nin (g) fıkrasına uygun olarak sunulacak ek hizmetler olacaktır.

Yukarıda sözkonusu edilen hususları yerine getirmek üzere, İşveren ve Müşavir Mühendis, bu belgeyi şahitler huzurunda imzalarlar.

Şahit . . . . İşveren

Şahit . . . . Müşavir Mühendis

(*) *Sözleşmeye uygun olmayanı çıkarılacak.*

ÖNEMLİ NOT

Müşavir Mühendis'in No. 5'te verilen Sözleşme Esaslarına uygun olarak mesleki hizmetler sunması talep edilecek olursa, İşveren'le Müteahhit arasındaki mukavelede aşağıdaki hükümlerin yer alması tavsiye edilmektedir :

1. İşveren, bundan böyle "Mühendis" diye adlandırılacak . . . . yı yapı ve Statik Müşavir Mühendisi olarak istihdam etmiş bulunmaktadır.

2. Mukavele tarihinden itibaren 7 gün içerisinde, Müteahhit İşveren'in Mimarı'na, mevcut zemin etüdlerinin temel inşaatına başlıyabilmesi için, yeterli olduğunu ve temel inşaatıyla ilgili bütün sorumlulukları üzerine aldığını veya mevcut zemin etüdlerinin yeterli olmadığını ve ancak gerekli yeni ek etüdlerin yapılmasından sonra sorumluluk alabileceğini, yazılı olarak bildirmek zorundadır.

3. Yapımlar kapsamına giren zemin altı ve üstyapı bölümlerinin inşaatından Müteahhit sorumlu olup, bu inşaatların yapılması sırasında Müteahhit hem geçerli tüm mesleki kurallara hem de konuyla ilgili bütün nizamname ve kanunlara uymak yükümlülüğündedir. Bundan başka Müteahhit gerek proje gerekse inşaat yöntemleri nedeniyle Yapımlar'da ortaya çıkabilecek aksaklıkları düzeltmek ve proje ile ilgili bütün belge ve detayları ilgili resmi makamlara sunarak resmi onaylarını almakla da yükümlü bulunmaktadır. Proje'de Yapımlar'ın belirli bir bölümüyle ilgili bütün veriler, hesaplar, şartnameler ve detaylı tatbikat çizimleri, Müteahhit tarafından, Mühendis'e sunulacak ve Mühendis'in talep etmesi halinde ancak gerekli değişiklikler yapıldıktan ve Mühendis'in onayı alındıktan sonra, Yapımlar'ın ilgili bölümünün inşaasına geçilecektir. Gerek proje yanlışlıkları gerekse inşaat yöntemleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek kayıp, hasar v.b. nin karşılıkları da Müteahhit tarafından ödenecektir. Mühendis'in, Müteahhit tarafından hazırlanan proje'nin bir bölümünü veya tümünü inceleyip kabul etmesi de, Müteahhit'in bu Madde'de yer alan yükümlülük ve sorumluluklarını, hiç bir şekilde ortadan kaldıramaz.

4. Mühendis'in veya yardımcılarının, imalât, montaj ve inşaat safhalarında ortaya çıkabilecek herhangi bir aksaklığı gözleyememeleri de, Müteahhit'i bu aksaklığın yaratacağı kayıp ve hasarların sorumluluğundan, yine hiç bir şekilde masun kılamaz.

İşveren'in Müşavir Mühendis'ten Zemin Altı Yapılarıyla ilgili projeleri de hazırlamasını talep etmesi halinde (Bak : No. 5'teki Sözleşme Esasları'nın 13. Maddesi).
Yukarıdaki 2. no. lu paragraf ve 3. no. lu paragrafın ilk satırında yer alan "temel" deyimi çıkartılacaktır.